

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. ÉJJEL 10-TŐL 23-48.

ELŐFIZETESI ÁRAK:
NEGYEDÉVRE 15.— PENGÓ.
HAVONTA 5 r 20 FILLÉR.

16 OLDAL | KER. POLITIKAI NAPILAP | XLVII ÉVFOLYAM 172 SZÁM

DEBRECEN ÉS A NYÁRI EGYETEM

Háború van! Mégis hónapok óta készülnek távoli országok fia egy alföldi kis városba, amelynek nevét is olyan különös hangsúllyal ejtik: Debrecen.

Elérnek-e ide? Meglesz-e az eredménye azoknak a leveleknek, melyeket távolba vágyó izgalommal írtak és amelyek hetekig tartó utat tettek meg amíg a címzetthez elértek?

Nem tudjuk. A gondolat azonban, amit két külföldet járt tanár hintett itt el, amikor az országunkról sok tévhit kiirtására a külföldieket egyszerűen idehívta: jöjjenek és jassanak, tovább él minden háború ellenére.

Ez a Nyári Egyetem, úgy ahogy Hankiss János és Milleker Rezső szerencsés ötlete megteremtette.

A múlt évek új feladatokat raknak az évről-évre izmosodó intézményre. Ma már az ország közvéleménye előtt is közismert az a munka, amit a felelős tényezők biztatva a debreceni Nyári Egyetemre.

Ilyen a Továbbképzőtanfolyamok rendezése. A magyar tanárság továbbképzésére alakultak, hogy az ide érkező idegenekkel a külföldre utazni nem tudó nyelvtanárokat itt találkozzanak. Ugyanakkor tudományt szereznek a legújabb pedagógiai szakkérdésekről s tételekben gazdagabban mennek eredményes nevelési munkájuk végzésére.

Ilyen a nemzetiégi vidékeken (Dévidék, Felvidék) élő magyar lelkek új gyökeres magyar kultúrához és magyar környezethez való juttatása, hogy nagyobb hittel és komoly szándékkal végezhesék hivatásukat, missziójukat a magyar jövő érdekében.

S a Nyári Egyetem harmadik fontos hivatása az, hogy a közel ezernél is nagyobb hallgatók arra csábítsák az irodalom, művészet, sajtó és népszerűsítésre törő tudomány képviselőit, hogy itt szólnak az ország legkülönbözőbb vidékeiről ismeretlen magyarokhoz.

Debrecen város szeretettel nyitja meg kapuit, sőt magánlakásait az ideérkező vendégek előtt, hogy magához ölelje a vendégeket. Igazi magyar vendégszeretettel fogadja az ideérkezőket a megmutatja nekik a magyarság igazi arculatát.

Debrecen büszke arra, hogy a Nyári Egyetem gondolata belőle indult ki s hivatásának teljes tudatában szeretettel köszönti a város és Egyetem vendégeit.

Az egész magyar társadalom és a hivatott felelős tényezők is részt vesznek Debrecennek ebben az örömműnepszében, mert idejönnek, hogy bizonyítsák tegyének Debrecen mellett s megvilágítsák a Nyári Egyetem gondolatának örök értékkeit. Ezért üdvözölhetjük ma városunkban dr. Antal István nemzetvédelmi és propaganda minisztert, Tassnádai Nagy Andrást, a Képviselőház elnökét, főtájt Fáy István és Pataky Tibor államtitkárát és a ma-

57 ezer foglyot ejtettek és 7 ezer harckocsit zsákmányoltak a németek a keleti hadszíntéren július 5-től

Keleten fokozatosan gyengül a szovjet csapatok ereje -- Az orosz harci területekről helyi csatározásokat jelent a Német Távíráti Iroda

Mozgalmas tárgyalások a Vatikánban

Sziciliában a tengelycsapatok minden talpalatnyi helyet elkeseredetten védnek

Berlin, július 31. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek, a véderő főparancsnoksága közli:

A keleti arcvonal főbb harci szakaszain mindenütt növekedett a harcitévénység. Az orelli kanyarban az ellenség gyalogos és páncélos erőkké újabb támadást indított állásaink ellen. Ezek váltakozó harcokban, súlyos ellenséges veszteségek mellett összeomlottak. A kubáni hídfőnél és a Ladogánál az ellenség ismét nagy

erőkkel támadott. Krimszkajától nyugatra több szovjet támadás omlott össze vonalaink előtt. A Ladoga tótól délre az erős tűzvédelmi és harcirepülőök által támogatott szovjet csapatokat visszavertük és azokat az ellenséges erőket, amelyek arcvonalainkba benyomultak, megsemmisítettük. A két utolsó napon csapataink a keleti arcvonalon 148 páncélost romboltak szét. A Fekete tengeren az egyik német tengeralattjáró elsüllyesztett egy 7000 tonnás tartályhajót

repülőgépet lőttek le, anélkül, hogy saját alakulatunknak vesztesége lett volna. Ambrosio tábornok. (MTI)

A keleti hadszíntérről a szovjet óriási anyagveszteségeiről tesznek jelentést a németek

Berlin, július 31. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda a keleti arcvonal helyzetéről a következőket jelenti:

A bolsevistákat a kubáni hídfőnél pénteken ismét egész nap tartó kemény harcokban, súlyos veszteségeket okozva nekik, visszavertük kiindulási állásaikba. A szovjet tetemes mennyiségű nehézfegyvert veszített, többek között 8 páncéloskocsit.

A műszaki arcvonalon és Bjelgorodnál a német csapatok fontos terepszakaszokat szereztek meg és ezzel lényegesen megjavították állásaikat. Különösen megemlítendő a magyar bombázó kötelékeknek egy sikeres támadása szovjet készületi állások és zsúfolt csapatkörzetek ellen, miáltal a szovjet erős kiegészítet szenvedett harci erőket.

A harci tevékenység súlypontja továbbra is Orell környékén van. Az orelli ívhajlat északi szárnyán a szovjet változatlan hevesseggel folytatta támadásait

Kartasev és Bolkov vidékén. A német védelmi vonalakat a szovjet csapatok seholsem érték el, ezzel szemben nagy veszteségeket szenvedtek. Az orelli arcvonalszakaszok csak az északi szárnyán 91 szovjet páncélost semmisítettünk meg, tehát a bevett páncéloskocsik 50 százalékát.

A bolsevisták a Ladoga tótól délre nagy erővel újra megindították támadásaikat, de a német állásokat egy ponton sem tudták elérni. Az egész nap tartó kemény harcokban 6 harckocsit veszítettek.

A keleti német hadsereg július 5-től eddig összesen 57000 foglyot ejtett. Csak a hadsereg elhárító erői 7000 harckocsit semmisítettek meg. Ezen kívül keleten 2500 löveget zsákmányoltak vagy megsemmisítettek. A bolsevisták elvesztése a foglyok számának legalább 3-4-szeresére tehető. (MTI)

Fokozatosan enyhül a szovjet támadás lendülete

Berlin, július 31. (MTI) Bár a keleti arcvonalon a harci tevékenység ismét megéledt, a szovjet támadások gyengébbek voltak, mint néhány nappal ezelőtt. A kubáni hídfőnél, a Donec mentén, valamint a leningrádi arcvonalon a szovjet támadások a szombati nap folyamán nem haladtak meg a helyi jellegű harcok erejét és a hadművelési súlypont továbbra is

az orelli szakasz maradt. A szicíliai harcok középpontjában az Etna környékén húzódó arcvonalszakasz állt, ahol az angol-szászoknak részben friss erőkkel megkísérelt áttörési próbátkozásaikat nagy veresességükkel kellett megfizetniük. A több hadosztállal végrehajtott támadásnak célja a catániai arcvonal hátulról való bekerítése volt.

Sziciliában egy nagyobb kanadai köteléket megállásra kényszerítettek

Berlin, július 31. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda a következőket jelenti a szicíliai helyzetről: A szicíliai arcvonalon nagyjából a pénteki nap folyamán nem történt különösebb változás. A középső szakaszon az angolok és amerikaiak részben erős páncélos támogatással foly-

tatták támadásaikat, anélkül, hogy sikerült volna betörniük a német és olasz kötelékek arcvonalába és elfoglalniuk a fontos közlekedési útvonalakat. Catanuovánál, ahol többórás heves pergőtűz után nagyobb páncélos erőket vetettek harcba, olyan súlyos ember- és anyag-

Német elhárító sikerek Sziciliában

Sziciliában pénteken az arcvonal középső szakaszán csapataink heves harcokban teljes elhárító sikereket értek el. Az összes ellenséges, részben páncélos erőkkel támogatott támadásokat és áttörési kísérleteket súlyos veszteségek mellett megállításítottuk.

A Földközi tengeri térségben 16 ellenséges repülőgépet lelőtünk. Az ellenség szicíliai utánpótlása ellen folytatott harcban súlyosan megrongált a légihaderő egy nagyobb szállítóhajót és bombatalálókat ért el partraszállító hajókon, üzemenyagraktárakban és Avola kikötőberendezéseiben a sziget déli partján.

Ellenséges légi kötelékek tá-

madták pénteken Kassel városát és a megszállott nyugati területek néhány helységét. A szombatira virradó éjjel Remseid várost bombázták. A megtámadott város lakosságának veszteségei voltak. Mindenekelőtt Remseidban keletkezett súlyos pusztítás és tüzkár. A léghárító erők eddig beérkezett jelentések szerint megsemmisítettek összesen 60 repülőgépet, nagyrészt négymotoros bombázókat.

Német tengeralattjárók az Atlanti óceánon elsüllyesztettek 3 hajót 1500 tonnatartalommal és a Jeges-tengeren egy hajót. Ellenséges légitámadások elhárítása közben az Atlanti óceánon egy északamerikai léghajót és egy repülőgépet lőttek le. (MTI)

Lelőtt ellenséges repülőgépek a Földközi-tenger térségében

Róma, július 31. (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 1162. közleménye:

Sziciliában az ellenség friss csapatok harcbevételével és hatalmas légi támogatás mellett tovább folytatta támadásait állásaink ellen. Az olasz és német csapatok ádáz küzdelemben feltartóztatták az ellenséget. Az előző napok heves harcában különösen kitüntette magát bátor és kitartó helytállásával a

Goffredo Ricci parancsnoksága alatt álló páncélos-csoport.

A tengely vadászpilótái és a légvédelmi őrök 16 angol-amerikai repülőgépet lőttek le. Ezenkívül 10-et Szardínia szigetén, 2-öt Sziciliában, 2-öt az Egei tengeren és 2-öt Görögországban pusztítottak el.

Vadászpilótáink pénteken harcbezálltak egy ellenséges légialakulattal. A harcban négy négymotoros és két kétmotoros

magunkévá tegyük. Ilyen gondolatokkal köszöntjük a városunkba ma érkező előkelőségeket és vendégeket.

magunkévá tegyük. Ilyen gondolatokkal köszöntjük a városunkba ma érkező előkelőségeket és vendégeket.

Divatos retikulók pénztárcák strandtáskák nagy választékban Tóthfalussynál Piac-u. 40 Piac-u. 16

veszteségeket szenvedtek, — csupán e harcban 23, többnyire nehézmintájú harckocsit, — hogy támadásuk végül is elakadt. Az előretolt amerikai és kanadai rohamcsapatok jelenleg a német fegyverek heves tüze alatt állanak. Az ettől északra húzódó óharcú sávon, Regalebutától nyugatra a német csapatok 11 páncélos kilövés után visszaverték a kanadai kötelékek nagyobb erőkkel intézett támadását, amelyet a nehéztüzérség tüze előzött meg.

Nicozia környékén az ellenség gyengébb páncélos támadása még a német biztosító erők előlterén sem jutottak túl. Az északi szakaszon az amerikai kötelékek csak kisebb mértékben nyomultak előre, míg a catániai arcvonalon Montgomery oszlopai továbbra is tétlenül maradtak. Ezek a csapatok már több mint egy hete lemondtak minden támadó tevékenységről. Az arcvonal itt olyan egyenlőtlenül halad, hogy brit páncélos erők, amelyek a német előőrs állásokat nem vették észre, több ízben a védők kezébe kerültek. Így az utóbbi napokban hat hadianyaggal megrakott tehergépkocsit és több angol páncéltörő ágyút legénységükkel együtt úgy megleptek, hogy az ellenség lemondott minden ellenállásról. (MTI)

Sziciliában 100 kilométeres szakaszon elkeseredetten folyik a küzdelem, minden talpalattnyi helyért

Bern, július 31. (Bud. Tud.) Az Eisenhower tábornok főhadiszállásáról érkező jelentések szerint az amerikai és kanadai csapatok a 100 km. hosszúságú front közepén megindították támadásukat a tengelycsapatok ellen. Ejjel-nappal erős pergőtüzzel árasztották el a lövéseket, a tengelycsapatok azonban csak lépésről-lépésre vonulnak vissza északkeleti irányba. Az amerikaiak fő támadása Nicesia, Trama és Bromte felé irányul, ahol a tengelycsapatok erős védelmi állásokat létesítettek. Ugy látszik, hogy az amerikaiok éket akarnak verni a tengely fő védelmi vonalába, — amely San Stefano és Catánia között húzódik. San Stefano kerületeiben különösen heves csata folyik. Az amerikaiok jobb szárnyán erős kanadai egységek tüzérségi, páncélos és repülő támogatással Nicosiától délre, Regalbuto ellen vonulnak. A 8. hadsereg a catániai síkságon továbbra is erős járőr- és tüzérségi tevékenységet folytat.

Az olasz nemzet a megpróbáltatás óráit éli

Róma, július 31. (Stefani.) A Piccolo című lap az „Óra parancsa” címmel a következőket írja: Minden oldalról türelmetlenül várják a visszatérést valamennyi szabadságjoghoz. Néhány nap alatt leomlottak a volt uralom főbb erődítményei. Felesleges tehát, hogy olyan ajtó előtt tolongjunk, amely a háborús helyzet végén úgyis tágasra nyílik. Akkor következik be majd a teljes szabadság napja: a választók, a pártok szervezkedése, a sajtó szabadsága és az alkotmányhoz való visszatérés. Addig azonban a nemzet a megpróbáltatás óráit éli és hogy ebből győztesen kikerüljön, elengedhetetlen előfeltétele az annyira óhajtott szabadságnak. Ha addig Olaszország leküzdte ezt a nagy megpróbáltatást, amiben bizonyosak vagyunk, akkor olyan korszakot ér majd meg, amely minden éter a szabadságot hozza magával. (MTI)

Törökország hajlandó a közvetítő szolgálataira

Zürich, július 31. (Bud. Tud.) A Neue Zürcher Zeitung isztambuli tudósítója szerint Guariglia, az új olasz külügyminiszter természetesen nem kezdhetett Törökországban semmiféle tárgyalásokat Rómába való érkezése és az új kormánnyal való tárgyalás előtt. Törökország egyébként hajlandó felajánlani közvetítő szolgálatát, amennyiben mindkét fél erre felkérné. Guariglia külügyminiszter beszélgetései során és a sajtónak adott nyilatkozatában hangoztatta, hogy tevékenysége a jelenlegi helyzet adottságaira támaszkodik.

Török lap az angolszások semleges államokhoz intézett felszólításáról

Berlin, július 31. Jól értesült német helyről közlik tájékoztatásul: Berlini politikai körökben élnék figyelmet keltett az Ulusz című török lap állásfoglalása az angolszásoknak a semleges államokhoz intézett ama

ki szakaszon az amerikai kötelékek csak kisebb mértékben nyomultak előre, míg a catániai arcvonalon Montgomery oszlopai továbbra is tétlenül maradtak. Ezek a csapatok már több mint egy hete lemondtak minden támadó tevékenységről. Az arcvonal itt olyan egyenlőtlenül halad, hogy brit páncélos erők, amelyek a német előőrs állásokat nem vették észre, több ízben a védők kezébe kerültek. Így az utóbbi napokban hat hadianyaggal megrakott tehergépkocsit és több angol páncéltörő ágyút legénységükkel együtt úgy megleptek, hogy az ellenség lemondott minden ellenállásról. (MTI)

sokat létesítettek. Ugy látszik, hogy az amerikaiok éket akarnak verni a tengely fő védelmi vonalába, — amely San Stefano és Catánia között húzódik. San Stefano kerületeiben különösen heves csata folyik. Az amerikaiok jobb szárnyán erős kanadai egységek tüzérségi, páncélos és repülő támogatással Nicosiától délre, Regalbuto ellen vonulnak. A 8. hadsereg a catániai síkságon továbbra is erős járőr- és tüzérségi tevékenységet folytat.

lasztók, a pártok szervezkedése, a sajtó szabadsága és az alkotmányhoz való visszatérés. Addig azonban a nemzet a megpróbáltatás óráit éli és hogy ebből győztesen kikerüljön, elengedhetetlen előfeltétele az annyira óhajtott szabadságnak. Ha addig Olaszország leküzdte ezt a nagy megpróbáltatást, amiben bizonyosak vagyunk, akkor olyan korszakot ér majd meg, amely minden éter a szabadságot hozza magával. (MTI)

egyébként hajlandó felajánlani közvetítő szolgálatát, amennyiben mindkét fél erre felkérné. Guariglia külügyminiszter beszélgetései során és a sajtónak adott nyilatkozatában hangoztatta, hogy tevékenysége a jelenlegi helyzet adottságaira támaszkodik.

felszólításával szemben, hogy a megváltozott politikai helyzetből vonják le a megfelelő következtetéseket. Az Ulusz ilyen figyelmeztetésre azt válaszolta, hogy Törökország nem lát semmi okot arra, hogy a hadiszerencse fordulataiból és annak kísérő jelenségeiből politikája számára bármilyen következtetéseket levonjon. (MTI)

Berlin, július 31. (Interinf.)

Csokonai Színház

Kiss Ferenc
vendégszereplésével
vasárnap

Szeretni

Paul Gerald pompás színműve.

Meteor mozgó műsora

Vasárnap délelőtt 11. délután fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor.
Hétfőn: fél 3, fél 5, fél 7 órakor utólagára! Simor, Hajmássy, Bulla, Vaszary

A 2000 pengős férfi

Kelendő szünet. Szerzőtől: ASSZONYSZIV

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Angolszás és legutóbb szovjet részről figyelmeztetést intéztek a semleges államokhoz, hogy azok ne fogadják be a menekülteket a tengely-államokból. Ez az álláspont berlini politikai körök véleménye szerint felrúgása a nemzetközi jognak és egyúttal beavatkozás a semleges államok politikájába. Hangoztatják, hogy az angolszásoknak és a szovjetnek ez a lépése Berlinben nem keltett meglepetést. (MTI)

CIANO Vatikáni Nagykövet Lemondott

Róma, július 31. (Stefani.) Galeario Ciano vatikáni nagykövet benyújtotta lemondását. A király a lemondást elfogadta. (MTI)

A PAPA FOGADTA GRANDIT ES FEDERZONIT

Róma, július 31. (MTI) Mint a Vatikánvárosból jelentik, a Szentatya csüörtökön magánkihallgatáson fogadta Federzonit, az olasz Tudományos Akadémia elnökét és a mai nap folyamán Grandi, a felosztott fasiszta testületek kamarájának volt elnökét.

MOZGALMAS TÁRGYALÁSOK A VATIKÁNBAN

Róma, július 31. (Bud. Tud.) A Vatikánvárosi kancelláriájában, a Szentiszéknél akkreditált és a Vatikán legmagasabb köreiből rendkívüli sürgős-forgás észlelhető. Nem kerülhető el az a benyomás, hogy a Szent Péter bazilika árnyékában élnék tevékenység folyik, amely a helyzet fejleményeivel függ össze, még ha nem is vesszük figyelembe a különböző ellenőrizhetetlen híreszteléseket.

FERRARI TENGERNAGY LETT AZ OLASZ TENGERSZETI MINISZTERIUM FŐTITKÁRA

Róma, július 31. (Stefani.) Ferrari Eimilio tengernagyot nevezték ki a haditengerészeti minisztérium főtitkárává. A jelenlegi háborúban 15 hónapig az egyesült haditengerészeti erők vezérkari főnöke volt. Ujabbán a főhadiszálláshoz volt beosztva.

SVAJCI LAPJELENTÉS GUARIGLIA ISTANBULI TANACSKOZASAIROL

Zürich, július 31. (Bud. Tud.) A Neue Zürcher Zeitung isztambuli tudósítója azt írja, hogy Guariglia új olasz külügyminiszter természetesen nem kezdhetett Törökországban semmiféle tárgyalást Rómába való utazása és az új kormánnyal való tárgyalása előtt, Törökország egyébként hajlandó felajánlani közvetítő szolgálatát, amennyiben mindkét fél erre felkérné.

Guariglia külügyminiszter a beszélgetések során és a sajtónak adott nyilatkozatában hangoztatta, hogy tevékenysége a jelenlegi helyzet valóságaira támaszkodik.

Hungária filmszínház

Figyelem: 5 éven aluli gyermekek hatósági intézkedésre a filmszínház nézőterére nem vihetők be.

Vasárnap és hétfőn utólagára! Páger—Muráti nagysikerű

M I É R T ?

Elnadások vasárnap: fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.
Hétfőn: fél 5, fél 7 és fél 9.

A szövetségesek a megegyezéses béke ellen

London, július 31. (Bud. Tud.) Politikai körökben hangoztatják, hogy a szövetségesek nem hajlandók olyan megegyezéses békére, amely az egyesült nemzeteket megfosztaná a teljes győzelem tudatától. Az angolszások a legalacsonyabbaktól a legmagasabb körökig megegyeznek abban, hogy csupán népi kormányokba köthető bármiféle megállapodás. Az Angliában tapasztalható hűvös légkört kétségen kívül Badoglio tábornagy felhívása is befolyásolja, amely szerint a há-

barú tovább folyik. Az alsóház legutóbbi ülésein Southby konzervatív képviselő megkérdezte Eden külügyminisztert, — nem szabak-e Olaszországnak valamilyen feltételeket a feltétel nélküli megadás követelése helyett. Eden külügyminiszter válaszában utalt Churchill miniszterelnök keddi alsóházi nyilatkozatára, majd biztosította az alsóházat, hogy Anglia a parlament hozzájárulása nélkül semmiféle kormányt nem ismer el.

Churchill állandó telefonösszeállításban van Roosevelttel

London, július 31. A Churchill elnöke alatt lefolyt rendkívüli minisztertanács után a rendszerint jól értesült politikai körökben az a benyomás alakult ki, hogy a helyzet teljes tisztázása akármely pillanatban várható. Egyébként ismeretessé vált, hogy Churchill állandó telefonösszeállításban áll Roosevelt elnökkel. Figyelemreméltó, hogy az angol és amerikai főzsdék reagál-

tak a különböző híresztelésekre. Az Exchange diplomáciai munkatársa rámutat arra, hogy a szövetséges kormányok péntek déli óra szakadatlanul tanácskoznak. Pénteken este Eden külügyminiszter értekezletre hívta meg az egyesült nemzetek Londonban tartózkodó külügyminisztereit, hogy megvitatva velük a legújabb fejleményeket.

8 ezer tonnás brit hajót süllyesztettek el a németek

Berlin, július 31. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a szicíliai harcokról:

A német léghaderő kötelékei a pénteki elhárító harcokban különösen sikert értek el egy páncéloskocsival és gépkocsikkal teli olajfa ligetben, ahol több mint 30 megrakott gépkocsit, továbbá 4 harckocsit és nagyszámú páncéloszt semmisítettek meg, vagy rongáltak meg. Az elhárításra felszállt brit és amerikai vadászok közül 29 gépet lőtek el. Catenamuova és Regalebuto környékén a páncélvadász kötelékek 7 harckocsit tettek harcképtelenné és érzékeny veszteségeket okoztak a támadó amerikai és kanadai kö-

telékek. Nehéz harcú repülőgépek a péntekre virradó éjszaka Avallónál olyan súlyosan megrongálóak egy 8 ezer tonnás szállítóhajó, hogy az 20 perc alatt elsüllyed. — Egy nagy partraszállási naszárd szintén súlyos találat ért. A avallói kikötő üzemanyaga, lőszer- és egyéb anyagraktáiraiban hatalmas tűz támadt, amelyek gyorsan elterjedtek. Több nagyonn robbanás is hallatszott. Egy illusztrikus osztályhoz tartozó brit repülőgép anyahajó, amely az utóbbi napok harcaiban megrongálódott, javítás végett a gibraltári kikötőbe vontak be. (MTI)

Mától kezdve a korcsmákban és kifőzésekben is kötelező a bélyeges számlólap

Mint ismeretes, a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amellyel augusztus 1-től az illetékköteles számlólap kiállításának kötelezettségét kiterjesztette a korcsmákra, a kizárólag pálinkamérésre, a kifőzésekre, az italmérsi engedéllyel nem bíró cukrászdákra, a fizetővendéglátóházakra, a poharazásra jogosított korlátolt italmérsi engedéllyel bíró melői borkimérésekre és vágúli — a szeszitalok — a poharazásra jogosított korlátolt italmérsi engedéllyel bíró fűszeresekre. Ezeket a helyeket a számlólap illetéke — tekintet nélkül a fizetendő összeg nagyságára — 10 fillér. Az étkezésért, szállásért vagy pénzügyi ellátásért több napra előre vagy több napotól egyösszegben történő fizetésnél a 10 fillér illetéket az egyes napi végösszegekről külön-külön meg kell fizetni. Az illetéket „Állami számlólap” kötelező használatával kell leróni. Az állami számlólapokat a postahivatalok árusítják.

állítani az olyan helyiségekben, amelyekben akár az iparrendelő, akár a szervezeti szabály korlátozása folytán kizárólag csak közalkalmazottakat vagy a magánalkalmazottakat ugyanazon csoportját, vagy pedig csak tagokat szolgálhatnak ki. Ilyenek például a vállalatok, intézeti hivatali munkás vagy tisztviselőtisztezők, otthonok, üdülők stb.

Ugyanebben a rendeletben a pénzügyminiszter — azonnali hatállyal — szabályozta a számlólapok illetékével kapcsolatos egyéb kérdéseket is. Eszerint csak a szeszitalok után kell illeték alá eső számlólapot ki-

állítani az olyan helyiségekben, amelyekben akár az iparrendelő, akár a szervezeti szabály korlátozása folytán kizárólag csak közalkalmazottakat vagy a magánalkalmazottakat ugyanazon csoportját, vagy pedig csak tagokat szolgálhatnak ki. Ilyenek például a vállalatok, intézeti hivatali munkás vagy tisztviselőtisztezők, otthonok, üdülők stb.

APOLLO

Elnadások vasárnap: fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9-kor.

Mintaférj

Haus Moser és Theo Lutz legjobbjátéka.

Következő műsorunk! DR. KOVACS ISTVAN

Vígyszínház

Ma és hétfőn, utólagára a legnépszerűbb magyar néptáncok

Cselényi József

személyes felépte. Együttműködik Páger és Tótkés A. remek alkutása:

Hotel Kikelet

1943 augusztus 1. Vasárnap

A Ko
9

Budapest
mányzó Ur
láda, a fő
tez nagybá
és ifj. vitéz
kivüli köve
miniszter.
lós minisz
mú gyász
le mellett
vasz Lászl
gróf Ráday
radványait

A fi
Helsink
köréből be
laszolja,
kérnek, I
hatának
rovatvezet
A nagy
Igen nagy
ben. Soka
rokkal és
nyelvet. A
érdeklődés

Rem
a
B

itt az új

Beleznai
gató már
hozzákezd
sikerült év
dal fogott
közültek
Ezuttal is
a hogy az
nak kell
Igen nagy
annak mul
rancia vol
ger István
egész pól
gató szom
be Egerbő
zok előtt
közönség
debrece
Mint ma
értesülünk
donképpen
szervezke
fi taggal
de röviden
perfekt les
új társula
ben méltó
nyobb
vezt egy
kesek, ille
jából egy
ami a ré
tes e ódó

Vás
ifj.
csere
Csa
Név

A Nemzetiségi Hét igazgatója dr. Flachbarth Ernő egyetemi ny. r. tanár.
A Keleti Hét irányítója Felvinczi Takáts Zoltán egyetemi ny. r. tanár.
A Balkáni Hét irányítója dr. Milleker Rezső egyetemi ny. r. tanár.

A Lektorai Konferencia irányítója dr. Hankiss János államtitkár és dr. Paikert Géza miniszteri tanácsos.
Írói Napok irányítója dr. Melleker Rezső egyetemi ny. r. tanár és a folyóiratok képviselői.

A Magyar Actio Catholica Róma bombázásáról

A Magyar Kurir jelenti: Az Actio Catholica országos elnöksége ma a következő hivatalos közleményt adta ki:
A Magyar Actio Catholica országos elnöksége legutolsó ülésén — mélyszégyenrel emlékezett meg a keresztény világ középpontjában, Krisztus földi helytartója püspöki székhelyének, az Örökvárosnak megrendő bombázásáról, valamint a hét főbazilika, egyikének, az ósrégi San Lorenzo-templomnak súlyos megrongálásáról. — Amikor az Örökváros és lakói ért megpróbáltatást, amely Szentséges Atyánk szerető szívét mérhetetlen szomorúsággal töltötte el, a Magyar Actio Catholica országos

szervezetébe tartozó összes katolikus testvéreink nevében mélyszégyenrel fájlatjuk, gyermeki ragaszkodással imádkozunk a kereszténység közös Atyjéért és testvéri szeretettel könyörgünk Istenhez megpróbáltatott katolikus testvéreinkért.
Róma, július 31. (MTI) Az Osservatore Romano pénteki száma beszámol azokról a táviratokról, melyeket a Szentatyához intéztek Róma bombázása alkalmával. A lap ezután a táviratok közül elsőnek említi meg Serédi Jusztinián bíboros hercegprímásnak ebből az alkalomból kelt táviratát, amelyet a magyar papság és magyar katolikusok nevében intézett a Szentatyához.

Fegyházra ítélték egy gyermekgyilkos anyát

Budapest, július 31. Kegyetlen módon ölte meg újszülöttjét Csogyi Józsefné karácsonyfalvai asszony. A csecsemőt egy szőnyegre csavarta, majd amikor az megfult, egy gödörbe dobta, ahol a szomszédok találtak rá és följelentést tettek a kettőten anyára ellen.
Szándékos emberölés büntette vádjával terhelten került a bestiális kezületű asszony a törvényszék elé, amely 2 évi és 6 havi fegyházra ítélté. A tábla megsemmisítette

az ítéletet és a vádlott büntetését 1 évi és 6 havi börtönrre mérsékelte. Az ítélet ellen benyújtott semmisségi panaszok folytán a Kúria elé került most az ügy, amely Maday Guido dr. tanácselnök vezetésével foglalkozik azzal. Mikolcsey Agost dr. koronaügyész a táblai ítélet megváltoztatását indítványozta, aminek a Kúria helyt is adott. Megsemmisítette az ítéletet és a törvényszék által kiszabott büntetést emelte jogerőre.

Ötállás a szemétládánál

Végig a város forgalmas utcáin kesces szemétládák díszlegnek egy-egy lámpa derekára szerelve. Ha akad olyan kíváncsi — már pedig ha kíváncsiságról van szó, akkor az ember mindenre kapható — hogy be lenézzen ezekben a szemétládákba, akkor azt tapasztalja, hogy ezek bizony üresek.

A szemétládák üresek, hanem a szemétládák környékén annál több a szemét, és kissé távolabb a szemétládától — hát itt egyenesen szemétláda az utca.

Ez egyesek szerint azért van, mert az utcán szemétládák vannak. Ezek az egyesek azt mondják, hogy az emberek egyenesen irtóznak szemétládába dobni a szeméttel. Utálnak arra a körülményre, hogy a villamos megállók — szakaszhatárok és végállomások — körül elhelyezett papírkosarak szintén üresek, de a környékükön csak úgy vöröslök a villamosjegy.

Nem adtunk hitelt ezeknek a kételkedőknek, ezért odaálltunk az egyik szemétláda mellé. A lehetőségek figyelembevételével átvizsgáltuk tartalmát tisztes távolságból, volt benne két almacsutka, egy gyufásdoboz — nagyon rendes ember lehetett, aki beledobta — két villamosjegyre hasonló papírnuladék és egy összegyűrt zárpapír.

Megálltunk és vártunk. Ugy hejlezkedve el, hogy lehessen a közelben jövő-menőket is látni, akik esetleg már jóval a szemétláda előtt eldobják a kezükben, vagy zsebükből tartott szeméttel.

Mindjárt az első fél percben akadt. Jött déli irányból egy ifjú, almát evett. Tíz lépéssel a szemétláda előtt lerágta az almacsutkát, feldobta és remek oxfordtal továbbította.

Na nem a szemétláda felé, hanem egészen más irányba. Mindjárt elő is vett egy másik almát, kicsit szánakozóan nézte a szemétládat, amikor mellé ért, szinte mondta a tekintete: látod, nem jó helyen rakta le, az előbb már eldobtam a csutkát, mielőtt ideértem volna, most újra lerágom, mielőtt elérnem a másik szemétládat.

Nyilván így történt. Nem sokkal később jött egy rendes ember. Fagyaltot evett. A tölcser végét már ötven lépéssel előbb kezében szorongatta, aztán elhaladtában megcélozta vele a szemétládat. Leritt róla a jóakarát, de célozni nem tudott. A tölcser halkán koppan a szemétláda oldalán és lehullott az aszfaltra.

Kettő — számoltam, pedig még nem telt el a perc.

Ebben a pillanatban szállt le a villamosról egy tiszteletreméltó idős ur. Megáll a szemétláda előtt, körülbelül három lépésre. méregetni kezdte a távolságot, aztán — mint egy versenyző a döntő menetben — megcélozta a szemétláda nyílását.

Fellélegzettünk, mert beleesett a jegy.

A szemétláda tartalma tehát ismét bővült egy jeggyel.

Ezután jött két üreskezű járókelő. Egyik se dobott semmit a szemétláda mellé. Később valaki. Cukrot evett egy zacskóból. Szerencséje volt mert a cukor pontosan a szemétláda mellé fogyott el. Gondolkozva rá nézett a szemétládra, aztán tovább haladt és tíz lépéssel később az összegyűrt zacskót beledobta egy nyitott ablakon.

Van szíve — gondoltuk — és még ilyen mer manapság cukrot enni!

Ezután a következő szemétlékek jöttek.
Strandruhás fiatal hölgy. Ismeretlen tartalmu papírt dob a szemétláda mellé.

Ösz öreg ember. Reazkító kezei mellédobják a villamosjegyet.
Korrektil öltözött nyakkendő ur. egyensúlyozza magát, aztán leesik — kifelé.

Fiatal ember, száll a nyakán. Láda előtt megáll, óvatosan felemeli féllábát, sarkáról leszedi meglazult patkóját, kecses ívben mellédobja. Felveszi, ismét mellédobja, meddő kísérleteit abba is hagyja.

Végül: utcaszépítő. Zsebéből szimponiás csomagot vesz elő (biztosan protekciós valamelyik trafikban) az utolsó szimponiát kivesszi, a papírt összegyűri, mellédobja.

A szemétláda mellett négy perc és huszonhárom másodperc eredményeként két almacsutka, egy fagyalttölcser, egy ismeretlen rendeltetési papír, egy újság, két villamosjegy, egy patkó, egy üres szimponiás csomag hever, míg ki tudja, hány nap szorgalmas eredménye a szemétládaiban, tehát rendeltetési helyén heverő pontosan megállapított, hivatalos szemét.

Pedig ez nem is volt forgalmas szemétláda. SARKADI IMRE.

20 UTASÁVAL LEZUHANT EGY AMERIKAI UTASSZALLÍTÓ REPÜLŐGÉP

Madrid, július 31. (Német TI) Mint a spanyol hírszolgálati Iroda Washingtonból jelenti, egy amerikai utasszállító repülőgép Trommel közelében (Kentucky) kigulladt és lezuhant. 20 utasa közül 18-an meghaltak, kettő pedig súlyosan megsebesült. A texasi El Paso repülőtere felett két nagy amerikai bombázógép lezuhant. A szerencsétlenség során huszan vesztették életüket. Lezuhant egy katonai repülőgép Rapid Gyti felett is.

A MAV UTAZÁSI KEDVEZMÉNYE A VASUTAS CSALADTAGOKNAK

Budapest, július 31. Az államvasutak igazgatósága mindazoknak a tényleges szolgálatban levő közszolgálati alkalmazottnak, akik félúru jegy váltására jogosító igazolvánnyal nem rendelkeznek, továbbá ezek feleségeinek ez év december 14-ig egy drb. egyszeri utazásra szóló félúru jegy váltására jogosító igazolványt bocsát rendelkezésre.

BUDAPESTI PINCER ÖNGYILKOSÁGA UJVIDEKEN

Ujvidek, július 31. Paksi István budapesti pincér Ujvideken egyik tehervonat alá vetette magát. A kerekre levágták a fejét. Valószínűleg nyomorában követte el az öngyilkosságot.

10 EZER POLITIKAI FOGLYOT SZABADON BOCSÁTANAK SPANYOLORSZÁGBAN

Madrid, július 31. (Bud. Tud.) A spanyol kormány pénteki minisztertanácsán tovább 10 ezer politikai fogoly szabadon bocsátását határozta el.

JELENTKEZNI KELL AZ 1901-1905-ÖS ÉVFOLYAMBA ESŐ ZSIDÓ MUNKASZOLGÁLATOSOKNAK

Budapest, július 31. A m. kir. honvédelmi miniszter felhívja a figyelmet, hogy mindazok az 1901-1905. évfolyamokba tartozók és az 1942. év XIV. tc. alapján zsidónak minősített egyének, akik 1943. évi július 19-23-ig terjedő időpontban behívójele vagy behívások folytán már bevonultak, de különböző jogcímelkekkel elbocsátottak, a kifüggesztett bevonulási és jelentkezési hirdelmény alapján 1943. aug. 2-án, illetőleg 4-én újból bevonulni jelentkezni tartoznak.

A kolozsvári Mátyás-szobor alkotója

— a lakatosinasból lett világhírű szobrászművész

A napokban ünneplik Kolozsvárt Mátyás király születésének 500 éves évfordulóját. Az ünnepségek főpontja a híres kolozsvári Mátyás-szobor előtt zajlik majd le. A szobrot Fadrusz János, az 1903-ban elhunyt csodálatos tehetségű, hatalmas alkotóművész készítette. Erdekessége ennek a művésznek élete útját végignézünk, mert nemcsak a művész mindennekfelett diadalmaszkodó akarata, hanem a jellegzetesen magyar művészsorsot is megfigyeljük példájában.

1858 szeptember 2-án született Pozsonyban. Nem Pozsony híres városában, hanem környékén, a Virágvölgy nevű szőlőtelepen, mint egy egyszerű, nagyon szegény szőlőművelő gyermeke. Nehéz, küzdelmes nincstelen élete volt a kis családnak. Mindennapos apró-cseprő gondokkal mindennapos kenyérhiánnyal. Hogy valahogy mégis jobbá tegyék sorsukat, nehezen összekuporgatott pénzüknél Fadruszné, János anyja, egy kis boltocskát nyitott a Virágvölgyben, gondolta, az ottani munkások talán majd nála vásárolnak. Reményében nem csalakozott, de ahol hasonló sorsú emberek élnek, a bolt sem nagyon gyarapodhat. Így aztán, amint a kisfiú kijárta a négy elemi, mit vált mit tenni, inasnak kellett adni. Szükség volt a pénzre, a gyerekek pedig, hatalmas, jócsontú, farkasívágú suhancá cseperedtek, dolgoznia kellett. Beadták az akkor Pozsonyban, de az egész Felvidéken is híres Feitzelmeyer úrhoz, a jönevű lakatosmesterhez. Itt dolgozott a fiatal Fadrusz és itt figyelték fel először tehetségére. Ugyanis a többi inas, ha kapott kovácsoltak, a megszállt sablon szerint dolgozott. Nem így Fadrusz. Feitzelmeyer mester azt veszi észre egy szép napon, hogy a kovácsmunka, ami a kőlyök Fadrusz kezébe alól kikerül, sokkal csinosabb, sőt sok egyéni mintával gazdagítja a kerítések, ajtók díszítését. A mester volt talán Fadrusz világraszóló zsenijének megítéltje. Eszrevette, buzdítani kezdte, sőt felhívta figyelmét a fiúra Engel Károly, akkor pozsonyi rajztanárnak, aki tanítania kezdte a fiút, együtt rajzoltak, dolgoztak. Így aztán a kis Fadrusz János egy év alatt egész seregét készíti el a faragásoknak, melyekből a Droff-féle könyv kereskedés kirakatában kiállítást rendeznek.

A kis rögtönzött kiállításra felfigyelnek a nagykultúrú Pozsony műértői emberei és elküldik Fadruszt egy faragás művészetére tanító iskolába, ahonnan sok munka, sok rajzolás, festgetés után, mint művész, mint kész művész kerül haza. Mostmár nem megy vissza a műhelybe, megakísérli fenntartani magát. Apró dísz tárgyakat készít, melyeket szívesen vásárolnak.

A NYOMORUSÁG EVEI

Ekkor azonban behívják katonának. Innen kikerülve, ismét Pozsonyban dolgozik tovább, de valahogy azalatt a pár év alatt megfélemedtek róla. Sőt napok következnek. Karjában érzi az alkotás lendülő lázát, de lefogja a nyomor és a teljes részvéltenség. Ekkor azonban kőzbelép a minden nagy művész életében megtalálható szerencse. Összekeverül Balta János pozsonyi főlevéltárossal, aki párfogója lesz, két évre, évi 800 forint ösztöndíjjal szerez, amivel Fadrusz az akkor leg híresebb bécsi szobrászművészhez, Helmer mesterhez megy és mellette dolgozik. Igazi, hatalmas alkotásokat elképzeli és megvalósító tehetsége itt bontakozik ki. Két esztendő múlva megint csak Pozsonyba tér vissza, de ekkor már szívesen, nagy figyelemmel fogadják. Itt készíti el első, igazi nagy

siker aratott alkotását, „Krisztus a keresztifán”. Erdekessége Fadrusz művész fantáziája. A szenvedő Krisztus voltaképpen magáról mintázta. Mégpedig úgy, hogy órákig felkötötte magát egy keresztre és órák hosszat kinlódott, miatt a kinlódás minden momentumát fényképezte. Így sikerült az izmok görccsű rángásának, az arc megkínzott vonásainak olyan tökéletes képet visszaadni, hogy aki látja, mély meghalottsággal, megdöbbenéssel nézi.

AZ ELSŐ SIKER

A szobornak kezdetben a művészek előtt, túlságos realizmusa miatt nem volt sikere. De amikor a kiállítás terebren szinte zarandoklászerűen tudal a nép, újból bírálta a kivették munkáját és így kapta meg a Képzőművészeti Társulat 1000 forintos nagydíját. Ennek a sikerének köszönhető, hogy Pozsony városa megbízta, hogy a pozsonyi koronázási dombra mintázza meg a magyar államzeme kifejező szobrát. Fadrusz, Mária Teréziát választotta a szobor főalakjaként, a két mellékalak pedig egy magyar főnemest és egy magyar középemest ábrázolt. A hatalmas, sokszoros életnagyságú szobrot hóféhér corarrai márványból faragta ki. 1897-ben leplezték le, a királyi jelenlétében. Remekmű volt. Csodájára jártak az emberek a világ minden részéből. 24 esztendőig állt a szobor a Dunaparton, amikor a cseh légionisták a kultúrátlan horda jellegzetes ösztönével, vadorongokkal estek neki a szobornak és izzé-porrá zúzták. A művelt cseh-kultúra nagyobb dicsőségére. Csak a talapzatát hagyták meg, aljasságuk örök emlékeül. Fadrusz élete második főműve a kolozsvári Mátyás-szobor volt, mely nemcsak a város, de az ország egyik legnagyobb művészi kincsévé is. Zilah számára megminta a Wesselényi Miklós szobrát és még számtalan megbízás állott terbe már készen műtermében, amikor a jellegzetes magyar zseni sorsa érte utól. A fiatal kor szenvedései, nélkülözései idő előtt megrokkantották és 1903 őszén (éppen negyven éve lesz idén ősszel) meghalt.

FADRUSZ PÉLDÁJA

Különös, mennyire rajongott szülővárosáért. Mennyire nagy hálával gondolt mindig Pozsonyra és polgáira és egész életében azt hangoztatta, hogy majd egyszer, ha már olyan körülmények közé kerül, meghátrálja Pozsonynak azt, a sok jót, amit érte tett. Nem gondolt soha egy pillanattal sem arra, hogy voltaképpen ott tette tönkreteszését, vagy voltaképpen az első részvéltenség, az első évek szörnyű nyomora okozta korai megrokkantását és betegségét. Pedig azokat az éveket is Pozsonyban töltötte.

Magyar ember volt, furcsa, zseniális magyar ember, a nagytehetségeknek minden rosszat feledő és minden jót szőszor megháláló természetével. Fadrusz János lakatosinasból lett hatalmas művész, de örökké megtartotta a kis lakatosinas szerénységét, mindenki iránti szeretetét és mély hitét abban, hogy, csak a kemény, vasakardó munka az, amiért elismerést szabad és jogos kívánni.

BADOGLIO FIA OLASZORSZÁGBAN INDULT

Tanger, július 31. (NST) Mario Badoglio herceg tangeri olasz követszolgálati okokból Olaszországba utazott. Mario Badoglio, Badoglio marsall fia és annak abessziniai alkirálylágja idén atyja kabinetfőnöke volt.

Szilassy László főispán beszéde az Országos Hadigondozó Szövetség hajdúvármegyei alakuló gyűlésén

Vitéz Czeglédy Béláné lett a szövetség elnöke

A vármegyéhez kistanácsstermben szombaton délelőtt tartotta alakuló gyűlését az Országos Hadigondozó Szövetség hajdúvármegyei tagozata. A gyűlést Szilassy László főispán nyitotta meg, aki emelkezőlegesen nyitotta meg, aki emelkezőlegesen nyitotta meg, aki emelkezőlegesen nyitotta meg...

nyek kieszközölése és ilyen segélyben részesítése, kivételes intézetben való elhelyezése, neveltetése és annak ellenőrzése;

5. hadirokkantak további gyógykezelése, felülvizsgálata, vagy újbóli kezelésbe vétele végett esetenként a honvédelmi miniszterhez javaslattevél.

A mi feladatunk hűséges és pontos teljesítése által így tudjuk leróni hálánkat azoknak, akik valamennyi önként, az egész Magyar hazánkért ontották véréket, vesztették el testi épségüket s akik a Hazáért vállalt magasztos önfeláldozásuk révén mi reánk, az itthon maradtokra hagyták az özvegyekről, árvaokról való gondoskodást, mint örökséget!

Erre a legnemesebb kötelességteljesítést jelentő munkára kérem az itt megjelenteket és kérem az Országos Hadigondozó Szövetség Hajdúvármegyei tagozatának megalakulását ki-mondani.

Szilassy László főispán nagy tetszéssel fogadott szavai után vitéz Czeglédy Béláné mondott köszönetet megválasztásáért, valamint köszönetet mondott messzemenő támogatásukért Szilassy László főispánnak és Herpay Gábor főlevéltárosnak. Ezután Szilassy László javaslatára ügyvezető igazgatónak Herpay Gábort választották meg.

Herpay Gábor hangoztatta, hogy munkáját mindig készséggel ajánlja fel a szövetség céljaira. Ezután részletesen ismertette a Hadigondozó Szövetség szervezeti felépítését, az ONCSA-szervekkel, a járási hadigondozó tisztek beállítására, a hadi test újtján gyorssegélyezés lebonyolítására, a lehetőségek és szükségletek megállapítására az, ami a vezetőségnek a szervezés szempontjából elsőrendű feladata.

Ismertette részletesen az eddig történt hatósági intézkedéseket. Szilassy László főispán hangoztatta, hogy a Hadigondozó Szövetségnek szinte a bajtársi szolgálattal kell belülről kell működni, hogy az erőket ne forgácsolja szét a kétféle szervezet. Feladatuk ugyanis azonosak. A háború után a bajtársi szolgálattal megszűnik, a Hadigondozó Szövetség azonban ekkor is működni fog.

A gyűlést vitéz Czeglédy Béláné zárta be.

Műszaki cikkek, szerszámok, alkatrészek, rádió és kerékpárok GOMBOSI ZOLTÁNNÉ

Piac-u. 81. • sz. Kovács Katalin • Tel.: 12-90.

darab 12 (tizenkettő) szelvényes fogadhat el.

A személyjegyet kaphatnak. A „Hangya” a beszállított kifogástalan minőségű finomliszt kg-ért a liszt-forgalmi adó levonásával 1 P 18 fillért fizet, ugyanakkor a megfelelő mennyiségű személyjegyet nyomban kiszolgáltatja. Fél kg-nál kisebb mennyiségű lisztet a „Hangya” nem

A személyjegyek bármely felhasználással megbízott sütőiparosnál, vagy a megbízott süsziiparoskereskedőknél válthatók be.

A vendéglátó-iparosok szintén jogosultak személyjegy ellenében személyre, császárszemélyre vagy kifüli kiszolgáltatására. Polgármester.

A DEBRECENI KISIPAR VIRÁGKORA

A háborúnak csak pusztító oldalát szoktuk észrevenni: az összemolnó házakat, az elesők tömegét. Pedig a gazdasági életben épít is, mert maximális erőfeszítésre kényszeríti az embert. Európai életünk magas gazdasági fejlettsége a XVIII—XIX. század nagy háborúi idején formálódott ki, s válságai is akkor köszöntöttek be, mikor a háborúk után le kellett állítani a termelést sok üzemben, amikor a kereslet erősen lecsökkent.

Ilyen háborús konjunktúrális időben: a napoleoni háborúk évtizedeiben: 1800—1815 között érte el a debreceni kisipar a virágkorát, hogy utána egy dekonjunktúrális nehéz korszakban menjen át 1820—45 között. A kisipar virágkorát a kisipar szétbomlásának kora követte, hogy a XIX. század második felében új iparos társadalom alakult ki városunkban gyárban, vállalatoknál dolgozó munkástömegekkel, akik mellett a kisiparosság kisebb számú s a termelés értékében is kevesebbet tud szolgáltatni.

Azoknak a kisipari céhes mesterségeknek a virágkora volt a napoleoni háborúk idején, akiket a köztudat is régi jó debreceni iparoknak ismer: csizmadiaik, timárok, gu-bacsapók, fazekasok, szürszabók, szappanosok, fűsűsök, szűcsök, bodnárak, paplanosok, gombkötők stb. Ezeknek a céhes mestereknek összes száma 1816-ban 2529 volt, — úgyhogy Debrecennek volt akkor az egész országban a legnagyobb számú önálló iparosa (Budapest helyén akkor még három város volt). Az összes iparral foglalkozó pedig majdnem 5000 volt. Mivel a kisiparos mesterek többnyire magukban dolgoztak, nem nagy a legények száma (890) sem pedig az inasoké (770). A céhes mesterségeken kívül voltak olyan iparágak, melyeket 1—2—3—4 mester művelt s még nem tömörülhettek céhbe (pl. bádogos, üveges, rézműves stb.) s voltak elég nagy számmal olyan iparosok és kereskedők (nádkötők, kenyérsütők, percesek, ecetáruók stb.), kiket ma népi iparosság jelzésével szoktunk összefoglalni. Egykoruk szemében persze ezek is rendes iparos mesterségeknek tekintődtek: ebből éltek ezek egész életükben, legfeljebb ma a szakképzettséget igénylő világban nem tekintjük igazán iparosoknak őket.

A virágkor elsősorban a mesterek számának felduzzadása mutatja. A XVIII. század békés évtizedeiben is lassú ütemességgel gyarapodott ez a kisiparos tömeg, 1771-ben 1779 a mesterek száma, most egy pár évtized alatt 2500-ra duzzad fel (1816) a számuk. A virágkor elmúlásával 1837-ben pedig ismét csak 1930 mestert találunk, te-

hát egy csúcspontra szaladt fel a mesterek száma, s utána megindult a visszacsúszás. Megfigyelhető a kulminálás az egyes mesterségeken belül is. A csizmadia céhben a fenti években 394 mestert 695 követi, majd visszaesik 431-re. A kalmároknál 55-ről felemelkedik 90-re, hogy visszazuhanjon 65-re stb.

Pedig a mesterek egy része is beállított katonának, a legények közül pedig még nagyobb számmal kerültek ki katonák. A visszaesés következtében 1837-ben már csak 703 a legények száma is, az 1816-os 890 helyett s 595 az inasok száma 770 helyett.

De hogy a számok világában másutt is találunk a háború alatti gazdasági fellendülésre, azt a kalmárok által fizetett adók mutatják: 1789-ben 560 forint, 1795-ben 868 forint, 1805-ben 1218 forint, 1811-ben 1490 forint, 1816-ban 1708 forint, 1821-ben 1121 forint, 1826-ban 570 forint adót fizetnek a kalmárok. — Egy görbe rajzoldódik szemünk elé, 1816-os csúcsponttal. Nem csodálható hát a „debreceniség” iradalmi, szellemi téren is ekkor, napoleoni háborúk évtizedeiben éli virágkorát, mikor a debreceni polgár bizonyos fokú jóléthez jutva emeli életszínvonalát.

Igaz a jólét után súlyos leromlás következett. Az 1820—30—40-es évek ipar összeírásaiból egy megte-pázott fa képet látjuk. Mindenekelőtt igen nagyszámú a munkanélküliek száma s ez vagy 25 éven át így van, mert még 1846-ban is 100 a nem dolgozó, másnak dolgozó és nyomorult csizmadiamesterek száma. Ugyanakkor az 51 dolgozó kalmár mellett 51 nem áruó kalmárt találunk, 41 magyar szabó mellett 24 azoknak a mestereknek a száma, akik varrogatásból tengődnek. A fazekasoknál is 13, szűcsöknél is 12 nyomorult (miserabilis) mestert találunk, nem beszélve a kisebb mesterségeknél feljegyzett 2—3 miserabilis mesterről. Némelyik mesterség ebbe a gazdasági válságba bele is bukott, nem tudta felvenni az erősödő gyáriparal versenyt.

150 sokgyermekes anya Szent István napi jutalmazása és kitüntetése Hajdu megyében

Szent István hetében a 3 megyei városban és a vármegye községeiben — a tavalyihoz hasonló — hivatalosan megrendezendő ünnepségek keretében több arra érdemes sokgyermekes anya részéről kitüntetésben és pénzbeli jutalomban. (A jobbmű-duak csak kitüntetésben részesülnek.)

A megyei városok polgármesterei és a községi előljáróságok a szociális munkaközösség útján a legalaposabbi körültekintéssel terjesztik fel Hajdu vármegye alispánjához döntés végett azon anyák névsorát, akiket pénzbeli jutalomra és akiket kitüntetésre javasolnak.

Javaslatba hozhatók: 1. Azon feddhetetlen erkölcsű, törvényes házasságban élő, családjukról gondoskodó anyák, akiknek legalább 8 élő gyermekük van. — Ahol ilyen anyák nincsenek, ott a 6—7 gyermekesek. Egyforma érdemesség esetén a hadviseltek, tűzhar-csok, háborús kitüntetéssel bíró és jelenleg katonai szolgálatot teljesítők családtagjai előnyben részesülnek.

2. Jutalmazásra kitüntetéssel csak olyan szegénysorsú anyák javasolhatók, akiknek anyagi helyzete nem job a Nép- és Családvédelmi Alap juttatásaiban részesíthetők helyze-

ténél, kitüntetésre azonban az anyagi helyzetől függetlenül az egyéb feltételeknek megfelelő jobbmű érdemes családanyák is.

3. Jutalomban az olyan anya nem részesülhet, akinek családja 500 P-nél nagyobb értékű juttatásban részesült a Nép- és Családvédelmi Alaptól, de azért az ilyen anya kitüntetést kaphat.

A javaslatok közül az alispán a vármegyei szociális gondozó tanácsa útján jelöli ki a kitüntetendő és jutalmazandó anyákat. 150 anya kaphat kitüntetést, ezek közül 124 anya kitüntetés mellett jutalmat is. A jutalmak összege 50 P-nél kevesebb nem lehet.

A kitüntetéseket és jutalmakat megfelelő előkészítéssel megrendezendő ünnepségek keretében kell minden községben és megyei városban a Kormányzó névfőmoltósága nevében kiosztani. Az ünnepség keretében méltó szavakkal kell megemlékezni a Kormányzóhelyettes Ur főmoltósága hősi haláláról, amelynek évfordulója egybeesik az ünnep-nap idejével.

Rásó István alispán a kitüntetések és jutalmak átadási ünnepségein előkészítést Csűrös Zoltánné vármegyei szociális gondozó bizta-

A fehérsütemények forgalma

Augusztus hó elsejétől kezdve a fehérsütemények és pedig vizes személyre, vizes kifli, vizes császárszemélyre és kétszersült, az alábbi rendelkezések szerint újból forgalomba hozhatók.

A vizes kifli, vizes személyre és vizes császárszemélyre súlya 4,4 dekánál kisebb, 4,5 dekánál nagyobb nem lehet. A kétszersültből a személyre egy szelvényre 4 deka jár. E tárgy egy szelvényre 4 deka jár. E tárgy egy szelvényre 4 deka jár. E tárgy egy szelvényre 4 deka jár.

A vizes személyre, vizes kifli és vizes császárszemélyre ára darabonként 10 (tíz) fillér. A kétszersült ára kg-

ként 3 P 76 fillér.

E fehérsütemények csak személyre hozhatók forgalomba. Zsempelyjegyet az alábbiak szerint lehet beszerezni:

Az augusztus havi 221. 222. és 223 számú lisztjegy egy-egy szelvényét, melyekre az eddigi rendelkezések szerint nullásliszt vásárolható, bármelyik körzeti közlelmezési irodában egy darab 12 szelvényes személyjegyre lehet átváltani. Egy-egy „fél kilós” finomlisztjegy szelvényét tehát 12 darab személyre lehet átváltani. Minthogy szeptember hó elsejétől kezdve a nulláslisztfejadag emelkedni fog, s ennek folytán a személyjegyre nézve új rendelkezések lépnek életbe egyelőre csak a rentebb jelzett három lisztjegy szelvényét lehet személyjegyre átváltani.

Termelők és készletnyújtandósok a „Hangya” Piac-utca 40. szám alatt lévő iktatóbeszolgáltatott minden fél kg. finomliszt ellenében egy

Test sullyal állítható nyugagy prima huzattal 70 P
Szabó József asztalosmester butorizlete
Telefon 13-07 Csapó-u. 33. Iparostanonciskola épület

Kiváló boraim. pezsgőim. palackozott borkülönlegességeim
mindenütt beváltak. — Kapható
Deák Jenő
borszakkereskedőnél,
Bethlen-utca 14. Telefon: 31-04.

De azoknak is fele, harmadannyi keresetük volt, akik nem csúsztak le a miserabilisek közé, s adójuk is ennek megfelelően csökkent összegű. Azok, akik 1816-ban még mesterségük első, második osztályában adóztak, 1840-es években a harmadik, negyedik, ötödik osztályban találhatók meg, míg az első

két osztályban alig van valaki, — vagy éppen nincs is senkisé. Az új nemzedék, a fiatal mesterek tömege is itt a negyedik, ötödik osztályban szaporítja a számat, javakorukban sem tudnak feljebb vergődni. (Folyt. köv.)

DR. GIDAY KALMAN

Bemutatjuk Deéssy Jenőt, a Csokonai színház új főrendezőjét

Mint hadifogoly Tomszkban színházat szervezett, revütársulattal bejárta Török-, Görög-, Olasz- és Franciaországot, Szíriát, Egyiptomot és Ciprust

Beleznoi Unger István igazgató, társulatszervezési körújtán — mint annakidején már többször megirtuk —, Kolozsvárra is elátogatott. Ennek a látogatásnak eredményeképpen több olyan kitűnő erőt sikerült leszerződnie, akik a jövő évadban a Csokonai-színház látogatóinak bizonyosan elsőszámú kedvencei lesznek.

Három kolozsvári nevet hallunk emlegetni eddig, a Havadi Nagy Iónkáét, a debreceni direktor mint drámai szendét szerzőtetett, Deéssy Jenőét, a kitűnő jellemzésűt, a Csengeri Adaládot a naturbus színészét. A három kiváló kolozsvári művész közül Deéssy Jenő a napokban már meg is érkezett Debrecenbe, hogy itt megkezdhesse előkészületeit az évadra. Egyelőre nyilatkozni még nem szivesen akar. Azt mondja, nem szeretne direktor tervei elé vágni, de lassan mégis feloldódik az első ismerkedő percek ünnepélyes hangulata s a művész szavai nyomán egy érdekes, több mint három évtizedes színészi múlt tárul fel.

— Azt szeretném először is hangoztatni — mondja —, hogy mi, Unger István és én, két ember, egy célt szeretnénk alázatosan szolgálni, a debreceni színház kultúra ügyét. Művészi terveimről, elképzeléseimről még korai lenne nyilatkoznom, minden teljesen az igazgatótól függ, én, amennyiben mód lesz rá, mindenben a legszebbet szeretném produkálni.

Megkérjük, mondjon valamit színészi éveiről, pályájáról.

— 1911-ben mint a Pesti Magyar Színház tagja léptem először színpadra. Mint színövendék Márkus Lászlónak, az Operaház jelenlegi igazgatójának tanítványa voltam. Budapestről vidékre kerültem, majd a világháborúban hadifogságba estem. Tomszkban magyar tagokkal színházat szerveztem és itt fejtetem ki színészi munkásságomat. Hadifogságomból hazafelé tértemben 3 hónapig tagja voltam Stanislavszky világhírű moszkvai színházának, — majd a megszállás éveiben Aradon Kolozsvárral és Temesvárral játszottam.

— 1928—32-ig kis miniatűr revütársulattal bejárta Törökországot, Görögországot, Szíriát, Egyiptomot, Ciprust, Francia és Olaszországot. 1932-ben Temesvárral játszottam, 1934-től pedig rövid megszakítással a kolozsvári Nemzeti Színház tagja voltam. Kolozsváron előbb a Thalia, utána a Nemzeti Színház rendezője lettem.

— Ugy halljuk, hogy Fényes Alíz az ön keze alól került ki!

— Ez kissé túlzás. Az biztos, hogy több darabban rendeztem és játszottam is vele, A Bánk bánban,

Földindulásban és Roninok kincsében.

— Volt már Debrecenben?

— A régi békeévekben, 1912, vagy 13-ban egy művészeti játszótám it Zilahy Palival — mondja emlékezve.

— Általában Debrecenről félnek a színészek. Mi az oka?

— Dehogyan félnek. Eppen az mutatja, hogy nem, hogy három kolozsvári nemzetiszínházi tag hagyta ott a kolozsvári közönséget Debrecenért. A debreceni Csokonai-színháznak vidéken igen jó híre van, színészei erdélyi részeken is ismertek.

— Beszéljen valamit a megszállás alatti erdélyi magyar színjátszásról.

— 1940-ben, az emlékezetes bécsidöntés előtti napon került bemutatásra Kolozsvárról a „Csak egy kislány van a világon” című operett. Akkor este nagy zavargások voltak a városban s a tüntetők az egész színház felszerelését összetörték, úgy hogy az előadást is kénytelenek voltunk abbahagyni. Ezt a darabot akkor mindössze egy este játszhattuk. Most három év után ismét műsorra vette a kolozsvári Nemzeti Színház. Nagy szeriasikerre jellemző, hogy ez a darabom előadásain 13.500 pengő' hozott.

Elbeszélgetünk még hosszan a magyar színjátszás problémáiról, a kolozsvári filmstúdió felállításának tervéről, a debreceni viszonyokról. Deéssy Jenő, a Csokonai-színház új rendezője minden debreceni színházi kérdés után élénken érdeklődik. Szőnyegre kerülnek az ifjúsági előadások is.

— Kolozsvárról — mondja —, az ifjúsági előadások előtt, minden esetben egy-egy tanárember külön ismertető előadást tartott, melyben vázolta a darab meséjét, feltárta a hozzáfűződő irodalomtörténeti emlékeket és rámutatott az előadásra kerülő darab irodalmi jelentőségére.

(Mindenesetre nem ártana, ha ezt az érdekes és eleven ötletet Deéssy főrendező úr Debrecenben is propagálná s az új évadtól kezdődően a Csokonai-színházban is a kolozsvárihoz hasonlóan rendeznék meg az ifjúsági előadásokat.)

Deéssy Jenő most lakást keres Debrecenben, kicsit nehéz úgy, de reméljük, sikerülni fog. Búcsúzásnál még megkér bennünket a művész, ezt a röpke interjút csak akkor hozzuk majd nyilvánosságra, ha „kijött” néhány jó darabban. De mi viszont félünk, hogy akkor már nem lesz szükség ezekre a bemutató sorokra. Mert Deéssy Jenő nevét kolozsvári sikerei után ítélve hamarosan meg fogják ismerni Debrecenben.

BARNÁ TIBOR

SZÍNHÁZ

Szeretni...

Paul Geraldly színműve
a Csokonai Színházban

Csaknem kínos meglepetés volt számunkra szombaton este, hogy Paul Geraldly „Szeretni” című színművének debreceni előadásán nem volt zsúfolt a szép darabot, amely eddig olyan együttes interpretálásában láthattuk ezt a szép darabot, amely páratlan a maga nemében. A férjet ugyanis Kiss Ferenc, az asszonyt Fülöp Kató és az udvarlót Károlyi István alakította. Azt hiszem felesleges őket külön-külön bemutatni, Magáról a színműről sem szükséges sokat írni. Paul Geraldlynak egyik legszebb, legkölleibb munkája. A lélek legmélyén dúló lírai dráma ez a remek mű, amelyben a szerző a ki nem mondott szavak nagy költőjeként jelentkezik. Egy fiatal asszony, aki tíz évvel azelőtt ment férjhez, rádöbben, hogy már nem szereti férjét, hanem belebódul annak barátjába, az okos, hódító és elegáns világjáró udvarlóba. Mindhárom becsületes emberek s tisztázni akarják a problémát. A férj az asszonyra bizza a választást aki fájdalmas önmarcangolás után az udvarlót választja. A döntő pillanatban azonban hirtelen megérzi, hogy mit jelent neki az otthon, a családi élet, mennyire vonzzák őt a dolgok, az emlékek s — marad. A színműnek mindössze három szereplője van, de így is pattanásig megfeszül a drámai húr a színpadon, hogy aztán egy megbékélő akkorddal kiengesztelődjön. A „Szeretni” nemcsak a házasság szentségét hirdeti, de nagyon finom, szinte alig észrevehető lendülettel vádolja az egyékes szülőköt is. Ha férj lennék, megkövetelném a feleségetől, hogy okvetlenül nézze meg Paul Geraldlynak ezt a színművét. Nemcsak elgyönyörködtem, de tanít is. Annyibizonyos, hogy komoly irodalom és nem való mindenkinek.

A kitűnő vendégegyüttes elsőrendű játékokat nyújtott. Sok éve már, hogy ezt a darabot először láttuk a Csokonai Színházban igen jó vendégművészekkel, de ez az előadás felülmúlta a régit. A férj szerepében Kiss Ferenc, ez a kivételes tehetségű, nagy magyar művész, maradék nélkül csillogtatta utóérlelet len emberformáló tehetségét. Minden gesztusában, minden szavában ott érzett a szenvedő férfi lelke. A feltékenység hirtelen dühkitörése, majd a befelé való sírás láthatatlan fojtogató könnye mélyen emberi és igaz volt nála. Amit ő produkált, az valóban elményként hatott. De méltó partnere volt Helén szerepében Fülöp Kató, aki a kolozsvári Nemzeti Színházban annyi forró sikert aratott. Kellemsen exteriörje, tisztán csengő organuma és mélyesen őszinte drámai érzeke még azok részére is nagy meglepetés volt, akik régebben már látták őt. Fülöp Kató a teljes beleélés, az asszonyi gyötörődés megrázó átérzésével formálta meg a feleség alakját. Azt hisszük, hogy az ő útja rövidesen a budapesti Nemzeti Színházhoz vezet, mert tehetsége oda képesíti. Az udvarlót Károlyi István elevenítette meg azzal a mértéktartással, férfias sággal és művészi intelligenciával, amely annyira jellemzi a Vigszínház kiváló szereplőit. Ugyanakkor azonban nem hiányzott játékból az egyéni stílus és a kifejező készség.

A közönség nagy tetszéssel fogadta a szép darabot és melegen ünnepelte a vendégművészeket. (b. p.)

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Vasárnap este fél 8 órakor: Szeretni. Kiss Ferenc vendégfellépésével.

SZÍNHÁZI MOZAIK

Kiss Ferenc a Nemzeti Színház kitűnő művésze szombati debreceni vendégjátékát Paul Geraldly Szeretni című darabjában erős izomgyulladásal játszotta végig. A darab farsztó voltára való tekintettel a színház igazgatósága közli, hogy a ma délutánra hirdetett előadás elmarad s az előadásra megváltott jegyeket a pénztár visszaváltja, vagy pedig az esti előadásra becsereéli. Az előadás kezdete: fél 8.

A horgos tolvaj harmadik lopása

Kétizben érkezett már az utóbbi néhány nap alatt feljelentés a rendőrségre, hogy ismeretlen tolvaj az ablakon keresztül horoggal lopásokat követett el. Egyizben a gazda szemellettára horgászta ki a tolvaj az asztalról a terítőt, más alkalommal amikor pár percre kimentek a szobából, a horgászó tolvaj a rácson keresztül lopta el a székre tett ruhát.

Most vitéz Szabó Viktor, Kút-utca 140. szám alatti lakos tett feljelentést a rendőrségen ismeretlen tolvaj ellen, aki a kamrából az ablakon keresztül egy rend ruhát horgászott ki. Az ablak olyan magasan van és olyan kicsi, hogy egy felnőtt embernek lehetetlen azon bemászni, tehát fel kell tenni, hogy ismét a horgászó tolvaj garazdálkodott.

„LEVENTEIFJUSÁGUNK

-- hazánk jövője"

Kormányzó Urunk sajátkezü jelmondatával megjelent 751-k születésnapja tiszteletére a leventék képes albuma

Az Ifjúság Honvédelmi Nevelés- és a Testnevelések Országos Vezetője 200 oldalas képes albumot adott ki Magyarország Főméltóságú Kormányzójának 75. születésnapja tiszteletére, amely a Főméltóságú Kormányzó Ur alapította leventeintézmény szerzője, példás munkásságát mutatja be művészi felvételekkel.

A kötet első oldalán a Horthy nemzetség családi címere ékeskedik, rajta és alatta ékes betűkkel olvasható, hogy e könyvet Magyarország Kormányzójának 75. születésnapja esztendőjében adták közre, 12 oldalon keresztül az intézmény tömör ismertetését adja a könyv, majd Magyarország Kormányzójának arcképpel kezdődik a képes rész.

Magyarország Kormányzója előtt fesszen áll egy levente ifjú az album első képén. A Főméltóságú Ur szeretettel nyújtja kezét a fiú vállán. Séméből atya szeretet és bizalom sugárzik a fiúra, a jövő magyar katonájára. A levente arcán ott tükröződik a meghatottság, de egyben ígérlet is: mindenben eleget tenni az ország Vezére parancsainak. A kép alatt a Főméltóságú Ur sajátkezü írása és névalírása olvasható:

„BIZOM A MAGYAR IFJUSÁGBAN” HORTHY.

Mintha erre a nemzeti honvédelmi munkára kötelező államfői megnyilatkozásra lenne a képesalbum valamennyi képe birtató felelet, változatosan 7 nagy fejezetben tárul az olvasó elé a leventeélet szépsége és jelentősége. Leventelinnepélyek, katonai előképzés, leventesportolás, leventeegyesületi élet, a belső arcvonal megszilárdításának szolgálata, a leventeanyagok célkitűzései, a leventeegységügy és a külföldön végzett leventemunka jeleneti bizonyítják be, hogy a nemzet fennmaradását csak ebben a honvédelmi szemlében nevelt ifjúságban keresheti.

Az Ifjúság Honvédelmi Nevelés- és a Testnevelések Országos Vezetője — a Levente Hírközpont jelentése szerint — elrendelte, hogy Magyarország Kormányzójának jelmondata valamennyi leventetothon falára fessessék fel és az album vezetőhelyén között kép a Kormányzó Ur jelmondatával művészi nagytáblán minlen leventetothon fálalra kerüljön megkülönböztetett helyre, hogy intse, buzdítsa a magyar fiú és leány ifjúságot arra: a levente álete Isten parancsából a magyar népe.

Bizom a magyar ifjúságban!

Horthy

**Ruhák, pongyolák,
női és férfi fehérneműek**
nagy választékban
KERECSEN, Csapó-utca 8

Megérkezett a Nyári Egyetem hallgatóinak legnagyobb része

A szombati nap folyamán nagy érdeklődéssel várták a debreceni Nyári Egyetem tanfolyamainak külföldi és hazai hallgatóit. A hazai hallgatók a szombati nap folyamán valamennyien megérkeztek, a külföldiek azonban még a következő néhány nap fognak teljes körűleg megérkezni. Az olasz jelentkezők legnagyobb része szintén eljött, az olasz kormány nem tiltotta meg az olasz utazást, csak a tömeges utazást nem engedélyezte. Így az olasz hallgatók csak egyenként foghatnak érkezni a beérkezésükbe beletartozó néhány nap.

A megnyitói előadás színpompás kereteket között ma délelőtti a Központi Egyetemen fog lejárni.

A magyar királyi kormányt dr. Antal István nemzetvédelmi és propaganda miniszter képviseli s ő mondja a megnyitói beszédet is, a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselében fáj Fáy István dr. államtitkár fog beszédet mondani s a miniszterelnökség részéről dr. Pataky Tibor államtitkár jelenik meg s mond beszédet. De megjelenik a magyarországi francia követ is, ki francia szakos tanárok részére a francia továbbképző tanfolyam al rendezett továbbképző tanfolyam megkezdését a megnyitói ünnepélyen megjelenti a fővárosból s ott lesznek a városunk illusztris társadalmának vezetői s beszédet fog mondani a város polgármestere is, magyaros

vendégszeretettel köszönti a városunkba érkező kedves vendégeket. Az egyetem részéről dr. szepesvári Haendel Vilmos rector magnificus mond üdvözlő beszédet s a Nyári Egyetem részéről dr. Milleker Rezső igazgató köszönti a vendégeket és hallgatókat. Igen nagy jelentőségű ünnepély lesz ez városunk kulturális életében, melyen ez évben is hatalmas tömegek vesznek részt. A megnyitói ünnepély után az Egyetem rectora egyszerű ebédet látja vendégül a fővárosból érkező vendégeket és városunk közéleti és kulturális vezetőit.

Este fél 7 órakor pedig a Nyári Egyetem hallgatóinak ismerkedési estjén az Arany Bikában városunk társadalmi fog megismerkedni a Nyári Egyetem cévi hallgatóival. Barátsággal és szeretettel köszönti ez a város az ideérkező vendégeket s a közvetlenebb megismerés közelebb is hozza egymáshoz az embereket. Az ismerkedési esten tánc közben az egyes nemzetek és magyar vidékek emberei még közvetlenebbül megismerik egymást. Debrecen város társadalmának emlékeztében 17 év óta felejtethetetlen emléket jelent a Nyári Egyetem s különösen az ismerkedési est, mikor barátság fejlődött ki két egymástól nagyon távol élő magyar, vagy pedig magyar és idegen nemzet tagjai között, melyből később nemcsak az egyének, hanem a közösségek is a nemzetnek is haszna lett.

ten megbukott darabja, a Csálóka szívdarabja.

— Más volt az előadás — mondja elmosolyodva. — Megértették a színészek jobban, hogy mit kell játszani, a rendezői elgondolás... Röviden: nem volt meg az előadásban az a hiba, ami Budapesten meg volt.

— Mi a véleménye a darabról, amiben fellép ma?

— Hát a darabról már ti írjátok majd véleményet. Biztosan akad benne olyan, amiért érdemes előadni, másfelől nem választottam volna. Szép és líra.

— Azok a törekvések és újítások, melyekkel sok ellenséget szerzett magának...?

— Remélem még ma is megvannak — szakít félbe egy pillanatra Kiss Ferenc.

— Egyszerű, vannak-e jelenleg ilyen, vagy ehhez hasonló tervei?

— Nincsenek. Jelenleg egyáltalán nem foglalkozom ezekkel. — Majd!

Mire az interjú vége, körülbelül az idő is letelik, Kiss Ferenc készülődni kezd, hogy az előadásra menjen. (sarkady)

A HŐSÖK ATLETIKAI EMLÉKVERSENYE

Budapest, július 31. A MAC szombaton délután Margit-szigeti sporttelepén rendezte meg a hősök atletikai emlékverseny első részét.

Rudugrásban első Kovács (Török-vés) 3 m 80 cm. 100 m gátfutásban első Hidas I. (BBTE) 15 mp. Súlylökésben első Némethy (BSZKRT) 14 m 76 cm. 100 m síkfutás első Pelsőczy (MAC) 10.9 mp. Hármastugrásban első Dusnoki (MAC) 14.30. 4x100 m gátfutásban első Fábian (TFSC) 51 mp. Magasugrásban első Tordai (FTC) 180 cm. 1500 m-es síkfutásban első Hires (UTE) 3.58.4. Gerelyvetésben első Várszegi (MAC) 62.32 m. 5000 méteren első Kelen (BBTE) 15.02 p. A versenyt vasárnap délután folytatják.

EGESZ SERTESKONDAT VAGOTT LE FEKETEN, INTERNALTAK

Sárospatak, július 31. Pesta Mihály tiszakarádi gazda a falu határában dolgozó zsidó munkaszolgálatosoknak szorgalmasan vágta a sertést és a húst „fekete” áron mérte ki. A község lakosai közül Pest-től többen feljelentették a hatóságoknál. Beismerte, hogy nyolc-fiz sertést levágott, de a tanúk azt állítják, hogy a munkaszolgálatosok jó fogyasztói voltak Pesta „fekete székének” és egész konda sertést vágott le. Pesta azzal védekezett, hogy nem tudott a vágási titlarról. A megtévedt gazdálkodót a sárospataki járás főszolgabírája internálta. Az ügy a bíróságot is foglalkoztatja majd, mert Pesta több „ügyfelét” előállították.

KITÖRT KAPULECCEL BEKERGETTE A LAKÁSBAN RÁGALMAZÓJÁT, AZTÁN RÁZARTA AZ AJTÓT, MERT ZSIVÁNYNAK NEVEZTE

Jelentették a debreceni ügyészségnek, hogy B. Kovács Zsigmond 42 éves hajdúhadházi napszámos érdekes ügygel kapcsolatban magánlakásértést követett el.

A sértett Galambos Andrásné sz. Nagy Zsófia hadházi lakos panaszában előadta, hogy B. Kovács Zsigmond szóvalátás után kerítésből kitört egy léce, ezzel behatolt az udvarába s amikor menekülve előle, bemélt a lakásába, a kívül hagyott kulccsal az ajtót rázarta és egy óráig nem engedte ki.

B. Kovács Zsigmond védekezésében előadta, hogy azért, mert lovát Galambosné kerítése előtt legeltette, az asszony öt zsiványnak, rablónak és tolvajnak nevezte. Az érdekes ügyben megindult a vizsgálat.

Győzelemmel kezdett a NAC a Szent István kupában

A negyedik Szent István-kupa mérkőzések sorozat első összecsapására szombaton este a Latorna-utcai pályán. Az első mérkőzésen a Nagyvárad AC került szembe a Kispest csapatával. A papírfomá-

nak megfelelően a NAC 4:1 (0:0) arányban biztosan győzött a Kispest együttese felett. Góllövők voltak a következők: Tóth, Sárvári, Kovács II. Barna, illetve a Kispestből Egres.

Országszerte folyik a cséplés

A legtöbb növény esőt kíván

A földművelésügyi minisztérium szombaton hozta nyilvánosságra a vetéshelyjelentését. Eszerint az elmúlt két hét időjárása az aratásra, a kalászosok behordására és a cséplésre kedvező volt.

A búza aratását — a hegyvidékek kivételével — általában befejezték. Hordása és cséplése tart. A hegyvidéki területek aratása és cséplése általában befejeződött. Hordása és cséplése folyik. A rozs- és árpa aratása és cséplése is a kalászosok is ablakosak. Az árpa aratása a hegyvidékek kivételével szintén befejeződött. A zab aratása befejezéshez közeledik. A bugák elef nagyok és tömöttek.

ledik. Zöldborsó csak szórányosan található a pácson. A mak erősen közeledik. A kerepesz érmeskülfőcsok a fergesség miatt esükennit fognak. A lenese a legtöbb helyen erősen közeledik, sőt néhol már le is aratják. A komló virágzik. Helyenként kisebb-nagyobb károkat szenvedett.

A köles korai vetése erős előtt áll. A későbbiek további fejlődéséhez, valamint a tarlókölesek kiképzéséhez csapadékra lenne szükség. A tarlóka korai vetése virágzik, tarlóba még vetik. Esőre lenne szükségük. A cirok jól fejlődik. Esőt kíván.

A napraforgó esőt kíván. A vetések elég sűrűek, a lánycirok elég nagyok. Melegebb, homokos talajokon a szárazságot már sínylik. A megkötéshez esőre lenne szükség. A ricinus fejlődését a hűvös idő gátolta. Virágzása megkezdődött. A kender virágzik, a lent aratják.

A dohány második kapálása folyik. A virágzás megindult, a levelzet egészséges és dús.

A szántóföldi takarmányok második kaszálat nagyobb széntatermést adott, mint az első. A szénahozami így is jóval alatta marad az állag.

A maglucernában helyenként kisebb-nagyobb károkat vannak. A rétek és legelők még mindig sínylik a téli és tavaszi szárazságot. Sok helyen az utóbbi napok forróságai miatt kiszáradtak. A legelők feltulajlásához bőséges csapadékra lenne szükség.

A sárga- és görögdió a többi napok meleg időjárásának hatására kedvező fejlődésnek indult. A korai sárgadióknak piacra kerültek. További fejlődésükhöz esőt kívánnak. A gyümölcsök közül egyebeknél a barack jó közepes terméssel piacra került. A cseresznye és meggy értékesítése befejeződött. Almából és körtéből helyenként jó, de általában csak közepes. Dióból közepes termés várható. A gondozatlan gyümölcsösökben sok a ferges gyümölcs. Néhol a szélviharok és a jégverések okoztak jelentős károkat.

A sárga- és görögdió a többi napok meleg időjárása jó hatással volt. Súlyos jégkárt a Cegléd-Tass vonalában eső szőlők szenvedtek. Peronoszpóra és lisztharmat csak jelentéktelen mértékben észlelhető.

Rejtélyes gyilkosságot fedeztek fel a Hűvösvölgyben

Budapest, július 31. Rejtélyes bűnyűben nyomoz a rendőrség — Tegnap este a hűvösvölgyi Balázs-vendéglő közelében felismerhetetlenül azonosított férfi holttestét találták a járőrök.

A rendőrség megállapítása szerint a holttest több nap óta feküdt a hűvösvölgyi fák között.

A vizsgálat során a férfi holttestében Szikszay László 40 éves

tisztviselő nevére szóló iratokat találtak.

A rendőrség azt is megállapította, hogy Szikszay halálát revolverlövés okozta és ezenkívül több kézzírta fel lehetett fedezni holttestén.

Válószínű, hogy Szikszay bűnténynek esett áldozatul. A rendőrség széleskörű nyomozást indított, hogy a hűvösvölgyi gyilkosság rejtélyét megoldja.

A magyar filmgyártásról csak annyit, hogy két éve nem filmiztem és egyelőre nem is fogok

Kiss Ferenc beszél néhány komoly színpadi problémáról

Alig másfél órával az előadás előtt érkezett meg Debrecenbe Kiss Ferenc vidéki körútjáról. Jókendő és szemérmel láthatólag nagy öröme telik a vidéki körútjaiban. Nyíregyházáról érkezett, ahol óriási siker mellett játszott néhány este.

Ami a vidéki vendégszereléséről mond Kiss Ferenc, egy kicsit úgy hangzik, mint a magyar színész hivatalosnak tömör és lelkes szavakba foglalása.

— Idestova 20 éve folytatom a vidéki vendégszerelésemet, és monhatom, hogy ezt csinálom a legnagyobb lelkiismeretességgel. A magyar színész ismeresse meg magát és ismeresse meg a műveket, amiket játszik a legkisebb helyeken is. En el is megyek mindenüvé, nem számít, hogy mekkora a város, vagy község, csak egy színpadot fel lehessen állítani.

Legközelebbi terveiről érdeklődünk. Színpadi és filmszerelések föl egyaránt.

— Nincs programom — mondja. — Szípadon... nem tudom mit fogok játszani. Lezártam az évet,

hogy mi lesz jövőre, azt nem tudom.

— Es a magyar film?

— Két év óta nem filmiztem. Azt hiszem, ezzel pontosan elmondtam a véleményemet a magyar filmről is.

— Az új magyar dráma...?

— Remélem, hogy további fog fejlődni. Ma már a fővárosi nagy színházaink is egyre több igazi magyar drámát hoznak, a Nemzeti magyar drámát hoznak, a többi színház az élen ebben, de a többi színházban is adnak értékes magyar darabokat. Várom az újabb darabokat; elsősorban azokat, amelyek a mai magyar társadalom problémáival foglalkoznak.

— Valna egy sokat vitatott kérdésünk. Mi a véleménye Méltóságodnak arról, hogy a fejlődő magyar drámának jobb talaja a vidék, mint a főváros?

— Hát...

— Erről véleményt mondani már csak azért is illetékes, mert emlékeztet, hogy Kolozsváron Kiss Ferencet a főszerepben milyen sikert aratott Tamási Áron Budapesti

Gazdák figyelmébe!

A káposztarepcé vetési ideje augusztus vége. Azok a gazdák, akik káposztarepcét óhajtának vetni, saját érdekükben cselekszenek, ha a termelési szerződés megkötése végett Szövetkezetünket mielőbb felkeresik, ezzel biztosíthatják vetőmag-szükségletük kellő időben történő kielégítését.

Termelési szerződést köthet még a gazda Szövetkezetünkkel a következő magvakra: biborhere, szöszbükköny, mezei saláta, spenót stb.

Felhívjuk még a gazdák szíves figyelmét arra, hogy Szövetkezetünk, mint a Futura főbizománya, ebben az évben is foglalkozik a terményüzlet minden ágával, tehát búzát, rozst, árpát, zabot, hüvelyeseket, olajos- és egyéb magvakat vásárolunk.

Mezőgazdasági Termény-és Aruforgalmi Szövetkezet

mint a Futura főbizománya

Iroda: Ferenc József-út 16. Aföldi-palota. Telefon 28-66.

Művészi kivitelű **kosztümöket, kabátokat vásárolhat a Pap modellszalomból**

Szent Anna-u. 12. sz. üzlet. Telefon: 39-07.

Óh, székes főváros, ha rád emlékezem...

Vidéki ember Pesten az Urnak 1943. esztendőjében. — Utazás nyakló nélkül. — Forgalom, mely szédít. — Elelmezés, mely házjellegű. — Kánikula ezer pengős rókaprémmele, meztitláb

Mondják, hogy háború van, igen, sokszor mondják és nagyon sokan érezzük is. Nem úgy, ahogy Isten őrizzen meg minden igazhívót, a nyugati Európa, vagy déli Európa végein. Nem, ezt igazán nem mondhatjuk, azt ellenben minden nap terdem állva elmondhatjuk, hogy: hála Istennek, itt még nagyobb baj nincsen. Panaszoknál, azt igen, tudunk, sokszor okunk is van rá, de hol vagyunk mi attól, hogy ezekben a világot felforgató időkben igazi panaszra nyithatnánk a szánkat. Soha ilyen konjunktúrája az életnek nem volt. Az első világháború hádi gazdagjai is értették a módját a jobb és fényesebb életnek, de az, ami ma megy, igen, ami ma megy itt, ott titkon vagy nyíltan, azt minden képzeletet felülmúlt már régen...

VIDÉKI

Víznyomatban is vannak példák, de igazán csak a főváros mutatja meg a maga képét nem sok gyönyörűségére a vidékéről felment embernek. Mi, jámbor vidékiek mindig úgy megyünk Pestre, hogy egy kicsit elszánjuk magunkat és elmondjuk magunkban: jész, ami jész. Ha már menni kell, hát megyünk. Mindjárt az út kezdetén valami szorongás járja át az embert, s ez a cudar érzés egyre jobban fokozódik, amint a főváros külsőségein, váltóin kattognak a vonat kerekéi. Tudja Isten miért, tudja Isten hogyan, de mi jámbor vidékiek nem igen tudjuk megtagadni magunkat. Egy kicsit idegennek érezzük magunkat, holott bent, a szívünk mélyén mégis csak hallatlanul büszkékké vagyunk arra, hogy ez a szép rekvész és nagy lélekzetű város a miénk. A miénk, vidéki magyaroké, mert azok, akik odafent élnek, amíg se élvezik az ottani szépségeket, azok annyira rohannak, száguldanak, hogy legfeljebb hátszóra jut idejük. — Mi tempósan, szorongó szívvel, ki-kihívó lélekkel lassan élvezük az egy-két napot, amit sorsunkból a fővárosnak adhatunk...

IGY INDUL EL AZ EMBER.

Ilyen szorongó és mégis jó érzések között, de már az indulási állomásnál kellő mértékben megtorpanunk. Mennyi, de mennyi utas, aki mind, de mind menni akar. Egyáltalában nem ügyes-bajos embereknek játszanak, inkább gondatlan utasoknak, akiknek csupán annyi a gondjuk, hogyan iljenek nyugodtan egy-egy fülszeleken Pestig. Ez aztán a legtrikább esetben sikerül, mert ma minden olyan hosszú vonat, mely minden állomáson zsúfolt né volna. Tudja Isten hogyan, hogyan nem, de mégis felszál mindenki, mert ma a vonatok olyan rugalmasak, mint a harisnyaszár, még mindig elfér itt-ott valami benne. Azt éppen nem lehet mondani, hogy túlságosan túrelmes a mai utas, azt se, hogy feleltette jól nevelt, azt meg legkevésbé, hogy tekintettel volna a fránya fagyas kocsira, utazó sorsársára. Itt aki bírja, máris módosul alakult ki, bár ez ellen minden látszat igyekszik ellene szólni, a gyakorlat azonban a fent. Csak éppen közelharc nincs, de amolyan csendes oldalborda repedések lehetnek vígan. Alig várja az ember, hogy ennek a szörnyű tévelygésnek, melyet ma utazásnak emelgetnek, vége legyen. En jól tudom, hogy nincs igazunk, mert olvastam jó emlékeket, hogy az utasok, melyet

abból a nem mindennapi esetről kifolyólag írt közel száz esztendővel ezelőtt, hogy Pest-Budára kellett felmennie. Kezdődött ez a végrendelet imígyen: Az Atya, Piú és Szentlélek Isten nevében rendelkezem arra az esetre, ha Isten bölcs rendelése úgy kívánja, hogy hosszú Pest-Budai utamról nem térjek vissza, vagyonkamat gyermekeim között imígyen osztom fel...

Es elmondja a boldog emlékü írás sorban, hogy kinek mi jusson, helyesebben, ki mit jussoljon a családi vagyonból, mert azt soha nem lehet tudni, hogy ki hogyan tér meg hosszú útjáról. Igaz, akkor három hétig tartott ez az út, amit mi öt órán keresztül a poklok-poklának érzünk, pedig szél ellen, eső ellen, rablók ellen véd a vasút, akkor pedig...

A MEGÉRKEZÉS

nagy fellélegzés ugyan, de nyomban rájövünk, hogy korai az öröm. Most látszik meg, hogy mennyi tömegtelen ember utazott együtt velünk. Se végre, se hossza nincs a kivonulásnak és valahogy úgy nézünk ki korszerű kiadásban, mintha nagy-szabású magyarok bejövetelel játszanánk a székes fővárosban. Bár, ki tudja, nem igen tud módot és időt szakítani az ember arra, hogy valahányan a jövőék egy fának gyümölcsei vagyunk... Itt aztán van baj a csomagokkal, ládákkal, bőröndökkel, mert a vámőrök figyelmébe felelt gondos, s amint látom, nem egészen ok nélkül, mert egyik kiszakadt vén utazó koffer gyomrából hogy mi minden került ki, azt csak a fővárosi vámhivatal nyomtatott lapja tudná felsorolni. Vágtott liba kettő, félig folyékony vaj, úgy három kilónyi, jó darab füstölt szalonna és sonkacsülök, tollalát meg nem fosztott két csirke, hat darab gyulai-szerű kolbász, alma a barackkal, tojás a mézzel a szabad esés törvénye szerint igen közeli kapcsolatot teremtett. Mos, igen, ráadásul egy sűrű „nagyasága” és egy dühös, huncutkáját kegyetlenül csavargató férfi, aki szeretné elhitetni a nyomban jelentkező vámőrökkel, hogy hatójuké a „közös pak”. — Nincs szíverőm nézni a „kegyetlen jelenetet”, mert ime, mennyivel jobb lett volna a három kilónyi vajnak valami vidéki gyermek otthon asztalán diszelegni, mint itt a kópos, szennyes, ezer, meg ezer lábtól piszkos pályaudvari kijárat közvetlen ismételt lejtés után elmállani...

A KÖZLEKEDÉS SZÉDÍTŐ

ezt első tekintetre megátja a vidéki ember, mert a pályaudvar előtti autók, taxik, vagy nem azok, szédítő tempóban mindig mással száguldanak el. Ember legyen a talpán, aki itt megáll. Ime, egy olyan hatvan felé közelítő öreg urat, aki azonban megjárásai tizenhatesztendősi ifjúkori formáját, most ejtett le a fránya fagyas kocsira, ahova afelelti buzgóságában lépett fel, hogy ő foglalja le a kocsit. Kettős mérég, mert a kocsi már utassal érkezett, valahol a környon fogta a társas utazó család egyik élelmes tagja, ahova eléje mert a ritka alkalomnak. Az öreg úr csendesen káromkodik, de azért jön a medőr és nyomban írja számára a két pengős fehér cédulát kihágás címén, holott a tisztas kor nem egészen tisztessen viselkedő alanya lehüppent valójában a kocsirol. — Mit cifrázunk, ezek a pestiek értik a

módját, immár egy felőrája érkezünk vonattal, melyen keserűen kárpáltunk, hogy tíz percet késik a vonat s ime, most már itt a helyszínen várunk keserű percet keserű perc után. Mennénk mi gyalog, de nem tudjuk a járást, mennénk villamossal is, de nagy csomagjainkkal oda fel nem vesznek. Közben eseteledik, de a pesti taxik még mindig úgy érkeznek, hogy már utas jön velük, akik eléjük ment. Végre kerek egy órai várakozás után nekünk is jut eme ritka élvezetből, merton mehetünk arra, amerre a pesti kocsivezető akarja, oda, ahova mi adtuk meg a címet. Nos, fixatunk is setét éjszaka fénytelenségben kerek tíz pengőt, alig kevesebbet, mint amennyi a félórás második osztályú jegy Pestig. De se baj, fő az, hogy élvezük a várost, remélhetőleg vágig is élveztük, csak éppen semmit se láttunk belőle...

AZ ESTÉT VISZONT

jobb körülmények között akartuk eltölteni, így elmentünk oda, ahova a vidéki ember úgy szokott beállítani évenként egyszer-kétszer, mint-ha haza menne. A szokott étteremben azonban nagy a zsúfoltság, kicsit fészengünk, elvígve hazajöttünk, de senki se fogad. Valahogy nem sokat teketóriáznak ma a vendéggel, ha jön jó, de ha megy, még jobb, tehát minél gyorsabban intézze el mindenki az éves gondeját. Ezt érezzük mi, akik hajdanában késő hajnalig elidőgáltunk és élveztük a pesti élet ilyen jámbor kiruccanását, amit itthon a Bikában is megcsinálhattunk volna olcsóbban és kényelmesebben. Nos, végre kapunk helyet, de az ételre már semmi az égvilágon nincs, ami ehető, mindent lerírkát a főúr piabássa onnan. Még szerencse, hogy ital, az van, nem mondom, hogy olcsón, nem hogy békebeli árát, de van. A közzel záróráig két hosszúnakú meg elmehet, végülük négyen, bár a gyomrunk korog, különösen akkor, amikor étel-illat csapja meg az orrunkat a közeli asztalok mellől... Igen, itt esznek rendületlenül, még pedig affél zsirpapirosokból. Csirkét, tolibászt, felvágottat és Isten tudja, hogy mi mindent még. Jó kedvük is van. Leleplezik igen ügyesen, úgy, hogy mindenki egyszerre látja. Így sikerül azonnal észrevenni, hogy a rendez ivergekben gyöngyöző, párat kiváló jeges ital sem más, mint pezsgő. Bár az itteni bor árak mellett alig van különbség mesterséges, vagy nemes ital között. Fő az, hogy itt a szomszédban esznek esznek. Lám, még csirke is kerül elő a ménkő nagy női kezi táskából, melyeknek célját csak így ismeri meg a vidéki ember. Van itt minden, mi szem-száj ingere, a fényes étterem csupán italt, olykor feketét és váltást ad. Uristen, hogyan intézhetik itt el a fizetést, mit kell fizetni a fényes terítéért és a vakítóan fehér abroszokért. Bár, mi közöm hozzá. Az azonban bizonyos, hogy valamikor az állomási restik harmadosztályú vendéglőjében se nézték jó szemmel a pincérek, ha a jó falusi atyafiak rendeltek egy pohár sör italt és mellé kiszedték a tarisznyából a jó hazait. Jaj, a változott idők. Ma a fényes étterem is másként mérnek. Aligha vőnlünk volna meg egy-egy ilyen körüti, vagy dunaparti étteremben pár évvel ezelőtt, ha azzal a szándékkal telepdtünk volna le az asztalok mellé, hogy ital, az jöhet, de ételt, majd azt mi tarisznyáznak. Es még egyet, a mai idők képét visszaadó furcsaságok legfőbbjét: főleg a dákák, a nők, ezek a minden szírral megkent nagyságok esznek úgy, de úgy Uristen, hogy az már régen nem évés. Mi történt itt, hova zuhant a vonajakat őrző „örök” női képzelgés, mely egy szendviccel és két korty tovalv hetekig kihúzta. Imre, most ez a dáma itt szemben velem már a csabai kolbászból vágja a harmadik falatot, de alapos vágást...

Es még egyet: mi itt vidéken alig látunk a városok területén értéke versenyevészetet, honnan és hogyan van ez a kiváltságos és kivételes egyeseknek a fővárosban. Talán a vendéglők szállítják ezt is, vagy más fekete úton-módon rut, ki tudja, az ellenben bizonyos, hogy ilyen tünetekkel gyakorta találkozunk pesti útunk alkalmával jobb és jobb helyeken is...

A MELEG

azonban Pesten igazi meleg, — mondjuk mi, akik a levegős nagy utcák és széles terek jó levegőjét szoktuk meg még kánikulában is. Nos, így képzeljük és sajnos, így is érezzük, mert az olvadékony aszfalt itt-ott süpped is egyik-másik erőteljesebb lépésünk alatt. Aztán hirtelen enyhe fuvalom járja át az embert. Pedig alig történt valami, csupán annyi, hogy rájöttünk, a pesti forráság csupán képzelet szüleménye. Ime, egyik dáma a másik után jön velünk szemben és a nyakukban, szentséges egy Isten, a nyakukban, igen a formás nyakuk környékén, így talán helyesebb, drága prémek, sarki rókák, kékbén, ezüstben, fetherben pompáznak. Nem lehet itt még se olyan hideg, siklik végig a tekintetünk rajtuk és már érezzük a képzelet szülte enyhe őszi időt, amikor megáll a szemünk a gözölgő aszfalt fölött s ime, itt szintiszta pucér lábakra bukkanunk. Fent, a fejek tájékán, hol székel a tiszta agy, védik a prémek a forrósággal szemben a nőt, lent, hol gözölgő a járda, ott meztelen lábakkal tiporja a vén földet a formás, nos, igen ilyen is van, formás női láb... Ha jól emlékszünk, éppen az el-

mit telek folyamán fejlődött oda a női divat, hogy a kabátok és ruhák gallérját lementék, gondolom azért, elvígve a levegő erősi és éltet. Most persze, nem értem ezeket a drága szőrme-gallérokat és miket, mert önmegnyugtatóra mégis csak odamentem egyik utcái hőmérő megszemlélére, ahol árnyékban kerek 39° meleg volt celsius szarint...

CSENDES BALLAGASSAL

fordítottunk hátat ennek a szélsőségek között habzó és embertelenül rohanó gyönyörű városnak. Az az érzésünk, hogy nem, nem nekünk való ez, inkább idelett csendben, lassan eljűk le még hátra lévő ötven, hatvan kis esztendőnk, ahol van időnk arra is, hogy az élet igazi szépségeit is meglássuk. Néha, igen, néha felmelegünk, ha már halaszthatatlan a dolgunk, akkor aztán néhány napon keresztül óvatosan bepillantunk annak a másik Magyarországnak az életében is, amit székesfővárosnak emlegetnek közönségesen. Mi arra is büszkékké vagyunk, bár nem tudunk vele igazánban egyek lenni, mert más a lelke, más az élete, más a megnyilatkozása s aztán sokkal, de sokkal távolabb van tőlünk, mint mi tőle. Ezt azonban éppen ő, akiknek közeleteni kellene hozzánk, éppen ő nem érti ma még meg. Talán annak is eljön az ideje, mert el kell jönnie. Mi már megtettük az első lépést, rajta áll, hogy a második lépést ő is tegye meg. Hátha az ellentétekből közös érzes és egyvonalon való egy cél felé való törekvés fog megszületni, ami mirnyájunk nagy öröme lenne... (Sz.)

RÉGI DEBRECENI LAKODALMAS FELVONULÁSOK

Debrecen sz. kir. város Idegenforgalmi Bizottsága az év tavaszán felszólítást küldött a városban élő tolliforgatókhoz, hogy írásaikban lehetőleg domborítsák ki a debreceni szellemet és a multak hagyományait. E sorok írója minden felszólítás nélkül eddig is így eszelekedtem. Megjelent írásaimnak minden beüje szülővárosom iránt érzelt szeretetből fakadt. Az alábbi következő leírás is ezt a célt kívánja szolgálni. Manapság, amikor látom a virágdíszben öltöztetett autókat, fiakereket, amelyek az anyakönyvi hivatalhoz és templomba száguldoznak a boldog fiatal párokkal, nem minden hivalkodás nélkül: hát eszembe jut a régi debreceni lakodalmás felvonulások, amelyek a maguk egyszerűségükben, a multak hagyományaihoz hűséges ragaszkodással, megható és festői látvány volt. A „közölgő” után, amit most eljegyzésnek neveznek, a jegyestár felirakozott az egyház anyakönyvi hivatalába és háromszori kihirdetés után előkészület történt az „egybekeléshez”. A vőfély napokkal előbb nagy virágos selyemkendővel a mellén, házról-házra járva, ékes szavakkal cifrázott beszéd által hitelt a meg a rokonokat, ismerősöket a menyegzőre. Bizony sok esetben két-háromszáz embert. Mérvadó volt az anyagi teltség. Mégis jelentek azok a jézert na

pon és pedig a nő a teanyos házban, férfiak a vőlegény lakásán külön-külön. Ezekről a helyekről is dúlt az a nászmenet a vőfély és násznapny vezetésével az Istenháza ba mas-más utcákon keresztül. A menyasszony, mint most is, fehér ruhába öltözve, koszorúsan. Az ügyvezetett koszorus leányok” pártával fejkön. Az asszonyok sarkileléző selyemkendővel vállukon. A vőlegény és legény cimborái cifra szürben, az idősebb férfiak fekete szürben, gubába, kinek, hogy bel Per pedes apostolorium, gyalog szerral, Semmiféle járművet nem alkalmazott a lakodalmos menet a felvonulásain Debrecen kálinista puritán lakossága. Akik másképpen csinálták, azok már nem „benuszi löttek” voltak, hanem „jöttmentek”. Az esküvő után éppen ilyen sorrendben történt a hazamenetel a lakodalmás házhoz, ami rendes körülmények közt a vőlegény lakásán kellett véghezvinni. A ház előtt az utcán cigánybanda muzsika szóval fogadta az újpárt. Mivel az esküvő rendszeren a déli órákban történt, a násznép pár harapás kalács, pohár bor megívása után szét széledt. Este következett be aztán az eszemiszom, melynek leírásába, tekintettel a mai helyzetre, nem bocsátkozom. Es tánc reggelig, sőt néha vasárnap is, míg ki nem dőltek. — Így volt, régen volt. Kúvér Gyula

Kitűnő tőkebefektetés!
Balatolalaliban 7300 négyszögöl felparcellázott, igen előnyös fekvésű
VILLATELEK
alkalmi áron, de csak
egy tételben eladó
Felvilágosítást nyújt a **Irszántúli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet**, Debrecen, Hunyadi-u. 5.

A Debreczeni Újság-Hajdúföld novella pályázata

Névtelen levél

Irtta: LINKNER JÁNOS

Hát igen, én irtam a névtelen levelet. Én tudtam a dolgról. Nekem Andrej elmondta, hogy szerelmes a kisasszonyba és azért írta le a kisasszonyt, mert a kisasszony kinevette őt. A kisasszony magas szőke, kékszemű szépség volt, hideg arisztokratikus vonásokkal. Egész megjelenésén látszott, hogy grófi család vagy legalább is diplomata család sarja. Andrej úgy képzelte ezt. Én is. Mikor a kisasszony elment a szentes pince előtt ahol én és Andrej alkalomlag voltunk, hogy a közeget hazaszállítsuk. Egy hideg téli reggelen, mikor Andrej először felfigyelt rá, azt mondta ilyen szép kisasszonyok csak a téli palotában laknak Moszkvában. Láttam is közülök egyet mikor sétálni ment. Akkor hogy lehetsz belé szerelmes — kérdeztem. Ez burzsujság — mondta Andrej nem tágitott. Azt mondta: hiába csak szerelt mert szép. Mert hideg volt, sokat ittunk és megmondta Andrejnek, hogy Sztalin azért haragudni fog. De ő legyintett. Sztalin... Sztalin... ismételt és keseri vonások torzultak arcára. — Hát mit tehettem?... megpróbáltam... eheztem. Akkor még Lenin volt. Atyuskát, a cárt Jekaterinburgban megölték. Nekem nem adtak enni. Páldönfutó lettem. Szerettem a cárt. Én azok voltam. Tudod mi a kozák? — kérdezte Andrej — és szeméi felcsillantak. Ő katoná a kozák az nem bántotta Atyuskát. És elmesélte mint a nyuszor, hogy mikor a világháború volt bizonyos években kirában kozák lett. Atyuska szerette őt. Sohasem beszélt vele de tudta, hogy őt Atyuska nagyon szereti. Másik nem lehetett volna kozák. Egyszer aztán mindennek vége szakadt. Nem kellett háboruzni. Mindenki mehetett amerre látott. Ő is hazament Ivangorodba. Atkozott helyzet volt otthon. Nem volt mit enni. A tovarisok azt mondták szabadság van. Nem is bántam már akármilyen van, csak enni voltam. De nem volt. Kirendeltek erdőirtani. Leszakadt rólam a ruha. Nem kaptam másikat. Aztán egy fagyos téli reggelen megszöktem. Ide szöktem Magyarországra. Szeretsz itt lenni — kérdeztem. Hát hogyne — mondta Andrej. Senki sem bánt. És elővette a pálinkás üveget. Ittunk. Hideg volt. A szentes pincében garadában álltak a székük egymásra dobálva. Gróznó náccsága cédulát adott, hogy kelfi a szentet vinni. Ha sok volt a szék kis faligára lapátoltuk. Andrej húzta a koszt és toltam és segítettem behordani. Évek óta megértettük mi egymást és jóbarátok voltunk. Tavasszal tuskót irtottunk az erdőben. Andrej jól értett az ilyesmire. De aztán valami történt vele. A kisasszonyba szerelmes lett. Nem tudom hogy történt. Andrej azt mondta, látta egyszer a kisasszonyt elmenni a pince előtt és azt hitte megszakad a szive. Mintha Marjusát látta akit elhurcoltak egy éjjel Ivangorodban a házukból, aki az ő menyasszonya volt. — Bolond vagy te Andrej — mondtam neki. Sok pálinkát ittál halálod-e? Andrej nem hallotta. Nézett maga elé elmerülve gondolataiba és mintha szeméi könnybe lábadtak volna. — Szeretem — suttogta halkán — szeretem. Marjusám kis Marjusám... Akkor éjjel rongeteg hó esett. Mindenféle civil népek lapátolták a havat. Mert az úgy van, hogy nekem aki nem utasapros, az civilnek számít. Kovarszik náccságos urhoz vittem egy zsák szenet a vállamon és láttam, hogy áll kezükben a lapát. Röhögtem, mert furi volt az. Belétem, hogy nem igen lapátoltak még ezek. Mikor haza jöttem a kisasszony jött ki az irodából. Rá néztem. Mit akarhatott ez itt? Gróznó cédulát nyomott a kezembe és a Csalogány-utcába küldött a szénnel. Hej Andrej hogy most nem vagy itt — gondoltam mikor töltöttem a zsákot. A kisasszonyhoz kell menni. Most láthatnád őt közelről is de kár, hogy nem vagy itt. Andrej libát vágatott a sakternél. Mikor haza jött elbontam neki hol jártam délelőtt. Irigykedve nézett rám. Kérdezősködött. Otthon volt? — Hát azt nem tudom. Én a pincébe vittem a szenet. Egy öreg asszony jött velem. Hm az baj — mondta Andrej és cigarettát sodort. Te Andrej, én gondoltam rád: a zsákot a pincében felejtettem mind a kettőt. Az öreg asszony nem látta, kiinn állt a folyosón. Andrej nagyot nézett. Csakugyan, hm. De hátha letagadják. Buta vagy Andrej — mondtam: szén kell azoknak nem zsák. Eredj korán reggel a zsákokért. Otthon lesz a kisasszony is. Andrej hálásan nézett rám és átnyújtotta a pálinkás üveget. Láttom, hogy igaz barátom vagy — mondtam. — Nem is tagadom én senki előtt, Andrej nekem jó barátom. Sokáig nem hittem az Istént, ő megmagyarázta. Minden vasárnap templomba jár és engem is el vitt. Nekem nem voltak szüleim és leleces voltam, de felnőttem valahogy, írni, olvasni keveset tudok. Mikor a gyárba jártam, ott mondták, hogy nincs Isten. Egy mérges veres-orru ur mondta, aki verte előttem az asztalt munka után mikor össze gyűltünk. De Andrej azt mondta van Isten. Atyuska képe is ott függött nálunk a szent képek között. És Atyuska képe előtt is keresztet vetettünk — monda Andrej, Tehát van Isten. A két zsákot is azért hagytam ott a pincében, hogy Andrej el menjen a kisasszonyhoz. Másnap reggel Andrej elment a zsákokért. Sokáig maradt. Nagyon saúdott volt mikor megjött. — Mi bajod? — kérdeztem. Nem szót semmit. Beszéljél vele? — faggattam este felé alig zárás után. Majd megmondom felelte sötéten és maga elé bámult. Zárás után elmentünk a „Pontos fizetőbe”, Andrej fizetett. Előbb vacsoráztunk, aztán ittunk. Vacsora után Andrej kiöntötte a szivét. Voltam ott, mondta szomorúan és szavai úgy hullottak mint rögök a koporsóra. A kisasszony nyitott ajtót. Mintha Marjusa lett volna. Rám emelte gyönyörű kék szemét. Csodálkozva mint a kinyit ibolya. Azt mondtam a zsákokért jöttem. Mosolygott. Marjusa is így tudott mosolyogni. Belementem a konyhába. Kérdezte reggeliztem e már. Pedig ettem és hazudtam, hogy nem. Teát szűrt és elém tette. Ahogy valamikor Marjusa csinálta, de ő kenyeret is tett mellé. Vajaz kenyeret, amiért fáradok a zsákokért. Te ültél. Ő elalakt menni. — Kisasszony — mondtam — ne menjen. Üljön ide mellém az asztalhoz. Kíváncsian egy másik székre ült. Tiszta kék szeméi mint az ég, a Marjusa szeméi voltak. Nem bírtam tovább. Elmondtam, hogy orosz vagyok. Valamikor megszöktem Ivangorodból. Marjusát akához ő hasonlít elvitték egy éjjel a tovarisok mert azt mondták most mindenkié. Marjusa az anyém volt

és miért vitték el. A menyasszonyom volt, soha nem adták vissza. És a kisasszony nagyon hasonlít hozzá és... legyen a feleségem. A kisasszony egy kicsit különösen nézett rám, aztán ijedten fel állt a székről. Elhúzódt az ablak felé. A párkányon pénz volt. Abból adott nekem. — Fogja, ez a magáé — monda. De azonnal menjen. De azonnal menjen. Menjen — monda még egyszer és utánam ráfordította a kulcsot kétszer is. Alltam az ajtó előtt mint a koldus. A konyhából kihallatszott a kisasszony nevetése. Aztán Andrej mikor ezeket mondta, sirt. Nagyon hangosan sirt. Mondtam is neki: Andrej ne bolondoz. De ő csak sirt, sirt, és Marjusát emlegette. Andrej másnap nem jött szentet hordani. Harmadnap sem. Két ur jött egy napon és engem kikérdeztek: Andrej szokott e sokat inni meg ilyesmiket. En azt mondtam Andrej barátja vagyok és bizonyítottam, hogy nem vámolja a zsákot mert becsület ember. Aztán el is mentek az urak. Gróznó mondta meg, hogy Andrej sósavat ivott ismeretlen okból és meg fog halni. Így irtam én a névtelen levelet. Elmondtam volna személyesen is ott ahol kell, de sok rendőr van ott és az igazságot beárják az embert, ha elmondja és urakkal nem jó egyáltalán cseresznyezni.

A Debreczeni Újság-Hajdúföld novellapályázata Szavazó szelvény A legjobb novella címe: A novella szerzője

Ezzel a szelvennyel lehet a Debreczeni Újság-Hajdúföld novellapályázata pályázni. A szelvényeket a már előbb ismertetett módon kell kitölteni s azokat a Debreczeni Újság Piac utca 56. szám alatti kiadólivaltalához kell benyújtani, vagy a kiadólivaltalban elhelyezett szavazóládába bedobni.

Öccse ellopta a nadrágját

Kálló Ferenc népzeneész, a Kishegyesi-úti szükséglakások egyik lakója feljelentést tett fiatalkorú öccse ellen lopás címen. Feljelentésében előadta, hogy öccse heteken keresztül nálalakott s nem dolgozott semmit, hanem abból élt, amit ő keresett. Ugylátszik azonban, öccse egyszerű megúnta a tétlen életmódot, mert bejelentette, hogy eltávozik. El is távozott, de magával vitte bátyja nadrágját és cipőjét, úgyhogy néhány napig, amíg ruhát és cipőt nem tudott szerezni, nem is tudott kimozdulni a lakásából. A rendőrség a feljelentésre megindította a nyomozást.

Vendéglősök, korcsmárosok! szükségletüket legolcsóbban Pótor László borszárművelőnél szerezhetik be. Hatvan-u. 35. Telefon 32-71.

Vályogveiók a Téglatvetőben

Eletek a rekkenő hőség a szürke agyag között. — Aki egy éjszaka Eszterházy grófnak muzsikált

Manapság nyáron, amikor napról-napra feljebb mászik a higany a hőmérőben, a hőség elől mindenki az árnyékba igyekszik húzódni. De ez sem elég az őrösséghez. A meleg gyors lábakon bemászik a hűsnek hitt szobákba s kizozza, győtri az embert. Ilyenkor, délen alig látni valakit az utcán. Csupán a határban élénk még ilyenkor az élet. Ott, ahol se fa, se egy árnyékot adó lomb nincsen. Keménymarkú, keménykötésű, fiatal gyermekek, törékenytestű nők keze alatt ég itt a munka. Móricz Zsigmond tollára valók ezek az emberek, akik dacolva a meleggel, a munka zsoldosaiként igyekeznek maguknak, családjuknak biztosítani a mindennapit. A munka harcossai ők, a munka névtelen harcosai. Ki a cséplőgép duruzsolása mellett, ki pedig vályogvetésből keresi a debreceni Téglatvetőben a kenyerét.

NEM KÖNNYŰ A KENYER

Az egyik magasba szökölő gyárkémény mellett a rekkenő hőség dacára is serény munka folyik. Félmeztelen emberek, virgonc gyermekek s ingvállas nők tapodják, hordják a szalmát, vetik a szegények tégláját: a vályogot. Mellettük vályogfalak emelkednek. A végzett munka eredményei. Közvetlen mellettük pókhasú barnabőrű gyermek áll. Barna bőre, jellegzetes, fekete haja Fáraó-ivadéka vall. Áll és ránc bálul. Később megúntja ezt a tétlenséget, nagyot rikkantva beleugrik a vízbe, majd egy szalmacsomó tetejébe s szorgalmasan „lőri” a töreket. Egy ráncos arcú öreg ember előregörnyedt vállal kubiokol. Agyagot hord a leendő vályoghoz. Kotrás Gyula a neve. Ő világotit fel bennünket a vályogvetés mesterségéről. — Nem könnyű kenyér ez. Az ember naphosszat, hajnaltól késő estig kubiokol ebben a melegben. És még meg sincs fizetve. Böbeszédűen nyilatkozik, hogyan is készül a vályog? Legelőször elmondja a kellékeket. Agyag, szalma, víz. A kiásott agyagot összekeverik vízzel és szalmával, helyesebben szalmatörökkel s órákon át tapossák. Ezután jön a munka legnehezebb része. Maga a vályogkészítés. Formázóba rakják — ez négyzet alakú, vályognagyságnyi fából készült keret — s kiszárítják. Napokig szárad még az ilyen melegben is s amikor teljesen, kökeménységnyire kiszárad, falakba rakják s várják az elszállítását.

HUSZ PENGÓ SZAZANKÉNT

— Mennyit lehet vele keresni? — Aránylag nincs megfizetve ez a nehéz munka — mondja. — Husz pengőt fizetnek százanként. — Mennyi idő kell száz vályog elkészítéséhez? — Ha ötven dolgozunk, naponta megcsinálunk százat. Meg aztán a földtől is függ. Ha jó zsiros az agyag, többet is meg lehet csinálni. Ha nem, kevesebbet. Így mondja Kotrás Gyula, akinek a foglalkozása az arcáról és mozdulatáról is leolvasható. Szinte magán hordja foglalkozásának bélyegét. Finom mozdulatok. Kissé előrehajolva áll és széles képe állandóan vigyorog. Ezek után már nem kétséges: népzeneész. — Hja kérem; — mentegetőzik, amikor szigorú szemmel nézünk rá, — a muzsikából már nem lehet megélni. Muszáj más után nézni. Így lettem én vályogos. Fáraói vére itt is kiütözközik, amikor folytatja. Elmondja, hogy már nem sokáig dolgozik, mert úgy hallotta az egyik „kollegájától”, hogy zenészt keresnek az egyik debreceni étterembe. S megpróbálja, mert mégis csak nyugalmasabb élet-pálya a muzsikálás. Már ahogy vesszük! „HA FELNÖVŐK, ÉN IS BANDÁBA MEGYEK!” Következő interjúalanyunk a család, — hogy asszimiláljunk a környezethez — a banda feje az öreg Kotrás Mihály. Ő végzi a legfelelősségteljesebb munkát: formáz. — Már évek óta vetek vályogot — így. — Ezelőtt én is, családi szokáshoz híven, muzsikáltam, de utóbb már a nagybógot sem foghatom a kezembe, mert lassan elmeleg a hallásom. — Hány éves? — 86. Hát bizony, már nem is ilyen öreg bácsinak való a muzsikálás. Így maradt meg tehát ő a vályogvetés mellett. Előkelőbbnek akar feltűnni előttünk, mikor büszkeséggel hangjában mondja, hogy muzsikált ő fiatal korában bizony magának Eszterházy grófnak is az Arany Bikában. Persze csak valamelyik este került egy reggelig tartó mulatozás után oda, de hát fő ami fő: ott is muzsikált. — Még utánunk szól: — Azt is írják meg, hogy ha valakinek éjjeli zenére van szüksége, keressen fel itt a Téglatvetőben. Ha akarunk, ha nem, a banda nőtagjairól is kell valamit írunk. Itt sündörögnek agyagosan, sárosan körülöttünk s szinte kiereszkölkölják, hogy szóljunk hozzájuk. Am legyen. — Hová szállítják a kész vályogot? — Nem szállítjuk el, hanem értejönnek innen a gyárakból. A pénz azután azonnal megkapjuk. Ezzel búcsúzunk is. Egy kis gyermek utánunk szalad. Csillogó szemekkel meglát előttünk. — Tessék megírni, ha felnővők, én is bandába játszok! — Ime megírtuk. Hadd örüljön neki.

Hozott szövehez is adok bélest Nyári ruhák készítését várom. Egyenruhára tiszta lenvazson raktáron, fordítást járatos áron. Egyenruhák eladását megbízásból vállalom. Tegdes János Kálvin-tér 19. Felső-öki-palota

ASSZONYOK, LÁNYOK

Hogyan öltözködjünk?

Kedves Asszony és Leány Olvasóim! Most nyitja kapuit a Nyári Egyetem. Mindjárt nagyobb lesz az élet Debrecenben. A szórakozóhelyek élénkébbé válnak. Valljuk be őszintén kíváncsiak vagyunk az idegeinkre. Minden nőt érdekel a más népek öltözködése, stílusa, újítása. Ne jeljenek hőgysím, nem maradnak le az idegek mögött. Nem kell senkinek új ruhát csináltatni, ha el akar menni megvacsorázni, vagy a Vigadóba táncolni, nézzenek csak körül, mindenkinek van fehér vászon ruhája, húzott szoknyája angolos kis bluzokkal, empriméje, esetleg shanlung kosztümje, vagy bármilyen kombinált ruhája. Csak arra vigyázzanak, hogy kellő időbe vegyenek fel mindent.

Lehetőleg élénk színeket viseljenek egymás mellett, mert nyár van és ha a természet tozódik a színekben, nekünk sem szabad lemaradnunk.

Kissé furcsán hangzik, de nagyon jó a zöld kékkel. Például zöld szoknya, kék blúz és hozzá valami vélasszint díszített öv és zsebkendő a bluzban. Természetesen a színeket nagyon jól választjuk össze.

Most kiváló alkalom lesz kihasználni a kis fehér angora bőröt. De a színes kis vászon kabátok is nagyon jól viselhetők.

Mutatok be egy néhány ruhamintát, amit most viselhetünk.

I. Sötétkék vászon ruha, piros páspolai. A zsebben fehér batytkendő.

II. Bármilyen bluzra vagy ruhára feltehetjük ezt a srég organdiót, vagy pikéből szabott zsebot.

III. Sötétkék vékony ruhára nagyon mutatós a könnyen elkészíthető zseb. Különleges formájára hozzáillő szintű gömbölyű zsinórból díszítést készítsünk. Közbe apró gyöngyűket varrunk.

IV. Piros ászon mellényke. Műdenhez nagyon csinos. Díszítésnek tehetünk rá díszítést.

V. Keresztbecsisok vászonruha. — Fehér alapon rózsaszín és sötétkék csíkok és minták. A gallér, kézelő és öv sötétkék.

VI. Fehér shanlung ruha. Piros világoskék és sötétkék csíkokkal díszítve. Elöl nagy piros monogramm, a zseben piros karikák.

Ferenczi Katalin.

JÓTANACSKOK FIATALASSZONYOK SZÁMÁRA

Nagyon jó ecetet készíthetünk almából. A hulló almát megreszeljük, üvegbe nyomkodjuk, s napig forrni hagyjuk. Utána kipréseljük. Lité-

res üvegbe szűrjük a levét és erni hagyjuk.

Ha hagymát vágunk, sokszor könnyezik a szemünk, ami nagyon kellemetlen. Ha a hagymára — vágás közben — erős vizsugarat bocsátunk (a vízvezeték alatt) nem fogunk többé könnyezni.

Húst a legyektől megvédeni. Ha a friss húsa citromlevet csöpögtetünk és azzal bedörzsöljük, akkor a húst bátran kinthagyhatjuk, mert légy nem fog reászállni. Azonkívül pedig a friss hús nyáron jobban áll, ha citromlével debörzöljük. A citrom a hús ízére semmiféle befolyással nincs.

Zsír megvizsgálása. Tiszta disznózsír, ha megkeményedett, tompafényű ráncos, finoman kristályos felületet mutat, míg a műzsír kristályai durvák.

A birkazsír gyorsabban keményedik meg, mint bármely más zsír.

Vaj- és margarin megvizsgálása. Hogy a vaj és a margarin tiszta-e, vagy hamisított, azt egyszerű próbával eldönthetjük. Kevés vajat olvaszunk fel meleg vízben, üvegpohárban, ha tiszta a vaj, akkor a víz meg a só a pohárjálj marad s fölötte helyezkedik el a vajréteg. A víznek átlátszóan tisztának kell lennie. Hamisított vaj ha olvad, s gelyátságos szagot áraszt. Ha ugyanilyen módon egy darab margarint olvasztunk fel, akkor a folyékony réteg tejszerű és nem átlátszó.

Miképpen akadályozzuk meg, meg, hogy a tej odakozmáljon. Ha a teljes lábas alját belülről kevés zsírral bekenjük, akkor a tej nem fog odakozmálni.

Tejet frissen tartani. Nyáron, mikor a tej könnyen összeesik, legjobb, ha rögtön cukorral felforraljuk. Egy liter tejté fel evőkanál cukrot számítunk, ennél többet azonban nem. Ha a tej felfőtt, hidegre tesszük. Így sokkal tovább áll. Ha a tej megsavanyodott tegyünk

bele néhány csöpp nátroulogot. Ez visszadja édes ízet.

Ferenczi Katalin.

IDŐSZERŐ HÁZTARTÁSI TANACSKOK

A háborús gazdálkodás megköveteli a háziasszonytól, hogy háztartásában a legnagyobb körültekintéssel járjon el, azt gazdaságosan és takarékosan vezesse.

A nyár gyümölcstermése nagy, viszonyt a befőzéshez szükséges cukor nem áll rendelkezésre, mert az napi szükségleteinkhez kell. — Szükséges tudni tehát, hogyan tehessünk el félre gyümölcsöt kevés cukorral, vagy éppen teljesen cukor nélkül, vagy mézzel. Erre a célra legalkalmasabb gyümölcsök, az éppen most, piacunkon mennyiségben felhalmozott sárga és őszibarack, szilva, majd a körte, birsaíma, de egyéb gyümölcsök is.

MEZES KÖRTEBEFŐTT

60 dgr. mézet fél liter vízben fel-főzünk, lehabozva tojással derítjük. A körte (1 kg.) meghámozva cikkekre vágjuk, gyengén citromos vízben puhára főzzük, utána hideg vízben lehűtve szitára tesszük. — Üvegbe téve, a sziruppal felöntjük, pergamennel leköjtjük, ruhába göngyöljük és a gyümölcs keménységéhez mérten 10—20 percig kifőzük.

BARACK CUKOR NELKÜL

A kettévágott barackot szitákba tesszük és ha értelem, három, ha érett, egy percre forróvízbe merítjük, lecsepegtetjük, az üvegbe szorosan berakjuk és a szeleteket kézzel leszorítva, az üveget megegy-szer alaposan kicsepegtetjük. Azután igen gyenge fimsós vízzel feltöltjük és leköjtözzük. Használattörtes szerint édesítjük akár cukorral, akár mézből fentl eljárás szerint készített sziruppal. Vigyáznunk kell azonban a cukor nélkül eltett gyümölcsünkre, mert állóképességük kisebb, mint a sziruposaké.

FERENCZI KATALIN

GYERMEKROVAT

Kedves gyermek olvasóim! Még tart a boldog vakáció. Használjátok ki ezt és szórakozzatok. Legyetek sokat levogón. Fürdőjétek, úszószatok, mert nagyon egészséges. Vigyázzatok, nehogy gyenge kis bőrbőrűtöket megégesse a napsugár. Ha még nem tudtok jól úszni, barátaitok unszolására sem menjétek mély vízbe, mert könnyen baj származhat belőle. Ne dobjátok bele úszni nem tudó barátaitok a vízbe, mert egészségtelen. ha a medence

vizéből iszik és sokszor már a szemének is árt. Ne találjátok örömtöket abban, hogy idős embereket leloccsoltok, vagy éppen ott ugratok bele a vízbe, ahol ők ülnek. Uri gyermek tisztelttel viseltetik az idősebbek iránt!

Több ízben tapasztaltam már, hogy egészséges fiatalgyermek kigunyolnak és hangos megjegyzést tesznek kevésbé fejlettekre. Nagyon csunya dolog ez. Senki sem tudja mi történhet még vele az életben. Bizonyára ti is hallottatok már olyat, hogy kiváló sportemberek nyomorékok, tehetetlenek lettek. — Mindig gondoljatok a közmondásra „Isten nem ver bottal”.

KATÓ NÉNI ÜZENETE

Lukám! Nagyon örülök a megszólításnak. Így szeretem legjobban. A kis ruhátat úgy varrassatok meg, ahogyan eltervezted. Nagyon csinos és kislányos lesz.

Papp Tibiké! Kis versikéd nagyon ügyes Tibikém. Majd alkalomadtán közölni fogjuk. Itjál sokat és akkor az írásod is javulni fog. Jó nyaralást kívánok továbbra is. Édesanyádat üdvözölöm.

Erzsöke! Próbáld meg drágám, hátha kapsz kedvenc babádra új fej-tet. Ott az üzletben rá íteszik. Jó ha nem kérés senkitől ruhaformát, hanem próbáld a régi kis ruháját után kiszabni, mert ismered azt a közmondást. „Maga káran tanul a magyar”. Ez igaz is. Ha először nem sikerül ne keseredj el.

KISCI KECSKE

Kicsi kecske hátál-ától, Lehajlik a jó fű után. Mee... mee... — mondja bánatosan — Édesanyám hol van mostan?

Elvitték őt a vásarra, Hiszen nagy már kis gidája. Őt fogják most már szeretni. Ő fogja a tejet adni.

Ugrik jobbra, ugrik balra, Hiszen 6 ugráló fajta. Elfelejté édesanyját, Megszokja a bús magányát.

Irta: Tóth Zoltán

Gyermekek, ha van valami, amiről szeretnétek hallani, vagy ügyes kis történetet tudtok, vagy ötletes kipróbált játékokkal akartok kedveskedni a Gyermekrovat olvasóinak, küldjétek be a Debreczeni Újság—Hajdúföld kiadóhivatalának „Gyermekrovat” jellegre.

Kérésekre ezentúl is boldogan válaszolok. Levelet csak nagyon kivételes esetben tudok írni, mert nem érek rá. Szeretném, ha helyi újságban is megtalálnátok a szórakozást és művelétek magatokat. Jó munkát kíván kis olvasóinak

Kató néni.

Egy romantikus debreceni színészszerelmem útja az eljegyzésig

Minden külön értesítés helyett...

A debreceni Csokonai Színháznak, ha papíron, kimutatásban nem is, de úgy iratlanul, van egy érdekes rekordja: nevezetesen az, hogy minden más vidéki és fővárosi színházat túlszárnyaló számmal, az elmúlt színházi esztendőben itt lépett házasságra a legtöbb művészpár.

Az a sor, mint tudjuk, annakidején az évadkezdő első hetekben Nagy Csilla, a népszerű szubrett aytította meg Bakoss Istvánnal. Ez a házasság úgy látszik kiesit nem sikerült, mert a művésznő néhány hónapi együttélés után nemrég beadta a válókeresetet férje ellen.

A második házasságot Almásy Judit, a kitűnő naíva és Zách János, a színház nagyszerű drámai hőse kötötte. Ennek az volt az érdekessége, hogy olyan titokban és esendőben folyt le, hogy arról maguk a társulat tagjai is csak az esküvő után értesültek.

És a harmadik színészpár Süli Mányi és Rajz Jancsi lett, akik az évad végén esküdtek egymásnak örök hűséget a debreceni anyakönyvvezető előtt. Aztán most, a társulat utolsó nyári vendéjátékán patlatt ki: Márky Géza a nő kedvenc szerelmes színésze vőlegény. S az eljegyzés külön érdekessége, hogy Géza barátunk szíve választotta a közismert debreceni úrileány, Jakab Szilvia, aki maga is művészetkedvelő, söt gyönyörű énekhanga van.

Érdekes ennek a romantikus szerelmennek kivirágása az ifjú jegyesek szívében. Mikor évad elején Márky Géza Unger István társulatával Debrecenbe jött, szomorú és sajnó szívvvel, észét származású telessége elvesztése utáni gyszával, még mit sem tudtak egymásról. A mű-

vész csak magának, színházának és szerepeinek élt. Aztán jött valami, vagy valaki, akik közös ismerős néven szokás emlegetni. S a gyás után Géza szívében ismét kivirult a szerelmem! Így kezdődött tehát a történet, s aztán... Aztán már mindenki tudja. Márky Géza útja egyre gyakrabban lett egy, kerekestélepi csinos villaház felé.

— Évad vége felé azt mondta egyszer Márky Géza:

— Tudjátok, hívna Kassára, Miskolcra, kitűnő szerződéseket ajánlanak, de nagyon szeretem ezt a közönséget. Aztán itt van a menyasszonyjelöltem és én nem mennék el a világ minden kincséért sem innen.

Igy szeret egy színész. És Géza ismét a Csokonai Színház tagja lett. Aztán a napokban, a legnagyobb esőndben megtörtént az eljegyzés, melyen csak egy egészen szűkkörű család kör vett részt. — Természetesen tartjuk, hogy Márky Géza rajongói ezután is éppen olyan nagy lelkesedéssel és szeretettel fognak tapsolni kedvencüknek, mint eddig, sőt ezentúl még fokozottabban is. Mi is örülünk, hogy Géza, aki néhány esztendővel ezelőtt éppen Debrecenben indult el színészi karrierjén, észét drámafordítását pesti előadásra, mint debreceni színésznek fogadta el az Új Magyar Színház s most néhány hónap múlva debreceni úrileánnyal lép a debreceni anyakönyvvezető elé.

A kitűnő művész most eljegyzése alkalmából hangulatos kis verset küldött a Debreceni Újság—Hajdúföldön keresztül a debreceni közönságnak. Ime itt adjuk azt:

Szívért szívet

Kedves közönség, te ezer fejtű szőny, Ajkodon mosoly, szememben köny. A bíbor kárpit lassan fölvonul, S az ige szívetekből hozzám vissza hull.

Elrojtott sóhajok, remegő kezek, S lélekből fakadó titkos halk neszek, Mind felém jöttök, hozzám találtok, Ki ott a lámpa fényben csak réatok várók.

A szó, amit hirdetek, úgy érzem igaz, Rmit én elmondok, őszinte vigasz, Mert tiétek vagyok addig amíg játszom, De van nekem is egy boldog kis világom.

Előadás végén én is háza megyek, Szeretném, ha várna egy szöke kis gyerek. Búgó hangú hitves, kinek neve drágám, Ki szerető kézzel eisimítja párnám.

Ne haragudj tehát, kedves közönségem, Hogy melegen égő szívem is van nekem. Kérlek, szeresd vélem, az őrző angyalom, Édes gyermekielkü, kicsi menyasszonyom.

Mi őszinte szívvel kívánunk sok szerencsét Márky Gézának és menyasszonyának az eljegyzéshez és házasságához. Azt hisszük, színházi közönség is ezt kívánja.

(tábor.)

HIREK

A Magyar Élet Pártjának hírei

KÖZPONTI PÁRTIRODA: Arany Bika-szálló felemezlet, ahol a párt szociális tanácsadó irodájában feleket fogadnak és kérvényeket átvesznek minden hétköznap délelőtt 9-1 óráig.

HAJDÚ VÁRMEGYE MAGYAR ÉLET PARTI VEZETŐSÉGE minden hétfőn és pénteken a főispáni hivatalban délelőtt 9-12 óráig panasznapot tart, amikor is a kérelmek és panaszok a vármegyei központi M.E.P. titkárnak adhatóak át.

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLTATÁSA

"Nap" Tolvaj Imre, Piac-utca 1. Telefon: 27-73. — Arany Egysz. Gósz Nagy F., Kossuth-utca 8. sz. Telefon: 24-96. — "II. Rákóczi" Arany Órkokók, Miklós-utca 55. sz. Telefon: 23-43. — "Sztankay" Németh László, Szent Anna-utca 64. sz. Telefon: 25-58.

Kinevezés. Dr. Zombor Zoltán debreceni református kollégiumi tanítóképzőintézet tanárt a vallás- és közoktatásügyi miniszter a nagyváradi m. kir. állami leányliceum és tanítóné-képző intézet mb. igazgatójává kinevezte.

Hajdú László Máv. üzletigazgató közel négy évtizedes, érdemeiben gazdag munkálkodás után július hó 31-én nyugalmába vonult. A Máv. üzletvezetőség személyzetét szombaton fájó szívvel vette búcsút a hivatalból távozó üzletigazgatótól. Hajdú László régi szatmári családból származik. Közép- és főiskolai tanulmányait Debrecenben végezte. Debrecen társadalmában közismert és nagy szeretetnek örvendett. Nyugalombavonulása után is Debrecenben marad, így közkedvelt egyéniségét nem fogjuk nélkülözni.

Debrecen és Vidéke Ipartestület ezúton kéri fel városunk iparostársadalmát, hogy az augusztus 2-iki csata évfordulója alkalmából a Hősök temetőjében rendezendő ünnepélyen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. Gyülekezés a Hősök temetőjében. Ipartestület elnöksége.

Térzene. A hajdúezred fűvészenekara 1. hó 5-én, csütörtökön d. u. 7-8-ig Jakó Dezső karmester vezényletével a Déri-téren térzenét tart a következő műsorral: 1. Erkel: Hunyadi László, nyitány. 2. Grieg: SoSivejg dala. 3. Grieg: Norvég nászmenet. 4. Verdi: Aida, operarészlet. 5. Hubay: "Helyre Kati", csárdajelenet. 6. Chopin: Keringő (Esz-dur.) 7. Japán nemzeti induló. 8. IV. honvéd-kerületi induló.

Gyermekjátékokat loptak el a faskamarából. Dr. Trón Lászlóné, iVlmos császár-körút 30. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségnek ismeretlen tettes ellen, aki lakásának faskamarából gyermekjátékokat lopott el.

A férfiszabó iparosok bérlésű utalványainak kiosztása hétfőn este 6 órától 8 óráig, — kedden ugyancsak 6-8-ig az Ipartestület II. számú termében lesz megtartva. Felkérjük a szakosztály tagjait, hogy az utalványok átvétele végett személyesen jelenjenek meg. Később jelentkezők a következő határozásra maradnak. Gacsárdy Mihály, szakosztályi elnök.

AZ EMBERI GONDOLAT

Születtem a gondolatot... Lett sár, kopár halott völgy, látás, zord hegyek, lett zürzavar, fájdalom, fekete tengerek Tornyosultak a nehezek, sötétek, terjeszkedtek a kormos tónusok, egyéniségű beteg tébolya, (burok ami zár), rendetlen képzetek, szennyhordó, önző vágyhullámok, forgószél, görgeteg, elgazolt álmok.

O, gyarló, gyarló az emberi gondolat amit terem az untalan csak csörömpöl és nyugtalan alakzavar és hangzavar.

Ei nem lépő léptekkel magamon kívül léptem, és látom: ez a vigasztalan tájkép a képem. Néztem a tájat, az iszonyut, amit teremtett a szürke agy; jaj, Istenem, ne hagyj!

...S e pillanatban mozdult egyet a Lelkem... Nem gondolat volt, nem is érzékelttem, ég felé szálhatt a mozdulás e csöppje, mint az égi hírek édes, víg hírnöke, s a vak tájon át ahol minden kihalt — villanó sógárként Fehér Galamb nyílt.

CSIA ISTVAN

Szajban dolgozott a fogtechnikus. A napokban feljelentés érkezett a tisztifőorvosi hivatalhoz, hogy Tóth István, Pacsirta-utca 12. szám alatti fogtechnikus orvosi munkát végez és több betegnek kezeli a fogát. Bizottság szállt ki a helyszínre, aki megállapította, hogy a szajban-dolgozást valóban elkövette Tóth István. Műszereit lefoglalták és kuruzslás címen megindult ellene az eljárás.

Nikotinos dobozt talált egy két éves gyermek, majd nem hallra mérgezte magát. Súlyos szerencsétlenséget idézett elő az elmúlt napokban egy kisebb gondatlanság. Verba Ferenc 2 éves gyermek az udvaron egy nyers nikotinos dobozt lelt, melyből a nikotint permetezésre már elhasználták. A kisfiú forgatta a dobozt s v-letlenül vagy kíváncsiságból, meg is nyalta a szélét; ott, ahol még volt rajta nikotin. Esméletét elvesztette és rendkívül súlyos mérgezéses szállításra került a klinikára. Állapota életveszélyes.

A Déri Múzeum a II. emelet kivételével, a Déri György ezredes Néprajzi Múzeum és a Thaly-szoba ma, vasárnap d. e. 9-11 óráig nyitva. Belépőjegy fél 11 óráig nines, fél 11 óra után köztársasági mindenki belépti díjat fizetni. Képes Katalógusok és múzeumi kiadványok a jegypénztárnál kaphatók. A Múzeumbarátok Köre tagjai tagsági jegyük felmutatása mellett ingyen látogathatnak.

Hirdetmény. Felhívom a város érdekelt lakosságának figyelmét a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól szóló 1942. évi XV. t.-c. végrehajtását tárgyaló 3600-1943. M. E. számú rendeletben írt ingatlanbejelentési kötelezettségre. A bejelentéshez szükséges nyomtatványokat a város gazdasági és erdőészeti ügyosztályában (Városháza, felemelet 12. sz. szoba) bármikor lehet átvenni. A bejelentéseket augusztus hó 1-től 31-ig ugyanott kell beadni. Nyomatékosan figyelmeztetem az érdekelteket, hogy amennyiben a rendeletben írt határidőre sa-bályszerű bejelentést nem adnak, úgy mulasztásuk anyagi és büntetőjogi következményeket von maga után. Polgármester.

Minél több helyen látjuk — városban, falun — a biztosító címtábláját, annál magasabb színvonalú a lakosság felvilágosodottsága a biztosítás szükségessége tekintetében. Ma már nélkülözhetetlen a biztosítás! Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság, az ország legrégebbi biztosítójának helybéli: Ferenc József-út 59. sz. alatti képviselői készséggel nyújt felvilágosítást mindenfajta biztosítási ügyben.

Gyomorsavtúrtengés és gyomorékély ellen csak Kalekszil-t, (ezelött Hajdú) használgon. Hatása biztos, íze kellemes. Ajánlják orvosok, betegek Készíti: "Sztankay" gyógyszerár Debrecen. Szent Anna-utca 64. sz.

Ismeretlen tolvaj garázdálkodott Fülöp Andrásné és Juhász Iona Pozsonyi-út 10 számú lakosok lakásában. A tolvaj, aki ellen a károsultak megtették a feljelentést, ruhaneműt és cikrot lopott a kamarából.

A Nagyállomáson ellopták a felülőjét Papp László nagyváradi hentesmesternek, aki átutazóban volt Debrecenben. — Kára 900 pengő.

Dr. Kürthy, Mária Magda táncintézetében minden vasárnap fél 8-kor összejár. Péterfia-u. 30.

Gépszíjlopás. Berki Dániel Hunyadi-utca 42. sz. alatt lakó munkavezető feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki az epreskertnyi fátelen lévő üzemből egy gépszíjat elloptott. A kára 200 pengő.

A vízvezeték-szerelők szakosztálya a téglakiállítását aug. 2-től 5-ig eszközli. Elnökség.

Hajdúszoboszlóra autóval indulás reggel 8-kor, vissza este 6-kor. Érdeklődni 2-95.

A város szennyvíztisztítótelepén, az ügynevezett Lovászugban az 1942-43. éyben termelt 3280 kéve nádra 1943. évi augusztus hó 17-én d. e. 10 órakor a Lovászugban, a nád tárolási helyén nyilvános szóbeli árverést tartok. Az árverési feltételek a gazdasági ügyosztálynál (Városháza, felemelet 14. sz. szoba) a hivatalos órák alatt, d. e. 8-2-ig megtekinthető. A nád a helyszínen megtekinthető. — **Gazdasági tanácsnok.**

Vasárnapi Istentiszteletek

A református templomban:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál dr. Ferenczy Károly, délután 6 órakor Kecskés József. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Kecskés József, 11 órakor Uray Sándor, délután 6 órakor dr. Ferenczy Károly. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor Könyves Tóth Albert, délután 6 órakor Ducsicza Ferenc. Károli Gáspár-téri templomban délelőtt 9 órakor Kollósvári Kiss László, délután 4 órakor Varga Balázs. Ispótyai-templomban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc, délután 6 órakor Birinyi János. Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor dr. Hegyaljai Kiss Géza, délután 6 órakor Tariska Zoltán. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 6 órakor Pinczési Pál. Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Siposs Károly, délután fél 7 órakor Orosz János. Csapókereti templomban délelőtt 10 órakor Balogh József, délután 6 órakor Balogh József. Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Szilágyi László, délután 3 órakor Pál Antal. Egyetemi templomban délelőtt 11 órakor Koncz Zoltán. Augusztus Szanatóriumában délelőtt egyenyed 10 órakor Koncz Zoltán. Egyetemi klinikán egész héten át: Koncz Zoltán. Téglyaskerti állami iskolában délelőtt 10 órakor Birinyi János. Téglyaskerti gyülekezeti házban délelőtt 9 órakor Erdei Károly. Wollafkatelepi olvasóköri délelőtt 10 órakor Varju Gyula. ONCSA-telep (Sztayori-utca 17) délután 5 órakor Varga Balázs végzi az istentiszteletet.

Tanyai istentiszteletek: Ondód I. Kádár-dűlő délelőtt 10 órakor: Rápolthy Árpád. Hármashegy délelőtt 10 órakor és Lukaháza délután 3 órakor vezér Szabó Endre. Pallag délelőtt 9 órakor Pál Antal. Ebes délelőtt 10 órakor Molnár Gyula I. prédikál.

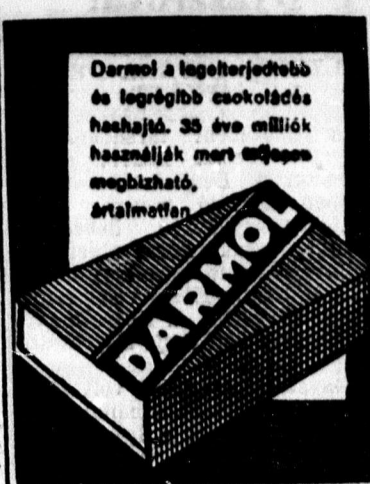
Gyermekistentiszelet: Nagyerdőn a szórvány-gyermekeknek délelőtt háromnegyed 8 órakor prédikál Koncz Zoltán.

A római katolikus templomban: A Szent Anna-utcai plébániatemplomban a szokásos vasárnapi miserend. Csendes szentmisék: 6, 7, 8, 20 és 9 órakor. Félizkor nagymisét végző dr. Szabó János, utána szentbeszédet mond Páter Bagaméri József. További csendes szentmisék 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. Este fél 7 órakor szentségbetétel, prédikál Lengyel László.

A Szent László domonkos plébánia hírei: Vasárnap hét órakor rózsafüzéres mise, 9 órakor énekes nagymise szentbeszédrel, fél 12 órakor csendes szentmise. Este 6 órakor szentbeszéd, énekes litánia. Szerdán, augusztus 10-én, a rendalapító Szent Domonkos ünnepe, fél 7, 7 és 8 órakor csendes szentmisék, 9 órakor énekes nagymise szentbeszédrel. A 9 órai énekes nagymisét és szentbeszédet Páter Kiss Szaléz ferences plébános tartja. Este 6 órakor rózsafüzér és szentséges áldás.

Szent István Ferences plébánia hírei:

Holnap, hétfőn a Porciunkulai Búcsú ünnepe. Nyilastelepen 7 és 8 órakor csendes szentmisék, 9 órakor főpapi misét celebrál dr. Ránáss László kanonok, prépost-plébános nagy papi segédlettel. Ugyancsak 6 fogja mondani a délelőtti szentbeszédet is. Hétfőn este fél 7 órakor szentbeszéd és litánia. Csapókeretben 7 és 9 órakor szentbeszéd, este fél 7 órakor szentbeszéd és litánia. — Kedden 9 órakor Szent Antal-mise, este fél 7 órakor litánia. — Szerdán bibliaóra. — Csütörtökön este fél 7 órakor pengeszőlő imaóra, gyónatás. — Pénteken, első péntek, reggel 7 órakor pengeszőlő szentmise, este fél 7 órakor Jézus Szíve Ájtatosság. — Szombaton Mária Szepőlőten Szívének napja, reggel 7 órakor Mária-mise délután fél 7 órakor litánia. Egész héten a szokott időben nyitva lesz játkertünk. Szerdán megtartjuk a kirándulást a Nagyerdőre.

DERMOL a legelterjedtebb és legrégebbi csokoládés haszajó. 35 éve milliók használják mert egyszerű, megbízható, ártalmatlan.

Az evangélikus templomban

vasárnap d. e. 10 órakor istentisztelet igehirdetéssel. Délután 4 órakor az Augusztus szanatóriumában istentisztelet igehirdetéssel.

A gör. kat. templomban

Reggel negyed 8 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diák-mise. — Délelőtt 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja. Háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. Délután fél 4 órakor rózsafüzér ájtatosság, 4 órakor vecsernye és szentségimádás. Augusztus 6-án, pénteken Urszula változás ünnepén vasárnapi miserend.

FELHÍVÁS A FÜSZERKERESKEDŐKHOZ

Ertesítem a liszt elárúsításával megbízott fűszerkereskedőket, hogy augusztus hó 3-ikán és 4-ikén vébörök arányában két heti szükségletnek megfelelő listamennyiségre kapnak utalványt. A kiutalt listát a malomból augusztus 6-ikán, pénteken délig teljes egészében át kell venni, hogy a zárási munkában fennakadás ne álljon elő.

A fűszerkereskedők első csoportja (A-K betűvel kezdődő nevek) augusztus 4-ikén szerdán délelőtt a rendes elszámolással egyidejűleg, a második csoportja (L-Z betűvel kezdődő nevek) augusztus 3-ikán kedden délelőtt kapja meg listatartalványait. A második csoporthoz tartozóknak, minthogy a múlt héten elszámoltak, elszámolásukat csak a jövő héten, 11-ikén a rendes időben kell benyújtani, ők most csak utalványt kapnak. Polgármester

Egy pincérlányt üveglakkal vertek meg. Egy éjszakai verekedés sérültjét szállították tegnap a mentők Nyíregyházán a kórházba. Melega Mária 23 éves pincérlányt lakásán ismeretlen egyének megtámadták és össze-vissza verték. A verekedés éjjel fél 12 órakor történt, a támadók szeszszőlalkoztak Melega Mária-val és ennek az lett a következménye, hogy a pincérlány szobájának ablakszárnyait leemelték és azzal ütötték-verték. A szerencsétlen leány mellkasán és karján szenvedett súlyos sérüléseket. A verekedés ügyében a rendőrség széleskörű nyomozást indított, keresik az éjszakai garázdálkodókat.

Vattay Margit tánciskolájában augusztus 4-én diák-kolon kezdődik. Kossuth-u. 11.

Ne vegyen cserépkályhát, míg meg nem tekintette Debrecen legrégebbi kályhás mesterének cserépkályha raktárát, hol Magyarország egyik legrészeg gyártmányú cserépkályháiból választhat. Krisch kályhás-mester, Ispóty-tér 1. sz. (Nagyállomáson). Telefon 12-18.

Gyászrovat

ÓRIASI RESZVET KISERTE UTOLSÓ UTJARA DEAK ISTVANT

A debreceni társadalomnak egy általánosan ismert alakja távozott el Deák István személyében. Kiváló magyar típus volt, tősgyökeres debreceni. Mindig azok közé tartozott, akik a Kossuth-eszme diadalának örültek. Ezért volt tagja, egyik vezetője a Kossuth-körnek. Ezért volt tagja a Kossuth-dalkörnek is.

Ravatalánál együtt volt Debrecen város társadalmának igen sok nevezetes tagja. Így Vásáry István képviselő, beszercebányai Klein László nyug. honvéd tábornok, az Iparoskörnek számos tagja. A civisek közül itt-ott láttunk sok szép magyar fejet. De a nők és az ifjúság jelenléte is kifejezte azt a széleskörű tisztelést, amelyben Deák István élt és meghalt.

Ravatalánál dr. Hegyaljai Kiss Géza református lelkipásztor végezte a szertartást. Imádságában halát adott a Gondviselésnek azért a sok értékért, amely az elhunyt lelkében fényelt. Hűséges volt mindenkor Istennek és nagy magyar eszményeknek szolgálatában.

Valamennyien elkísérték a ravatalozó díszterméből a szép helyen lévő sírházhoz a függetlenségi eszmék halottját. A nyitott sírnál az egyházi szertartás után Nagy József ipartestületi tag mondott Isten hozzád-ot a Kossuth-dalkör zászlója mellett a nyugalomba térő nagy harcosnak. Végül a Kossuth-dalkör adott elő megindító gyászéneket.

Tóth István gazdálkodó 68 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozóterméből. Lakás: Szepességi-u. 43. Dankó temetkezés.

Zsom Lajosné szül. Danka Lidia 33 éves korában Debrecenben elhunyt. Temetése Nádudvaron lesz a református egyház szertartása szerint. Lakás: Nádudvar, Bocskay-utca. Szállítást a Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Osáky Margit 8 hónapos korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz a Köztemető ravatalozóterméből a református egyház szertartása szerint. Gyászolják: bánatos szülei, testvére, nagyszülei és a rokonság. Lakás: Lorántffy-utca 7. Temetést a Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Óz. Molnár Imréné temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozójából. Dankó temetkezés.

Óz. Jeszók Mihályné Harsányi Julianna 80. évében elhunyt. Temetése ma délután fél 6 órakor lesz a Köztemető II.-a. ravatalozóterméből ugyanaznak a Szent Anna-utcai temetőből átszállított férje hamvai mellé. Lakás: Honvédtemető-utca 25. Temetését Bartha vállalata végzi.

Molnár Istvánné Daku Julianna 72. évében elhunyt. Temetése ma délután 6 órakor lesz a Köztemető II.-a. ravatalozóterméből. Lakás: Fülöp-utca 33. Temetését Bartha vállalata végzi.

Györi Istvánné Soltész Mária 67. évében elhunyt. Temetése ma délután 6 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozójából. Lakás: Cserepes-utca 14. Temetését Bartha vállalata végzi.

Az olajosnövények termesztése Délkelet-Európában

Magyarország legfontosabb olajos növénye a napraforgó. Rajta kívül mákot, repcét, szójababot, ricinust, az olajosmagú rostosnövények közül pedig lent és kendert termesztünk. A mostani háború előtt napraforgómagot magában 7800, köztes művelésben 174.000, repcét 10.400, szójababot 3000, mákot magában 10 ezer, köztes művelésben 27.000, ricinust 1600, kendert 13.600, lent 12 ezer hektáron termesztettek. Az olajos növények termesztése ma kötelező a magyar gazdák számára.

Nem hivatalos adatok szerint tavaly Magyarországon az olajos növények vetésterülete a következő volt: napraforgó 100.000, repce 30.000, ricinusz 10.000 hektár. Szlovákiában régebben főképpen repcét termesztettek, de a tengerentúli oljimpot miatt ez a művelési ág egy időre háttérbe szorult. Most az tervezik, hogy a repce vetésterületét legalább 4500 hektárra növeljék. Hasonlóképpen növekedésben van a máktermelés is. A szükségesnél azonban nagyobb, mint a termelés. Azokat a mezőgazdákat, kik tavalyama köteleességüknek, hogy kukoricáért termesszenek, nem tettek eleget, az idén máktermelésre szorították. Szakkörök így remélik, hogy a mák vetések legalább 4500 hektárra növekednek. A napraforgó Szlovákiában éghajlati okok miatt nem jelentős olajosnövény.

Horvátországban legfőbb a napraforgó, repce és a szójabab. Azelőtt majdnem kizárólagosan repcét termesztettek, de 1939-ben már 4000, 1942-ben pedig 17.000 hektár volt a napraforgó vetésterülete. Termelését a szójababbal együtt előnként propaganda tevékenység mozditja elő. Szójababot nagyban a német alapítású Uljura termeszti. Az idén 11.500 hektárt vetettek be szójababbal. Magyarországból és Németországból nemesített vetőmagot importált a földművelésügyi minisztérium és így remélik, hogy a repcetermesztésük is megerősödjön.

Köszönetnyilvánítás. Szeretett édesanyánknak, özv. Kiss Bálintné Szabó Juliannának a temetésén megnyilvánult részvételt, a ravatalára küldött koszorúk és virágokért rokonainknak és jóismerőseinknek ezúton mondunk hálás köszönetet. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás. Istenben boldogult szeretett édesapánknak, Seres Dánielnek a temetésén megjelent rokonak, jóbarátok és ismerősöknek részvételi-kért és a ravatalra küldött virágokért ezúton fejezem ki hálás köszönetemet. Seres Kálmán, gépkocsivezető.

Drágán szállítanak a bérkocsisok. Kálmánchey Gábor, Dózsa-utca 6. szám alatti lakos feljelentett több bérkocsist azok közül, akik a Szechenyi-utcán állnak, mert egy alkalommal lakásától az állomásra mindegyik csak 5 pengőért lett volna hajlandó kivinni. Az ügyben megindult a vizsgálat.

A téglavető református egyházzrészli körzet imaházában 1943 augusztus 1-én délelőtt a 9 órakor kezdődő istentisztelettel kapcsolatban egyházzrészli körzeti tanácsának megalakítására üggyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Bibliát olvas és imát mond Erdel Károly, az egyházzrészli körzet lelkipásztora. 2. A tanácsosok megválasztása. 3. Lelkészi beszámoló az egyházközzeti munkáról. 4. Egyházunk szociális feladatairól előadást tart Ráthonyi Lajos áll. isk. igazgató, egyházközzeti gondnok. 5. Indítványok. 6. Ima és záróének. Ösgyűlésünkre címedet, mint egyházközzeti tanácsunk tanácsos-felöltjét meghívjuk a megjelenésére feltétlenül szükséges. Előnézés.

tes ismét föllendül és eléri a háború előtti 10.000 hektárt. Horvátországban egyébként a legutolsó adatok szerint mintegy 2 millió olajfa is van.

Szerbiában a háború kitöréséig keves olajosnövényt termesztettek. Leginkább csak a Bánát jött e szempontból számításba, azonban ma már Szerbiában is nagyobb területeket vetettek be főképpen napraforgóval és szójababbal, valamint kenderrel.

Románia Délkelet-Európa egyik legnagyobb olajostermő országa. Legfőbb növénye e szempontból a napraforgó, a szója és a repce, valamint a rostos növények közül a kender és a len. Utóbbi időben meg növekedett a gyapottermő terület is. Az olajosnövények termesztésével elsősorban a Solagra nevű német-román társaság foglalkozik. Az idén az olajosnövények vetésterülete 500 ezer hektár volt.

Bulgáriában is erőteljes fejlődést mutat az olajosnövények termesztése. Legfontosabb e szempontból a napraforgó, a szójabab és a gyapot. Termesztenek ezenkívül még lent, földi diót, mákot, repcét, szerszámot és ricinust, valamint kendert. Tavaly egyedül a szójabab vetésterülete 70.000 hektár volt, a napraforgóé 200.000. Mióta Bulgáriához csatolták Tráciát és Macedóniát, jelentős az oliva-olaj termesztése is.

Görögországnak legfontosabb zsidóforrása az olajfa. 1929-ben 240.000 hektáron nevelték olajfát. Bár Macedóniát és Tráciát Görögország elvesztette, Spanyolország és Olaszország után a harmadik helyen áll az oliva-olaj termelésben. Zsidóforrás továbbá a gyapotmag és a szeszamag is. 1940-ban 20 ezer tonna szeszamagot termesztettek. Az idén sok intézkedés történt a növényi olajok termelésének fokozására, tekintettel a zsidóforrás biztosítására.

A belügyminiszter az Országos Társadalombiztosító Intézetnél az elsőfokú szakon Vadász Lajos fogművest a középiskola négy osztályának elvégzéséhez kötött állású állami gyakorlatnok részére megállapított illetményekkel ideiglenes minőségű elsőfokú biztosítási gyakorlatnokká nevezte ki.

A Kossuth-dalkör negyvenedik jubiláris közgyűlése. Ma délelőtt tartja a Kossuth-dalkör negyvenedik jubiláris közgyűlést. Az ünnepség reggel fél 9 órakor a római katolikus templomban zászlószenteléssel kezdődik, majd 11 órakor a Kis-templomban Uray Sándor református lelkipásztor áldja meg a zászlót, 12 órakor a dalkör díszközgyűlést tart Bartha István nagyvállalkozó elnöklésével az ipartestület dísztermében.

Ellopták a kerékpárt! Fehértólyi Jenő, Meszena-utca 14. szám alatt lakó vaskereskedősegédnek, míg egyik kocsmában talozott. Kára 250 pengő.

Megívott egy liter ecetet. Marián László, Petneházy David-utcai lakos, 4 és fél éves gyermekét megívott egy liter ecetet. Súlyos mérgezéssel szállították ki a klinikára.

Gyógyíthatatlan betegsége miatt öngyilkos lett. Illyés Imréné 49 éves balmazújvárosi lakos gyógyíthatatlan betegsége miatt felakasztotta magát. Temetésére az ügyészség megadta az engedélyt.

Hírdetmény. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága értesíti a város érdekelte lakosságát, hogy a m. kir. honvédség a hajdúhadházi iktéren ezévi augusztus hó 2, 3, 4, 5, 6-án, valamint 9, 10, 12, 13, 17 és 19-én reggel 7 óráig délután 18 óráig éleslővésztet tart. A lögyakorlat papjain a jelzett időben a lötéren tartózkodni tilos.

Ábitat

A tavasz mindig fájt nekem. Most is sajnó szívem. — Bekandikálok álmodón, ösvények, réseken, Kutatva nézem mindenütt Reád talállok-e? S a szót, mit néked suttogok Vajon meghallod-e?

Sötét az élet itt kívül, Fázom és szomjazom, ... A lelked ugyan hol lehet. Itt? vagy más csillagon? Vagy széjjelszórta szélfele S felitták fák, fűvek? Belőli nyult sátor fölém S utamra szőnyegek?

Gyötrelmek útján, nem tudom Mikor, miért s hogyan, Halottan is fejem fölő Borulás virágosan, S ha nem várnálak, akkor is Övön sétálsz felém, A földi gyászban itt alant Té vagy a hit, a fény.

Isten, ne vedd bűnömnek ezt. Hogy más az én imám, S te áldott szemed az ő Szemével néz le rám, — S ha Miatyánkot mormolok. Az is csak költemény, — Ne ródd bűnömnek Istenem, Hogy így imádlak én.

RADVÁNYNÉ RUTTKAY E. T. A.

A hordó új ára

A m. kir. kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter a hordójelzési díjszabás újabb megállapítása tárgyában keit 102.300—1943 K. M. sz. rendelete értelmében a hordójelző hivatalokban jelzés céljából bemutatott hordókért, a hordó úrtartalma na km-ben 1943 augusztus 1-től kezdődőleg az alábbi hordójelzési díjakat kell lefizetni:

- a) Közöséges hordókért 50 liter úrtartalomig beszárolg drb-ként 40 f, 50 literen felül 150 liter úrtartalomig drb-ként 70 f, 150 liter úrtartalomig nagyobb minden hordóért 10 literenként 06 f. A 10 liternél kisebb maradék a díj felszámításánál teljes 10 liternek tekintendő. b) Sörös hordókért 72,5, 25 50 literes hordókért drb-ként 40 f, 100 literes hordókért drb-ként 70 f, 200 literes hordókért drb-ként 1 P. 300 literes hordókért drb-ként 140 P. Polgármester.

KORPA KIUTALÁS TEJTERMELŐ RÉSZÉRE

Értesitem a tejtermelők és társaságok vezetői gazdákat, a kik teheneik részére a Közlekedési ügyosztálynál korpát igényeltek, részükre korpa mennyiség utaltatott ki és azt a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Tiszántúli Kirendeltségének (Hunyadi-u. 13.) szám alatti telephelyén az igénybejelentési lap szelvényeinek bemutatása ellenében naponta d. e. 8—12 óráig augusztus 2-án 1—175 augusztus 3-án 176—350 augusztus 4-én 351—500 augusztus 5-én 505—675 augusztus 6-án 676—825 augusztus 7-én 826—825 sorszámig átvehetik. Felhívom az igénylők figyelmét arra, hogy a korpa átvétele végett szákat vigyenek magukkal. Polgármester.

TÖLTŐTOLL TINTAKULIK, JAVÍTÁSOK HURAY műszeres-mester Deák F.-u. 14. Telefon: 17-93

MOZI

MIT LÁTTUNK?

Hotel kikelet. (Vigszínház.) Maga ható, kedves, épkézláb meséje szerelmi történet ez a több év előtti termésmagyar produkció. Jó színészek, ügyes alakítása teszi élvezetessé a kockákat. A megelőző világ-híradó érdekes.

Miért? (Hungaria) Tipikus Vassari mese, sok hűhóval, hősnője egy makrancos szelvénykísaszonny. Műráti Lili. Aki nevetni akar, annak ajánljuk ezt a filmet. Jó nyári szórakozás, érdemea vilt felújítani.

HETFŐN elsőknek közli minden sporteseményt a Tiszántúli Déli Hírlap.

Halálos szerencsétlenség a vasúti síneken. Zalaegerszegről jelentik: Balázs István pest-szenterzsébeti nyug. pénzügyőri főszemlész feleségével együtt rokonai látogatás után a Vínce-majorból az ötvösi állomásra igyekezett a vasúti tőtesen. Tűr. je határában Balázs István megbotlott és olyan szerencsétlenül esett el, hogy feje belevágódott a sinbe és szétfloccant az agy-veleje. A helyszínen meghalt.

Augusztus elején új tanfolyam kezdődik a Simay Magdolna és Sipkovits Béláné Slezák Mária gyorsíró- és gépiró-iskolájában, Piac-utca 78. Előkészítés államvizgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. — Telefon 22-58. Debreceni tanker. főig. eng. szám: 5548/1942—43.

Hírdetmény. Debrecen sz. kir. város törzsméneséből törzskönyvezett kancák, kancacsikók, herék csikók, az Állattenyésztési Alap bikái közül több továbbtenyésztésre is használható koros magyar bika, a városi törzsgyűléstől ténén és bikaorja kerülnek árverés útján eladásra a f. évi augusztus hó 9-én tartandó országos vásáron a Baromvásárral reggel 9 órakor. Erre a vételi lehetőségre az érdekeltek figyelmét felhívom. Gazdasági tanácsnok.

Fiaink pilótaképzésére áldozunk két fillért! Kérjünk reptülbélyeget.

Hírdetmény a vetésterületek összeírásáról. A vetésterületi adatok felülvizsgálata során megállapította a hatóság, hogy a vetésterületi adatokat többszöri felhívás ellenére többben még ezideig sem jelentették be. Felhívja a városi elsőfokú közigazgatási hatóság mindazokat, akik adatszolgáltatási kötelezettségüknek még nem tettek eleget, hogy műszertésukat azonnal pótolják, illetve a vetésterületi adatok beszolgáltatása végett az elsőfokú közigazgatási hatóság (Kossuth-u. 20.), földszint 46. számú helyiségében azonnal jelenjenek meg. Figyelmezteti a hatóság az adatszolgáltatásra kötelezetteket, hogy az 1929-XIX (te. szerint) „az adatszolgáltatás kötelezett a statisztikai adatoknak a legjobb tudomása szerint és kellő időben való beszolgáltatásáért felelős”. Ugyancsak a törvénynek rendelkezései szerint mulasztás esetén a hiányzó adatokat a m. kir. Központi Statisztikai Hivatal a mulasztóval költ-ségére a helyszínen szereszheti be. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

Betétjét jól kamatoztatja vállalkozásokat finanszíroz, értékpapírokat ad, vesz Váradegyházmegyei Takarékpénztár R.-t. Debrecen, Piac-utca 43.

Rádió

- Magyar 1.60 Dunai (Brünn.) 1.00 Olasz 1.00 Zágráb 1.00 17.30 Pozson 18.30 Olasz 18.40 Olasz lam és l 20.30 m. 21.30 Duna (Brünn.) 22.00 Duna (Brünn.)

BUDA

- 4.00 Üzen 4.45 Reggeli 7.00 Hírek 7.30 zene. 7.40 Hírek 10.15 Szék 11.19 Vezénye 1. Vasárnap 11.19 rókák 11.19 ganynó, városi 11.19 házi V 11.19 Fucsik 11.19 Lincke 11.19 dög J 11.19 har: D 11.19 Brucki 11.19 11.19 Ré 11.19 11.40 H 11.40 kolaba 11.40 János 11.40 2.00 Har 11.40 nusz. 11.40 Or 11.40 Hír 11.40 1.20 Időj 11.40 Hon 11.40 keresz 11.40 Wel 11.40 jászik. 11.40 I. Sver 11.40 Losonc 11.40 ban. 3 11.40 4. Szá 11.40 Weinr 11.40 2.30 Hír 11.40 2.45 Műs 11.40 Ulána 11.40 5.00 Dél 11.40 Közben 11.40 Makay 11.40 bé De 11.40 regény 11.40 4.15 Hír 11.40 4.45 166 11.40 5.00 Gon 11.40 czián 11.40 tanács 11.40 ügyi r 11.40 sbroza 11.40 5.15 A 11.40 I. Mi 11.40 lánv. 11.40 kering 11.40 Hangr 11.40 5.50 A 11.40 János 11.40 6. és 11.40 előad 11.40 5.10 Ta 11.40 muzsi 11.40 nékar 11.40 6.30 Eg 11.40 Erdél 11.40 De G 11.40 6.50 Hír 11.40 7.00 S 11.40 keink 11.40 felbő 11.40 zsi, T 11.40 A rá

A DEBRECZENI UJSÁG RÁDIÓMŰSORA

1943. évi augusztus hó 2-től 1943 augusztus hó 8-ig.

Rádió-hírszolgálat

Magyar nyelvű hírek

- 1.16 Dunai német adók. 325.4 m. (Brünn.)
- 1.00 Olasz rádió 25, 41 rövidhullám
- 1.00 Zagrabi rádió 276 középhullám
- 1.30 Pozsonyi rádió 760 m.
- 1.30 Olasz rádió 1925 rövidhullám
- 1.15 Dunai német adók 325.4
- 1.40 Olasz rádió 25.45 rövidhullám és II. középhullám 221 és 263 m.
- 1.25 Dunai német adók 253.4 m. (Brünn.)
- 1.30 Dunai német adók 325.4 m. (Brünn.)

Hétfő

Augusztus 2.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 „Üzen az otthon” A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 7.00 Hírek.
- 10.15 Székesszékesfővárosi Tűzoltózenekar. Vezényel Eördögh János.
- 1. Vasady Béla: Műszaki hadapródok indulója. 2. Balfe: A cigányos nyílány. 3. Ertl: Nagyvárosi gyermek, keringő. 4. Ernőd: Házi Vilmos: Ferkó, induló. 5. Fucsik: Elbtalgruss, induló. 6. Lincke: Berliini egyveleg. 7. Eördögh János: Magyar tánc. 8. Lehár: Dal és csárdás. 9. Král: Brucki táborban, induló.
- 11.15 Részletek Verdi dalművéből.
- 11.40 Hogyan készítsük el a népszerű kolbászt? Radnai János előadása.
- 2.00 Harangszó. — Fohász — Himnusz.
- 2.10 Orlay tánczenekar játszik.
- 2.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vizállaajelentés.
- 1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 2.00 Weidinger Ede szalonzenekara játszik.
- 1. Svendsen: Norvég rapszódia. 2. Losonczy Lajos: Este a kiskapuban. 3. Siede: Szerelmi üdvözlés. 4. Szántó Jenő: Páztordal. 5. Weininger Ernő: Pepító.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés. Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.00 Delutáni muzsika.
- Közben 3.30 Nagy magyar regények. Makay Gusztáv dr. előadása Szabó Dezső: Az elsodort falu című regényéről.
- 4.15 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 Gondozzuk ruházatunkat. Viczián István dr. miniszteri osztálytanácsos előadása. A közellátásügyi minisztérium rádió előadás-sorozat.
- 5.15 A Rádiózenekar műsorából. 1. Millöcker: A koldusdiák, nyílány. 2. Josef Strauss: Akvarélek keringő. 3. Lehár: Éva, egyveleg. Hangfelvétel.
- 5.30 A végekről. Bárdosi Németh János, Mécs László, Tompa László és v. Hódvágy Béla verseiből előad Táray Ferenc.
- 6.10 Takács Fehér: Soproni barokk muzsika. Előadja az Operaház zenekara, vezényel Rajter Lajos.
- 6.30 Egy francia író, aki felfedezte Erdélyt. Lengyel Tamás előadása De Gerandoról. Feolv.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 Szeretlek Roxelánom. Emlékeink a régi Népszínház operetveiből. Közreműködik Raffay Erzsébet, Thuray Gizella, Csongor István A rádiózenekar vezényel Turay

- Mihály. Az összekötő szöveget írta és elmondja Pataky József. — Rendező A. Balogh Pál.
- 6.20 Egy régi katona. Szendrői Kovács Aladár idéjja Kaffka Margit novellájából. Rendező Fábry Zoltán.
- Személyek: Nagymama — Tasnády Ilona; Csörke — Mézáros Ági, Gerliczy Miska — Naszódy Sándor.
- 8.50 Szendlay László cigányzenekara muzsikál a Baross-kávéházban.
- 9.40 Hírek.
- 10.10 Szalonötös. 1. Fridl Frigyes: Keringő. 2. Boka: Kesergő. 3. Rimszkij Korzakov: Hindu dal. 4. ivnce Ottó: Egy dal zongorázom. 5. ifj. Szabó Béla: Elhagyottan. 6. ifjú Godard: Parasztánc.
- 10.50 Táncczene.
- 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 4.15 Szórakoztató zene. Népszínműrészletek. 1. Bihari nyitány. Előadja a rádiózenekar, vezényel Turay Mihály. 2. Népszínműrészletek, előadják: Csongor István, Raffay Erzsébet, Nagy Izabella.
- 5.00 Azonos Kassa műsorával.
- 7.00 Egy római jogtudós. Sztelholó Zoltán előadása Aemilius Papinianusról.
- 7.20 Carusó műsorából.
- 7.40 Római hangverseny. Sötér István elbeszélése. Közreműködik: Riegler Tibor (zongora).
- 8.20 Táncczene. Utána: Hírek.

KÜLFÖLD

- POZSONY: 19.40 A rádiózenekar hangversenye. — SOTTENS: 19.15 Könnyű szórakoztató zene.

Kedd

Augusztus 3.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 „Üzen az otthon” A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. — Közlemények. — Reggeli zene.
- 10.00 Hírek.
- 10.15 A Mária Terézia 1. honvéd gyezed zenekara. Vezényel Várhalmi Oszkár. 1. Adam: Ha én király volnék — nyílány. 2. Johann Strauss: Bécsi vér, keringő. 3. Kiss-Angyal Ernő: Cigánygróf, egyveleg. 4. Dostal: Magyar lakodalom, egyveleg. 5. Lehár: Horthy Miklós-induló.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 11.15 Benes Gyula zongorázik.
- 11.40 Divattudósítás.
- 12.00 Harangszó. — Fohász — Himnusz.
- 12.10 Szovinszky László szalonzenekara játszik. 1. Kéler Béla: Vigjátéknyílány. 2. Hámosi: Lillafüredi emlék. 3. Rixner: Játék a szelben. 4. Roland: IKS menetek. 5. Rossini: Tarantella. 6. Winkler: Rheinsbergi emlék. 7. Kacsóh Pangrácz: János vitéz, részletek. 8. Barth: Eszaki ballada. 9. Lincke: Jánosbogar. 10. Malando: Pasodoble.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vizállaajelentés.
- 1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 2.00 Dalok. 1. Schubert: A vándor éjindala. 2. Schumann: Kedves tiltakozás. 3. Fauré: Álom után. 4. Marx: Szélmalmok. 5. Grieg: Solvejg da la. Kodály: Hány János, Toborzó, előadja dr. Palló Imre. 7. de Falca: Spanyol dal. 8. Denza: Occhi di fata, dal (Gigli).
- 2.30 Hírek. Műsorismertetés.
- 3.00 Rendőrzene. Vezényel Bán-

- fai Miklós. 1. Banfalvi Miklós: Induló. 2. Fígedy Sándor: Magyar hangversenynyílány. 3. Huszka: Aranyvirág, egyveleg. 4. Buday Dénes: Orgonavirág, lassúkeringő. 5. Rabock: Szaxofonszólo. 6. Friml: Indián szerelmi dal. 7. Zakál Dénes: Egy édes medveboc. 8. vitéz Babó Zoltán: Zászlónkra esküszünk, induló.
- 3.45 Gyermekdélután. Aranyisp. Gyökössy Endre verseiből énekelnek és szavalnak a gyermekszereplők. Zenéjét szerette: Manchen Mariska és Tiboldi József. Az előadást Harsányi Gizi vezeti.
- 4.15 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 Magyar nóták. Matolcsi Margit és Vargha Imre énekel, kíséri Horváth Dudás József és cigányzenekara.
- Matolcsi énekszámai: Balázs Árpád: Akit én szeretek, nem való közelek. Elvitték a szeretetet piroscsákós huszárnak. Dankó Pistá: Három sós percc. Szentirmay Elemér: Egy rózsafán megszálltam száz rózsát. Az én szobám kicsike, de meleg. A szögedi sürgönypózna jaj de maga.
- Vargha énekszámai: Egressy Béni: Felleg borult az erdőre. Balázs Árpád: Gyere velem akác-lombos falumba. Végig mentem az utcán. Lekaszálták már a rőtét. Huber Gyula: Csendesesen, csak csendesen. Fűredi gyűjtéséből: Háznak előtt mennek el a huszárok. Népdal: Édesanyám, édesanyám.
- 5.45 A zombori Szenteleky Társaság kolozsvári irodalmi estjének közvettése. Közreműködik: dr. Reöck Kemény János báró, vitéz Hódvágy Béla, Fekete Lajos és Török Erzsébet. Zongorán kíséri Farkas Ferenc.
- 6.20 A Hungária Park tánczenekara játszik a Park zenepavillonjából.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 A Székesszékesfővárosi Zenekar hangversenyének közvetítése a székesfővárosi képtár kertjéből. Vezényel eFrencsik János.
- A szünetben kb. 8.00 Takács Gyula verseit elmondja Apáthy Imre.
- 9.00 Vidám hétköznapok. Ambrózy Agoston vidám cserevege.
- 9.20 Géczy Barnabás zenekarának műsorából. „Szerenádok.”
- 9.40 Hírek.
- Utána löversenyeredmények.
- 10.45 Operettrészletek.
- 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 4.15 Muzsikáló mesék.
- 5.00 Azonos Kassa műsorával.
- 7.00 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrája.
- 7.30 A Hungária Park tánczenekara játszik.
- 8.10 A verbunkos tánc. Sóllyom Károly dr. néprajzi előadása.
- 8.30 Farkas Józsa és cigányzenekara muzsikál a Bodó-kávéházban.
- Utána Hírek.

KÜLFÖLD

- POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.20 Szórakoztató zene.

Szerda

Augusztus 4.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 „Üzen az otthon” A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.00 Hírek.
- 10.15 Szórakoztató zene.

- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 11.15 Kámarazene.
- 11.40 Apám, Palásthy Marcell elbeszélése.
- 12.00 Harangszó. — Fohász — Himnusz.
- 12.10 Szórakoztató zene.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vizállaajelentés.
- 1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 2.00 A Folyamterők fúvószenekara. Vezényel ifj. Fricsey Richárd. 1. Várhalmi Oszkár: Béla király-induló. 2. Pécsi József: Erő és öröm. 3. Fricsey Richárd: Ladiladilom. 4. Pangrácz Géza: Magyar vitézek. 5. Széperdösi Béla: vitéz Csátary dandár-induló. 6. Ipolyi Dezső: Oroszföldön, katonadal. 7. Doroszlai Károly: Szent István-induló. 8. Ruzinkó Nándor: Gyorsdandár induló. 9. Szomor László: Folyamdandár induló. 10. Fígedy Sándor: Magyar lovassági induló.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés. Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.30 Édes anyanyelvünk. Halász Gyula előadása.
- 3.55 Pertis Jenő és cigányzenekara muzsikál.
- 4.15 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 A Budapesti honvéd őrszázalój zenekara. Közvetítés a Városligeti Pavilonból. Vezényel Pongrácz Géza. 1. Galambos Károly: Magyar vitéz, induló. 2. Eördögh János: Magyar nyílány. 3. Johan Strauss Bor, dal, asszony, keringő. 4. Keltelbey: Tündérek birodalmában. 5. Eismann Mihály: Gyözni, győzni, induló.
- 5.35 Hegyen tó, völgyön tó. A közvetítést a csíkszéki Tushádfüredről vezeti Csanády György.
- 5.50 Sain-Saens: Havanaisé.
- 6.00 Honvédműsor.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 Dr. Tasnády László magyar nótákat zongorázik.
- 7.15 Készenlünk végtelenség. Versek a tengerről. Összeállította és a bevezető szöveget írta Illés Endre. A verseket elmondja Mezey Mária.
- 7.40 Eissler Fanny estje. Egy híres táncosnő muzsikáló emlékei. — Eördögh Béla összekötő szövegét elmondja Szörényi Éva. Közben hanglemezek.
- 9.00 Műteremesarnok. — Látogatás Kontuly Béla festőművésznel. — A közvetítést vezeti Budinszky Sándor.
- 9.10 Roósz Emil szalonegyüttese játszik.
- 9.40 Hírek.
- 10.10 Esti muzsika.
- 11.00 Magyar nóták. Hanglemezek. 1. Buday Dénes: Leszáadt a hulló csillag (Palló Imre dr.) 2. Balázs: Mit keres a temetőben. stb.
- 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 4.15 Szalonötös.
- 5.00—6.50 Azonos Kasas műsorával.
- 7.00 Nagy magyar geológus. Méhes Gyula dr. egyetemi magántanár előadása Koch Antalról születése 100. évfordulóján.
- 7.15 Kodály: Nyári este. Előadja az Operaház zenekara, vezényel Rajter Lajos.
- 7.35 Arvix, Ormos Gero elbeszélése.
- 8.00 Sylvia és Rudolf Maendzlinsky zongorázik. Magyar-szlovák művészcseré.
- Utána: Hírek.

KÜLFÖLD

- POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. 19.50 Kis hangverseny az ifjúság számára. 21.30 Szimfonikus hangverseny. — Olasz műsor: 21.50 Min-

denből mindenkinek. — Német műsor: 21.00 Egy vidám óra. 22.30 Könnyű zene.

Csütörtök

Augusztus 5.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 6.00 „Üzen az otthon” A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.00 Hírek.
- 10.15 Szórakoztató muzsika.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 11.15 Bányócsy Erzsébet hegedül.
- 11.40 Kalifornia aranykora. Ifjú Miklósvári Endre.
- 12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
- 12.10 Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János. 1. Stephanidesz Károly: Magyar ünnepi nyílány. 2. Alex: Vidám köztánc. 3. Kochmann: Firenzei keringő. 4. Rust: Szláv rapszódia. Wiszmüller Mihály: Palotás és csárdás. 6. Lehár: A vig özeveg egyveleg.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vizállaajelentés.
- 1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 2.00 Pertis Pál és cigányzenekara muzsikál.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés. Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.00 Művészelemez. 3.30 Nagy magyar életek. Kosáry Domokos dr. egyetemi magántanár beszél Zrinyi Miklósról.
- 3.55 Est a falun. Pataky József Péter verseket mond. Közvetítés a vidéki előadásorozat.
- 4.15 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 Wafner: Lohengrin — előjáték.
- 5.10 Tempieto. Baróti Géza vidám cserevege.
- 5.25 Simonszky Valéria zongorázik.
- 5.45 A Kertészeti és Szőlészeti Főiskola hívja az ifjúságot. Liszka Jenő, a Kertészeti Főiskola tanárának előadása.
- 6.00 A német birodalmi rádió műsorából. Szórakoztató zene.
- 6.35 Kegyetlenség. Kádár Eszter elbeszélése.
- 6.20 Hírek.
- 7.00 Lammemoori Lucia. Dalmú három felvonásban. Zenéjét szerette Donizetti. Közreműködik a Milánói Scala ének- és zenekara, vezényel Molajoli.
- 9.00 Hosszú ének. Szabó Lőrinc: Reggeltől estig. Egy reptőlőt emléke. Elmondja Gobbi Hilda.
- 9.20 Holcsey-együttes.
- 9.40 Hírek.
- 10.10 Oláh Kálmán cigányzenekara muzsikál.
- 10.50 Rádiózenekar.
- 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 4.15—4.45 Géczy Barnabás zenekarának műsorából.
- 5.00—6.50 Azonos Kassa műsorával
- 7.00 Deák a Bach-korban. Koroknay István történelmi előadása.
- 7.20 Magyar nóták. Doby Júlia és Lontay Rajner László énekel. — kíséri Vidák József és cigányzenekara.
- 8.10 Látogatás a lévai aragonitészolóban. A közvetítést vezeti Dövényi Nagy Lajos.
- 8.25 Orlay-tánczenekar játszik. Utána: Hírek.

KÜLFÖLD

- POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. 19.50 Olasz műsor: 19.40 Könnyű szórakoztató zene.

Péntek

Augusztus 6.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 4.00 „Úzen az otthon“ A Vöröskereszt baltársi rádiószolgálat.
- 4.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.00 Hírek.
- 10.15 Rendőrzene. Vezényel Bánfalvi Miklós.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 11.40 Gyermekeknek időszérió láplálása. Barabás Zoltán dr. egyetemi magántanár orvosi előadása.
- 12.00 Harangszó. Fohász. R/Áécsz. induló.
- 12.10 Sovinszky László szalonzenekara játszik.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
- 1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt baltársi rádiószolgálat.
- 2.00 Zenekari művek.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés. Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.05 Ifjúsági rádió. A csodagyermek. Történet Liszt Ferenc gyermekkorából. Irta: budai Balogh Sándor. A darabban előforduló dal zenéjét szerzte: Hegedűs Árpád. Előadják a gyermekszereplők Harsányi Gizit vezetésével.
- 3.35 Gáspár Lajos és cigányzenekara muzsikál.
- 4.15 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 4.45 Hírek.
- 5.00 A rádió hangversenydobogóján. Közreműködik: Höcht Margit — zongora; Janzer György — hegedű; Galgóczy Mária — ének.
- 5.50 Sportközlemények.
- 6.00 Német hallgatónknak.
- 6.20 Dankó-nóták. Éneklő Littasy György, kísérő Horváth Jancsi cigányzenekara. Zug a vihar. Búsán szól a kecskeméti öregtemplom nagyharangja. Páros élet. Darumadár gyere velem. Boldogtalan voltam. Még azt mondják nincs Szegezen hozorkány. Zug a szélvész. Volt nekem egy szép csillagom. Patogatott kukorica. Ihajdárom, csuhajdárom.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 A Hungária Park Tarkaestjének közvetítése.
- 8.30 Nyáresti muzsika. Közreműködik a Rádiózenekar.
- 1. Bece: Kis nyitány. 2. Harangzó Tamás: Álom, tangó. Künnecke; Szerelmi keringő. 4. Losonczy Dezső: Zombori megyeből. Sándor Jenő: Filmmegyeleg. 6. Ernst Fischer: Zenés híradó.
- 9.40 Hírek.
- 10.10 Kt mit szeret? Szórakoztató hanglemek.
- 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 4.15-4.45 Tánccsok zongorán.
- 5.00 Azonos Kassa műsorával.
- 7.00 Szórakoztató zene.
- 8.00 Fiatal magyar költők verseléből előad Ungváry László.
- 8.15 Rokokó muzsika.
- 8.25 Az újdíkt Keleti Kereskedelmi Főiskola. Nagy Iván dr. előadása.
- 8.45 Csárdások. Utána: Hírek.

KÜLFÖLD

POZSONY: 17.30 Hírek magyarul. Német műsor: 20.40 Szórakoztató zene.

Szombat

BUDAPEST I. MŰSORA

Augusztus 7.

- 6.00 „Úzen az otthon“ A Vöröskereszt baltársi rádiószolgálat.
- 6.45 Reggeli zene.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.00 Hírek.
- 10.15 Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János.
- 1. Herold: Zampa, nyitány. 2. D'Alberti Hegyek alján, ábránd.

- 3. Johann Strauss: Cigánybáró, keringő. 4. Bayer: Babalünder, egyveleg. 5. Ujváry József: Vig magyar, induló.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 11.15 Zenekari művek.
- 11.40 Hogyan védjük kézmunkánkat? Irta özv. Matuschek Richárdné.
- 12.00 Harangszó. Fohász.
- 12.10 A Budapesti honvéd őrszolgálat zenekara. Vezényel Pongrácz Géza.
- 12.40 Hírek.
- 1.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
- 1.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt baltársi rádiószolgálat.
- 2.00 Roósz Emil szalonegyüttes.
- 2.30 Hírek.
- 2.45 Műsorismertetés. Utána árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 3.00 Melles Béla zenekar. Vezényel Vársárhelyi Antal.
- 1. Doppler: Két huszár, nyitány. 2. Erkel: Bánk bán, ábránd. 3. Mosonyi Mihály: Álmos, balettzene. 4. Kéler Béla: Csokonai nyitány. 5. Huszka Jenő: Gül Baba, egyveleg.
- 3.30 A Balaton vize. Lukács Károly dr. előadása.
- 4.15 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 4.45 Időjelzés, hírek.
- 5.00 Táncczene.
- 6.00 Vidám hétköznapiok. Nyíró József csevegése.
- 6.15 Jámor László énekel.
- 6.30 Hangképek innen-onnan.
- 6.50 Hírek.
- 7.00 Akiket tenyerünkől etetünk. Dal és muzsika kedvenceinkről. Közreműködik: Szepesi — Stowasser Irén, Sikolya István, az ősz széköt szöveget elmondja Szemere Vera, a rádiózenekart vezényli: Vincze Ottó.
- 8.30 A világtudalom gyöngyei. Hogyan tréfált meg egy nemes hölgy egy nemes urat. Banello elbeszélése.
- 9.00 Csorba Gyula és cigányzenekara muzsikál és Utry Anna énekel a Metropol étteremből. Dalok: Népdal: Kilencez ütött az óra. Belezna Antal: Sárgadinyve levele. Mikor engem. Murgács Kálmán: Kisasszonynapjára Népdal: Madár az ágon. Járossy Jenő: Puli.
- 9.40 Hírek.
- Utána löversenyeredmények.
- 10.10 Filmdalok.
- 11.00 Táncczene.
- 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA

- 4.15 Táncczene.
- 5.00-6.50 Azonos Kassa műsorával.
- 6.30 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrája.
- 7.00 A Székesfehérvári eznekar hangversenye. Vezényel Unger Ernő. Utána: Hírek.
- 9.30 Löversenyeredmények.

KÜLFÖLD

POZSONY: 19.45 Zarah Leander és Marcel Wütrich énekel. — SOTENS: 19.45 Hegedűjáték.

Vasárnap

Augusztus 8.

BUDAPEST I. MŰSORA

- 7.30 Fohász. — Szózat. — Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Öszinte beszéd.
- 9.00 Szórakoztató zene.
- 1. Puget: XIV. Lajos, balettzene. 2. Boieldieu: A bagdadi kalifa — nyitány. 3. Liszt: Szerelmi álom, dal, előadja Marjay Erzsébet. 5. gróf Andrássy Tivadarné: Krasznahorka büszke vára; Balogh Ádám nótája; Csinom Palkó — éneklő Kórhé Endre. 5. Losonczy Dezső: Mozi mozaik.
- 9.30 Egészségügyi Kalendárium. Az Országos Közegészségügyi Intézet közleménye.
- 10.00 Református Istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Igét hirdet Ravasz László dr. püspök.
- 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a királyi udvari várplébánia templomból. A szentbeszédet mise közben Közi-Horváth József dr. pápai kamarás, a Szent Imre kollé-

gium prefektusa mondja.

- 12.15 Levente-műsor.
- 1. Vasvári József: Levente-élet — induló. 2. ePtfőfi: Kiskunság. — Elmondja egy levente. 3. A munka ünnepe. P. Tarcsafalvy Levente tábort főlélekész előadása. 4. Boka András: Régi magyar táncok. 5. Üzenetek. 6. Fricsay Richárd: Ladiladilom, induló.
- 12.15 Rádiózenekar. Közreműködik: Farkas Honka. Vezényel: Rajter Lajos.
- 1.45 Időjelzés, hírek, vízállásjelentés.
- 2.00 Művészlemez.
- 1. rész. Dalművészetek és hangszereszők. II. rész. Erna Sack és Jean Sablon műsorából.
- 3.00 Mezőgazdasági tanácsadó. Istállótágyakihordás és alászántás. — Őszi vetések állati kártevői Kadocsa Gyula dr. kísérletügyi főigazgató előadása. A földművelésügyi miniszterium rádióelőadásorozata.
- 3.45 Dal, jánc, hangulat, Közreműködik Fábry Éva, Ács Ági, Bodnár Pirokska, Kísfalvy Ferenc, a rádiózenekar Vincze Ottó vezénylésével.
- 4.25 Hírek magyar, német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven.
- 5.00 Ravel: La valse, táncművelemény.
- 5.15 Fatornyó fürdőházak. Krudý Gyulával régi magyar fürdőhelyeken. Összeállította Rónay György. Elmondja Toronyi Imre.
- 5.40 A kanyargó Tisza partján. Vörös Sári és Báthly Badics Gyula magyar nótákat énekel, kísérő Bur Sándor cigányzenekara.
- 6.25 Akiket mindig szívesen hallgatunk. Nagykovácsi Ilona csevegése.
- 6.35 Károlyi Gyula Chopin-műveket játszik.
- 6.50 Hírek.
- 11.45 Hírek.
- 7.00 Könnyű zene, könnyű percek. Közreműködik Marjay Erzsébet, Angyal Nagy Gyula, budaházi Fehér Miklós, Reményi Sándor, Budapesti kamarakórus Paulovits Géza dr. vezetésével és a rádiózenekar Bertha István vezénylésével.
- 9.00 Nyár derekán. Szelezky Zita verseket mond.
- 9.15 A Légtérők fúvózenekara. Vezényel Dorozsai Károly. Macinelli Velencei képek.
- 9.40 Hírek.
- Utána löversenyeredmények.
- 10.00 Hangképek a vasárnap sportjáról. Beszél Pluhár István és dr. Legényei József.
- 10.30 Táncczene.
- 11.45 Hírek.

BUDAPEST II. MŰSORA:

- 9.00 Mindenből egy keveset.
- 1. Cimara: Titkos házasság — nyitány. 2. D'Albert: Hegyek alján, kettős. 3. Sor: Téma és variáció. 4. Schumann: Nagysugárhoz. Katicabogar. 5. Haydn: Magyar rondó. 6. Goldini: Furlana. 7. Malneck: Capriccio. 8. Budapesti Dénés: Csodafükkör. Katinka dala, éneklő Barabás Sári. 9. Lehár Ferenc: Friderika, Oh lányka Oh lánykám, éneklő Sárdy János. 10. Tosli: Ha úgy akarod, dal, előadja Tino Rosi. 11. Bochmann: Véget nem érő tavasz. 12. Martiny: Szeretnék szántani. 13. Erdélyi Mihály: Aranyárga falevel. Boldog az életben, éneklő Némery András. 14. Huszka: Mária főhadnagy. En teveled, előadja Major Ida és Katal László. 15. Dubin: Halálraítéltek, keringő. 17. Vitéz Major István: Farsangi mámo, éneklő: Solthy György. 21. Lincke: Örüljétek az életnek, egyveleg. 27 Kiss Angyal Ernő: Álmodsz ugy-e rólam, dal, éneklő Nemes Török Rózsa. 28. Serly Lajos: Cigány Panna az a híred; slb.
- 12.15 Kamarahármas. Tagjai: Országos Tivadar (brácsa), Hartav Péc (fuvola), Gémes Irén (hárfa).
- 3.00 A Mária Terézia I. honvéd gy. ezred zenekara. Vezényel Várhalmi Oszkár.
- 4.25 Magyar filmzene.
- 7.00 Károlyi Gyula Liszt-műveket zongorázik.
- 7.20 A forradalmár miniszterné. Dánielné Lengyel Laura előadása Madame Rolandról, halála 150. évfordulóján.
- 7.50 Nagy mesterek — örök művek.
- 9.00 Hírek.
- 9.30 Löversenyeredmények.

Javítsa rádiólat szakemberrel
forduljon **FERENCZY**
rádiólaboratóriumához, Cegléd-u. 1. Telefon 38-35

A gyümölcs helyes szedése és csomagolása

Nem elég a gyümölcsöt jól megtermelni. A termelőnek érteni kell az értékesítési lépéseket is. Ezek a feladatok már a gyümölcszüretnél megkezdődnek. Értékesítési lehetőségeinket rendkívül befolyásolja, hogy mennyiben elégitjük ki a piac kényes igényeit, hogyan történik a gyümölcsünk leszedése, válogatása és csomagolása.

A gyümölcs teljesen érett állapotban leszedve a legízletesebb, legzamatosabb. Saját szükségletünkre, vagy a helyi piac részére mindig éretten szedjük. Ha azonban a gyümölcsöt nagyobb távolságra kell szállítanunk, akkor azt a teljes érés előtt kell leszedni. Befőzésre a fél-érett, sőt néhol az éretlen gyümölcsöt használják. A gyümölcs leszedésének idejére ezenfelül a helyi viszonyok, a gyümölcsnek és azok fajtái is befolyással vannak.

Minél érettebbül szedjük le a gyümölcsöt, annál tovább lehet azt eltartani. Természetesen azonban, hogy ez a korai szedés mindig a gyümölcs minőségének a rovására történik. A korán leszedett gyümölcs „utóérik”, vagyis a fekvésben érik meg. Van azonban olyan gyümölcsök is, amelyek fekvésben nem érnek meg, ilyenek a szamóca, málna, szeder, ribizke, cseresznye, ezeket tehát mindenkor érett állapotban kell leszedni.

A gyümölcs nevéves, hármasos állapotban szedni nem szabad. Szedésre lejobban a boros időjárás felel meg. Esős időben, vagy forró napsütésben is kerülni kell a szedést, mert a nyirkos vagy a naptól erősen felhevített gyümölcs könnyen romlásnak indul és hamarveszt, tetszetős külsejét hamar elveszt. Ha mégis a forró napokon kellene a gyümölcsöt leszednünk, akkor a leszedett gyümölcsöt azonnal árnyékos helyre, vagy méginkább hűvös helyre vigyük, hogy ott minél gyorsabban és minél jobban lehűljön.

A szedés idejét naptár szerint megmondani nem lehet, mert az időjárás és helyi viszonyok szerint különböző, sőt egy és ugyanazon fajta gyümölcsei sem érnek egyformán. Az első érett gyümölcsöket a fa koronájának déli oldalán megtalálni, ezek hamarabb is leszedhetők, mint azok, amelyek a fa koronájának északi oldalán csingenek, vagy amelyek a korona belsejében vannak. Eppen ezért helytelen volna, különösen a nyári gyümölcsöknél bevért az az időt és a szedést akkor kezdni, amikor a fán minden gyümölcs megérett, mert az ilyen, különböző érettségi állapotban lévő gyümölcs csomagolva hamarosan megromlana, ezért tehát szállításra is alkalmatlan lenne. A gyümölcsöt ilyenformán ne szedjük le egyszerre, hanem 2-3 részletben, mindig az értékesítési célnak éppen megfelelőket. Ennek az az előnye is megvan, hogy a fán visszamaradt, még kevésbé színes és kevésbé fejlett gyümölcsök több levegőhöz, napsugárhoz jutva szebbé fejlődhetnek. A gyümölcs részletekben való leszedése több kerül ugyan, de gazdaságosabb, mert így több jöminőségű gyümölcs fog a fáról lekerülni.

A gyümölcsöt a legnagyobb gondossággal ke leszedni. Nem szabad leszakítani, hanem a gyümölcs szárnak hajlásával ellenkező irányban helyéről letoljuk. Az a gyümölcs, amelyiket nem kézzel szedünk le, vagy amelyiknek a szára hiányzik, piacra nem való. Egyik-másik gyümölcsünk annyira kényes, hogy a nyomási foltok hamar kiütnek rajta ezt figyelembe véve kell tehát velobánni. Minden gyümölcsöt viaszréteg borít, amelyet szedés közben lehetőség meg kell kimélni. A gondos szedő azonban nemcsak a gyümölcs épségére vigyáz, hanem arra is, hogy szedés közben ágakat, gallyakat, termővesszőket le ne töröljen, mert ez egyenlő a jövő évi termés elpusztításával.

Minél alacsonyabb a fa, minél helyesebben neveltük azt fiatal korában, annál helyesebben szedhetjük le a gyümölcsét. A gyümölcsök szedésénél a célnak legjobban megfelelő létrát, szedőedényt, gyümölcszakitót és kampót (gamót) használjuk.

A gyümölcsöt napszámber mellett és átalányban szedhetjük. A nagyobb gondosságot igénylő gyümölcsöket napszámber mellett fizessük. A cseresznye, meggy és általában a boggyógyümölcsök szedése átalányban kifizetődőbb. Az átalányszedésnél különösen szükséges, hogy a szedők szigorú felügyelet alatt legyenek, mert iparkodó munkájuk mellett a fa és a gyümölcs épségével nem sokat törődnek. A szedő a neki kijelölt fák gyümölcsét szedje meg és ne barangolja be az egész területet, mint ahogy azt oly gyakran látjuk a gyümölcsösökben. A magasabb növésű fák gyümölcsének leszedésére lehetőleg fiatalabb munkásokat alkalmazzunk, akik könnyebben mozognak és gyorsabb munkát végeznek. A boggyós gyümölcsök szedésére jól alkalmazhatók a nők és a gyerekek.

Jó árakat csak az osztályozott, kézzel szedett, rovar- és gombabetegektől mentes fajta jellegének megfelelő gyümölcsökhöz kaphatunk. Az amerikai gyümölcs nagyrészt becsületese osztályozásának köszönhető a világgiazi uralmát.

A gyümölcsöt csak lehűtött állapotban szabad a csomagolni. Nyári napokon a vasúthoz is letakarva szállítsuk.

A csomagolás bármely szelős, szagtalan helyiségben végezhető. Helyes a csomagoló helyiséget a gyümölcsetartó házzal egybeépíteni, melynek padlásán a csomagoláshoz szükséges edények és anyagok is elhelyezhetők.

Ha a gyümölcsöt a helyi piacokon akarjuk eladni, akkor különösebb csomagolásra szükség nincs.

Ha azonban gyümölcsünket távolabbi piacokra kell szállítanunk, akkor már rendezes csomagolni kell. A csomagolásnak mohát, polyvát, szénát ne használjunk, egyik sem alkalmas erre a célra.

Országos vásárok

- Augusztus 1, vasárnap: Felsőb. Kiskunlacháza, Söjtör.
- Augusztus 2, hétfő: Baranyavár, Devecser, Harkány, Jászárokszállás, Kétegyháza, Kiskunlacháza, Kőcske, Kula, Losonc, Magyaróvár, Mezőkeresztes, Nádudvar, Nagyecsed, Nagyorosi, Nagyszőlős, Pécs, Sopron, Tiszadob, Tiszánána, Tiszatarján, Várpalota.
- Augusztus 3, kedd: Balasagyamat, Dész, Devecser, Jászszentlásrás, Nagyecsed, Nagykanizsa, Vésztő, Szegvár.
- Augusztus 4, szerda: Kállósemevény, Mezőtúr, Sárospatak, Sárrétudvari.
- Augusztus 5, csütörtök: Aranyosmegyes, Cséffa, Keeskemét, Királyhelme, Ónod, Tiszafüred, Turlerbes.
- Augusztus 6, péntek: Aranyosmegyes, Keeskemét, Tasnád, Tiszafüred.
- Augusztus 8, szombat: Nagylóna, Velence.

Debreceni Újság-Hajdúföld sakkrova

Rovat vezető: CSOCSITS LAJOS főtákar.

A nemzeti mesterverseny alábbi játésmája az elsőket jelen... Sötét jól játszott, de időz...

NEMZETI MESTERVERSENY

Világos: Barza Gedeon. Sötét: Füstér Géza. Diósgyőr—Vasgyár 1943 július 17. Caró-Cann védelem.

- 1. c1, c6 2. e4, d5 3. e3, cxd4, d4, Hf6 5. Hc3, dxc6 6. Fxc4, e6...

32. Bxc8, Kxc8 33. d5 11 (It kezdődik a végjáték magas iskolája. Rov. vezetőj 33. ... e3d 34. Kd4, Kc7...

NEMZETI MESTERVERSENYEK A VILÁG SAKKÚJSÁGAIBÓL:

Bástyavégjáték a világbajnoki mérkőzésről. A világbajnoki mérkőzés ötödik játésmájában jött...

Flaink pilótaképzésére

Flaink pilótaképzésére felvettünk két fillért! Kérjünk repülőbélyeget.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál

Kiadja: Alföldi Sajtóvállalat Kft. Felelős kiadó: Balogh István.

SPORT

Uj játékosok a DVSC II-Villanygyár mérkőzésén

Vasárnap megkezdődik Debrecenben a labdarúgó-szezon. A DVSC a Miskolci VSC-vel játsszik vasutasbajnoki mérkőzést. A csapat összeállítása: Keskeny — Csokai, B. Nagy — Tisza, Mester, Orosz — Szilárd, Szabó, Szilágyi, Serfőző, Sidlík.

A HAJDU-KUPA DÖNTŐ MÉRKŐZÉSEI

A Koszta György által indított Hajdú-kupa döntő mérkőzései, ma, vasárnap lesznek megtartva a különböző pályákon. Ezidőszert az első helyre várt Hajdúböszörmény kisse lemaradt, mert július 25-én Hajdúdorogon megtartott mérkőzés eredménye 3:1 lett Dorog javára.

A hajdudorogi levante futbalisták már szombaton megérkeztek Hajdúszoboszlóra, hogy az új fásádalmaikat előre kipihenjék és élvezzék a híressé vált szoboszlói strand levegőjét.

A Hajdú-kupa ezidőszert tehát a vasárnapi küzdelemmel dől el, ha véletlenül nem is Hajdúdorog kapná meg a nemes díjat, akkor is köszönetet kellene mondani az indítványozójának, Koszta Györgynek, amiért ilyen nemes céllal igyekszik Hajdú megyében fejleszteni a sportot.

SPORTHIREK

Nagy küzdelem várható a vidéki bajnokságok első napján. A debreceni atléták közül az első napon Badnár győzhet rúdugrásban, de ha Korompaynak kifut 100-on, akkor ő megnyerheti a számát.

A Hajdú-kupa mérkőzés során Hajdúszoboszló Hajdúdorog játsszik; vezetői Sárosi. Hajdúböszörményben a Nyilastelepi, vezetői: Nagy S. Míg Balmazújváros Hajdúbadházzal ellen küzd.

A fizetésemelést kérő játékosok és az egyesületek megegyeztek, a játékosok engedtek követeléseikből, az egyesületek ígérték valamit és ki 50 százalékos, ki több, ki kevesebb javítás mellett megegyeztek. Így a nagy dérről-dúrral reklámmal beharangozott játékosmeletel semmivé vált.

Nagy napja lesz most az atlétikának és úszósportnak. Szombaton, vasárnap lesz Győrben az országos vidéki Atlétika bajnokság; Pálicson meg a XXIV. országos úszókongresszus. A vidéki úszók a Horthy-vándordíjért küzdenek.

A Kispeszt megegyezett kitűnő szőlőjével Egressivel, így a tegnapi Szent István kupa mérkőzésen már Egressi játszott is.

A Ferencváros megegyezett két régi játékosával, Kiszelyvel és Lukácsel. Különösen a Kiszely ügy húzódtott már régen.

Hágg, a svéd csodafutó egy mérkőzésen 4:05.6 mp-es káprázatos eredményt ért el Amerikában. Debrecen 1943 július hó 31.

előzi meg, mert ezen a két NB III-a csapat játsszik egymással, a DVSC II. és a Villanygyár. Különleges érdekessége azonban azért lesz a mérkőzésnek, mert a DVSC II. csapatában szerepel néhány próbajátékos, akik a vasutasbajnoki mérkőzésen nem szerepelhetnek. A DVSC II nagyon erős csapatot állíthat ki, hiszen játszhat az új szerzemény, Nagy, rajta kívül Komlósi, Keskeny és a második vonalbeli teljes gárda.

v. Cseke, Orbán Gábor, Wekerdi, Varga és a két próbajátékos, hogy ma fél 2 óra a Villanygyár klubhelyiségében a felszerelés átvétele miatt megjelenni szíveskedjenek. Intéző.

ASBOTH GYÖZÖTT SVÉDORSZÁGBAN

Stockholm, július 31. A bstad-i nemzetközi teniszeversenyen a külföldiek szerepelnek a legjobban. A férfi egyes döntőjében a magyar Asbóth és a német von Gramm került. Eredmények: férfi egyes: Asbóth—Tanatescu 6:4, 6:2, 6:2. von Gramm—Rurac 6:3, 8:6, 6:1.

A FINNEK MEGHIVTAK A MAGYAR ATLÉTÁKAT

A Finn Labdarúgó Szövetség szombaton levélben fordult a Magyar Labdarúgó Szövetséghez, amelyben ajánlatot tesz arra, hogy a szeptember 12-re Stockholmban tervezett svéd-magyar labdarúgó mérkőzés után a magyar csapat látogasson el Helsinkiben. Az ajánlat szerint a finn-magyar labdarúgó mérkőzésre szeptember 15-én kerülne sor.

ÚJ VONATPÁR FORGALOMBA-HELYEZÉSE

Ertesítjük az utazóközönséget, hogy f. év augusztus 1-től visszavonásig nemcsak vasárnapokon, hanem hétköznapokon is közlekedtetünk motorvonatot. A motorvonat Debrecen fáteléről indul 6 óra 10 perckor, az Acsádi-úti állomásra érkezik 7 óra 32 perckor, vissza Acsádi-úti állomásra indul 20 órakor, Debrecen fátelre érkezik 21 óra 21 perckor. A vasárnap közlekedő motorvonat menetrendje változatlan marad. Debrecen Városi Gazdasági Vasút Igazgatósága.

Uj árjegyzéket adnak ki

A m. kir. közellátásügyi miniszter az időközben megjelent és egyes elemi cikkek hatósági árát módosító rendeletre tekintettel, új hatósági árjegyzéket bocsátott ki.

Felhívja az elsőfokú iparhatóság a város területén levő összes fűszer, csemege kereskedőket, szatócsokat és általában nyílt árusítási üzletben élelmiszer elárusításával foglalkozó kereskedőket, hogy az új hatósági árjegyzék átvétele végett a debreceni Fűszerkiskereskedők Egyesülete elnökénél, Radnai Márton, Cegléd-utca 1. szám alatti fűszerkereskedőnél az új hatósági árjegyzéket feltétlenül vegyék át és azt üzletükben szembetűnő helyen haladéktalanul függesszék ki. Egyidejűleg a régi hatósági árjegyzéket mindenki köteles Radnai Márton fűszerkereskedőnek visszajuttatni. Debrecen 1943 július hó 31.

Elsőfokú iparhatóság

Debrecen sz. kir. város Polgármestere

8-267/1943. VI.

HIRDETÉMNY

Ertesítem a város érdekelt lakosságát, hogy a magánfelek érdekében teljesített hatósági vizsgálatok díját a 75.000—1943. B. M. sz. rendelet alapján 1943. évi július hó 1-től terjedő hatállyal az alábbiak szerint állapítottam meg.

- 1. használati engedélyhez kötött felvonók használati engedélyének kiadását megelőző eljárásért 8.—P. 2. Telepengedélyezési eljárásért: azoknál az üzemeknél, amelyekben elemi erővel hajtott, de legfeljebb 6 lóerős munkagépet használnak és állandóan 15-nél kevesebb alkalmazottat foglalkoztatnak, vagy elemi erővel hajtott munkagépet nem használnak s állandóan 20-nál kevesebb alkalmazottat foglalkoztatnak 15.—pengő. (Kérelmező fél az engedéllyel kapcsolatosan felmerülő hirdelési költségeit is megteríteni tartozik.) 3. Sütőipari üzemek előzetes vizsgálatáért 15.—pengő. 4. Tejipari üzemek előzetes vizsgálatáért 15.—pengő. 5. A bank, pénzváltóüzletek megnyitását megelőző szemledíjak 15.—pengő. 6. Mezei kártétel megállapítására helyszíni szemledíjak 15.—pengő. 7. Vízrendőri szemledíjak 15.—pengő.

1. felvonó-vezetői és kezelői gyakorlati vizsgálatokkal kapcsolatos eljárásért a) egy személy vizsgáztatása esetén 2.—P. b) két személy vizsgáztatása esetén 4.—P. c) két személyen felül aszemélyek számára való tekintet nélkül 6.—P. 2. Kéményspréi számlák felülvizsgálatával kapcsolatos eljárásért a) 20 kéményen felül 12.—P. b) 20 kéményen felül 12.—P.

2. Tűzrendészeti helyszíni eljárásért:

- a) gépkocsi, csónak befogadására alkalmas magángarázs, továbbá benzinút, sporttelep, film, celluloid és robbanó anyagok raktározó telep és tűzveszélyes üzlet vizsgálatánál 5.—pengő. b) gépkocsi és csónak bérgarázsoknál, ha legfeljebb 50 jármű befogadására alkalmas 8.—pengő. az ennél nagyobb bérgarázsoknál 12.—pengő. c) mozgófényképszínházak és műtárgytelepek használati engedélyének megadását megelőző szemlélés 1—400 személy befogadóképességű helyiség esetében 5.—P. 401—700 személy befogadóképességű helyiség esetében 7.50 P. 700 személyen felüli befogadóképességű helyiség esetében 10.—P. d) magánházakban és lakóépületekben elhelyezett pótimaházakban tartozó tűzrendészeti vizsgálatért 1—50 személy befogadóképességű helyiség esetében 5.—P. 51—100 személy befogadóképességű helyiség esetében 10.—P. 101—200 személy befogadóképességű helyiség esetében 15.—P. 201—400 személy befogadóképességű helyiség esetében 20.—P. 400 személyen felüli befogadóképességű helyiség esetében 30.—P. e) a 180.000—1936. B. M. sz. rendelet 111. és 112. §-ában említett helyiségekben nyilvános előadások, hangversenyek, tanmulatságok stb. engedélyének kiadását megelőző eljárásért 5.—P. f) díjmentesség alá nem eső alkalmi emelvények használati engedélyének kiadását megelőző eljárásért, ha az emelvény legfeljebb 1000 személy elhelyezésére alkalmas, az eljárás alapdíja 5.—P. minden további 1000 személy után 2.—P. Közterületfoglalási díj: 1. kávéház, vendéglő, cukrászda, vagy más üzlet céljára az üzlethelyiség előtt elfoglalt közterület használatáért minden megkezdett négyzetméter után: 1. a 78.000—923. K. M. sz. rendelet 4. §-a szerint nagyüzemeknek műnövelő üzemeknél: 6 hónapra 15.—P. egyéb üzemeknél 10.—P.

2. árusítás, vagy bármily egyéb célra elfoglalt közterület minden megkezdett négyzetméterére után naponként 0.25 P.

A hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik a fenti díjtelek 50 százalékát fizetik. Polgármester.

1378—1943. vhsz. Pk. 28094—1942. ÁRVERÉSI HIRDETÉMNY

A budapesti közp. kir. járásbíró-ságnak 30240—942—2. számú végzése folytán dr. br. Proff Sándor ügyvéd által képviselt Providencia Biztosító Rt. végrehajlató javára v.h. szenedő ellen 188.62 P. lőke, ennek megítélt kamatai és a megfelmerülő költségek behajtása végett — a fizetett összeg betudásával — a Vh novella 20. §-a értelmében, mindazon végrehajlatok javára is, akik ugyanezen ingokra törvényes zálogjogot nyertek, Debrecenben, Szikigyakor v.h. szenedő lakhelyén 1943 augusztus 4. napján délután fél 5 órakor 1000.— pengő becsértékű szarvasmarhák, sertések bírói árverésen a leg többet ígérőknek, esetleg becsáron alul is eladhatók az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-ai, valamint az 1930. évi XXXIV. tc. 74. §-a értelmében. Debrecen, 1943. évi július 6-án. Vannay András kir. bír. végrehajtó.

BE KELL JELENTENI A VIDÉKRŐL SZÁLLÍTOTT FOGYASZTÁSI ADÓKÖTELES CIKKEKET

Felhívja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy az idegen beszedési körből, vagyis vidékről, akár tengelyen, akár vasúton, vagy posta útján a város területére behozott fogyasztási adóköteles cikkeket — bor, sör, szeszesitalművek (pálinka, likőr, tisztaeszec, egyéb égetelt szeszesitalművek és folyadékok (hús, szalonna, hús stb.) — az alább megjelölt módon jelentse be.

Mindenki, aki bort két literig meghaladó, de 25 literen aluli, sőt két literig meghaladó, de 25 literen aluli, szeszesitalműveket egy literig meghaladó, de 25 literen aluli mennyiségben vasúton, tengelyen, kézi- vagy személypódogyásként a város területére behoz, tartozik a behozott adótárgy nemét, mennyiségét az illető helybeli vasúti állomáson, illetve a városomponknál a bejelentések átvételére jogosított közegeknek a behozatallal egyidejűleg azonnal bejelenteni és a behozott mennyiség után a törvényesen megállapított fogyasztási adót ugyan-csak a fentemlített közegeknek, a közegek által kiállított hivatalos, nyugta (fogyasztási adóbarca) ellenében azonnal megfizetni.

Mindenki, aki a fent felsorolt adóköteles cikkeket vasúton, vagy tengelyen, kézi- vagy személypódogyásként 25 literen, illetve 25 kg-on felüli mennyiségben a város területére behoz, a behozatalkor azonnal köteles azt a vasúti állomáson ki-rendelt fogyasztási adóellenőrző kö-zeg, illetve a behozatallal útvonalakon felállított városomponok keze-lőjé elé állítani, s azon felül a behozott adótárgy nemét, mennyiségét, úgyszintén az elraktározás helyét és idejét a behozatallal számított 24 órán belül a városi adóhivatal fo-gyasztsági adókat kezelő osztályánál (városi adóhivatali udvar, földszint) bejelenteni. A postacsomagban bár-milyen mennyiségben érkezelt fo-gyasztsági adó alá eső cikkek a pos-tai kézbesítéstől számított 24 órán belül ugyanott szintén bejelentendők.

Közlj a városi adóhivatal a város lakosságával azt is, hogy a fogyasztási adó alá eső cikkeket tengelyen, vagy gyalogosan csak a sörömpódogyákkal ellátott nyilvános utakon szabad a város területére behozni és hogy az összes utak fokozott és szigorú ellenőrzés alatt tartatnak. A fogyasztási adó alá eső cikkeknek a sörömpódogyával nem látott utakon történő szállítása, valamint a bejelen-tés elmulasztása jövedéki kihágást képez, melynek során a mulasztó 1-1000 pengőig, illetve a megrövidített vagy megrövidítés veszélyének kitélt fogyasztási adó, illetve adópótlék négyeszeres összegétől annak nyolc-szoros összegéig terjedő pénzüntetés-sel büntetettik. Városi adóhivatal.

